រឿងកុំណាង

INSTITUT BOUDDHIQUE

ព.ស. ២៥២៤

www.elibraryofcambodia.org

HISTOIRE DE

TUM TEAO

PAR

PREAH PADUMATTHER SOM

5.000 Exemplaires

Editions de l'Institut Bouddhique

1981

www.elibraryofcambodia.org

អារម្ភកថា

របស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

រឿងទុំទាវនេះ មិនមែនជារឿងព្រេង និងមិនមែនជារឿងជាតកទេ គឺជារឿងមួយកើតឡើងពីការដកស្រង់នៃបញ្ហាជីវិតខ្មែរយើង ដែលធ្លាប់មានពិតប្រាកដ ក្នុងសម័យចំរុងលង្វែក ដូចមានសេចក្ដីពិស្ដារក្នុងផ្ទៃរឿងនេះជាភ័ស្តុតាងស្រាប់ ។

វិជ្ជាឋានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានស្រាវជ្រាវរកឃើញនូវ រឿងទុំ-ទាវនេះ មានពីរបែប គឺ :

១– ច្បាប់របស់លោកគ្រូព្រះបទុមត្ថេរព្រះនាម សោម ចៅអធិការវត្តកំព្រៅ ឃុំកំព្រៅ ស្រុកស៊ីធរកណ្ដាល ខេត្តព្រៃវែង តែងក្នុង ព.ស. ២៤៥៨ គ.ស. ១៩១៥ រជ្ជកាលព្រះបាទស៊ីសុវត្ថិ រៀបរៀងជាកាព្យពាក្យ ៧ ពីដើមដល់ចប់ ។

២– ច្បាប់របស់លោកឧកញ៉ាវិបុលរាជសេនា នូ-កន តែងជាកាព្យពាក្យ ៨ ក្នុង ព.ស. ២៤៨៥ គ.ស. ១៩៤២ រជ្ជកាលព្រះបាទ នរោត្តមសីហនុ តែច្បាប់របស់លោក នូ-កន ប្រែឈ្មោះថា "រឿងទាវឯក" ទៅវិញ ព្រមទាំងបញ្ចូលគំនិតផ្ទាល់ខ្លួនជាច្រើនផង ។

www.elibraryofcambodia.org

វិជ្ជាឋានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានចាត់ការចម្លងយករឿងទុំទាវ ចេញពីក្បួនសាស្ត្រាស្លឹករឹត របស់លោកគ្រូព្រះបទុមត្ថេរព្រះនាម សោម ដែលមាននៅក្នុងបណ្ណាល័យ របស់វិជ្ជាឋាននេះ មកពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ ហើយចាត់ការបោះពុម្ពឡើង ដើម្បីរក្សាស្នាដៃកវីនិពន្ធខ្មែរសម័យបុរាណ ទុកជាកេរ្តិ៍តទៅ កុំឲ្យបាត់បង់ និងដើម្បីឲ្យអ្នកអាន :

ក) បានស្គាល់ច្បាស់ថា ជាតិខ្មែរយើង មានកេរ្តិ៍មត៌កអក្សរសាស្ត្រច្រើនបែប ពិសេសជាបែបប្រលោមលោក ប៉ុន្តែសរសេរជាពាក្យកាព្យ;

ខ) បានស្គាល់ព្រឹត្តិការណ៍អក្សរសាស្ត្រខ្មែរសម័យបុរាណ;

គ) បានបេះចាំរឿងនិទាន និងពាក្យខ្មែរបុរាណច្រើន បែកប្រាជ្ញា អាចធ្វើការចរចា និងការនិពន្ធរបស់ខ្លួន ឲ្យមានសម្រស់;

ឃ) បានប្រៀបធៀបវោហារពាក្យពេចន៍សម័យចាស់ និងសម័យថ្មី ហើយធ្វើសេចក្តីនិពន្ធន៍របស់ខ្លួនឲ្យមានលម្អ ឲ្យត្រូវគ្រប់សម័យ ។

ការចម្លង និងការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នេះ បានទុករឿងនិងពាក្យកាព្យក្នុងផ្ទៃរឿងឲ្យនៅតាមច្បាប់ដើម ឥតកែប្រែ, គ្រាន់តែសម្រួលពាក្យខ្លះដែលយល់ច្បាស់ថា តក់ដោយការចម្លងតៗគ្នាជាច្រើនតំណមកហើយ ឲ្យត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមវិញ និងគ្រាន់តែប្រើអក្សរតាមវចនានុក្រមខ្មែរ

www.elibraryofcambodia.org

សម័យបច្ចុប្បន្នប៉ុណ្ណោះ ។

វិជ្ជាបានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ សង្ឃឹមថា សៀវភៅរឿងទុំទាវនេះ នឹងបានជាកម្លាំងមួយ អាចជួយពង្រីកអក្សរសាស្ត្រជាតិ ឲ្យមានវឌ្ឍនាការជាតិយោភាពតទៅ ។

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

www.elibraryofcambodia.org

អារម្ភបទ

របស់រឿងទុំទាវ

បទពាក្យ ៧

១— នេះនឹងថាថ្លែងតែងបរបា ល្បើកល្បងល្បែងល្បាយកាយកាព្យ
តាំងតែដំណាលកាលមុនថា និទានយូរយារឃ្លាឃ្លាតឆ្ងាយ ។
មិនទៀងល្អៀងល្អកតក់ឃ្លាឃ្លាត សង្ខាតផ្ទៀងផ្ទាត់បទបរិយាយ
យើងកែជាថ្មីផែនដីកាយ ស្រង់ស្រាយតទុកទៅមុខទៀត ។
ទិតចំសទ្យកែគិតហួស ក្រែងហួសការៈស្ន័ត្រប្រឹងធ្វៀត
កុំមានពេហារថាពោលមេត្រៀត បែរបៀតត្រូវកាលដំណាលក្តី ។
នាមានាមតាំងជាថ្មី ក្នុងផែនលោកិយគន់គិតគ្នេរ
គិតគ្នាន់ក្នុងអង្គផ្គង់កាយេ គិតយកមកផ្គរផ្ទៀងទៀងទុក ។

៤— ឲ្យអស់មហាជនជាតិប្រុសស្រី ក្នុងផែនលោកិយដឹងទៅមុខ
គ្រាន់ជាលំហែកែអផ្សុក វិតក្កកាលណាក្លារីកកយ ។
យើងទឹងថ្លែងនាមតាមបញ្ហា ថើមថាតាមឈ្មោះចំពោះឆាយ
ត្ល ស ពប់រៀបធៀបនិយាយ ទើបតាយប្រកបពប់រឿងទៅ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទាញយារ សរ់ សត្វប្រកប ម ចាំងឈើលើ ស ទើបបានត្រូវ
ឈ្មោះដើមដូចទីងពីមើន ឥឡូវនាមបែកបែកដោយគុណ ។
ចូលមកសំណាក់សំណាងមាន ព្រះគុណឲ្យទានទុកជាទុន
ជាទីគ្រាន់បានប្រាណរស់ជន្ម ដោយបុណ្យរតនត្រៃសព្វថ្ងៃពឹង ។
ចូលមកសំណាក់បួសគង់នៅ ទីវត្តកំព្រៅស្មោះសរក្ដឹង
កាត់សង្ខារវដ្តរសរាងទឹង នឿយព្រួយព្រោះប្រឹងប្រាថ្នាផល ។
១០– នាមនោះចំពោះឧបជ្ឈាយ៍ចារ្យ ដូចផ្កាក្រអូបគុំប្រាសខ្យល់
ព្រះបទុមត្ថេរបែរបានផល កំណាត់កុសលសាងសីលទាន ។
ស្ដេចសង្ឃមេត្តាត្រាប្រណី សម្រេចលើដីពេកកិយគ្មាន
នាយកខាងសង្ឃក្នុងក្រុងមាន សង្ឃផងស្រុកឃ្លានមានបញ្ញា ។
ចូលទៅដែនក្រុងផ្ទន់ស្មោះស្ម័គ្រ ប្រាថ្នាពឹងពាក់តាមប្រាថ្នា
រៀនសូត្របាលីអត្ថបញ្ហា ចិន្តាផ្គាប់ផ្គួនបុណ្យបារមី ។
ទ្រង់ប្រោសប្រទានឲ្យមានឈ្មោះ ចំពោះជាបានដូចសេចក្ដី
ប្រាថ្នាការងារប្រតិតក្ដី ប្រណីប្រោសប្រាណប្រទានមក ។
តាំងព្រះឧបជ្ឈាយ៍ងារព្រះស- ង្ឃវង្សគង់ទឹងពឹងពន្ទក

www.elibraryofcambodia.org

ពន្ទឹលោកិយនិស្ស័យជ្រក ចូលមកកាលណាពោះត្រាឲ្យ ៗ

១៩–កាន់ដើរកេស៊ុំទៅឆ្ងាយជិត មិនមានភ័យកិតទឹងចីពោយ

ប្រកាន់តែកងេរទើដើរដោយ គ្មានកាតប៉ោះឆ្ងាយឲ្យលើកជី ៗ

យើងលើកកាព្យកាលពុទ្ធសាសនា ពីរពាន់សេព្រធ្នំសិរី

ប្អូនយេហាសិបប្រាំបី ថ្ងៃចន្ទដប់ប្អូនរាប់ខួរខែ ៗ

កន្ទង់បានប្អូនជួនករុទ្ធបទ មួយកើតកំណត់សេរុត្ត

ឆ្នាំជោះសប្តស័កមិនហួរហៃ សល់តៅទៀតឯមុខមិនថ្លែង ៗ

ទុកឲ្យអ្នកក្រោយពោះលោកណា មែនមានប្រាជ្ញាចេះតុបតែង

គិតចុះសល់ទុកមិនសម្តែង ចេះអ៊ើតែងង៍ក្រែងគេថា ៗ

ចាំបែងសម្តែងរះរៀបរាប់ ទុកជាសណ្តាប់ក្នុងសាសនា

សូមលើកករផ្តិនខមស្ការ ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ៗ

២០–នូវគុណព្រះធម៌ធំទូលាយ ប្រាំបីមុនបាយប្អូនពាន់ខ្ពស់

ជ្រៅជ្រើនក្រើនត្រាច់ប្រោសប្រោះ សត្វមនុស្សជាក់ដល់ថ្នល់និព្វាន ។

នូវគុណព្រះសង្ឃអគ្គសាវ័ក លោកភ័យផ្អើលភ្ញាក់មិនស្រេកឃ្លាន (១)

បាកសង្ក្រវវឌ្ឍប្រាកដមាន ទុកដាក់ផ្ញើពានមានសង្ស- ៗ

១– គួរជា លោកមិនផ្អើលភ្ញាក់ភ័យស្រេកឃ្លាន ។

www.elibraryofcambodia.org

មុតិបិតជូនថៃក្នុងសាសនា ប្រៀបដូចកេគ្រារិះរៀបចំ
រកវៀនគន្ធធុរៈដាក់ឧត្តម ប្រឹងខំក្រែងខុសឆ្ពោះវិន័យ ៗ
សូមគុណព្រះឧបជ្ឈាយាចារ្យ មាតាបិតានូវព្រះតៃ-
ស្រពស្រង់រូបរស់រូបទីទៃ ឥតអ្វីប្រៀបផ្ទឹមត្រឹមស្មើបាន ៗ
នូវគុណព្រះកម្មវាចា អនុសាវនាបង្កើតប្រាណ
គុណព្រះវិន័យព្រះកម្មដ្ឋាន ដាក់ប្រាណផុតទុក្ខសុខសួគ៌ា ៗ

២៥–គុណព្រះអគ្គីវរបុត្ត ព្រះអាទិត្យធរណីព្រះចន្ទ្រា
ព្រះពាយតារាទេពទេវ ឋិតគុកគុហាសោឡសស្ថាន ៗ
ព្រះកាលព្រះយមរាជា ចតុលោបាលាឋិតសម្រាន្ត
គង់ចាតុម្មហារាជស្ថោះស្ថាន កំសាន្តគង់នៅតាវត្តិង្ស ៗ
ព្រះឥន្ទ្រាទ្រង់គង់សោយរាជ្យ រិទ្ធិអំណាចមានចេស្ដា
ទាំងសោឡសសួគ៌ទេវតា ព្រះវិស្សកម្មាប្រតិស្ឋាន ៗ
សូមសុំតេជះលោកទាំងគ្រប់ ជាម្លប់គ្រាន់ជ្រែកកោនសម្រាន្ត
សម្រេចបៀសទុក្ខសុខក្នុងប្រាណ ឲ្យបានដូចចិត្តគិតប្រាថ្នា ៗ
ទោះទាំងរោគាព្យាធិក្ដី កុំបីឲ្យមានកង្វិកាយា
សូមជ្រះស្រឡះអគ្គរូបា ភ្លឺថ្លាត្រចង់ដូចវង់ខែ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

រឿងទុំទាវ

បទពាក្យ ៧

៣០– ថាថ្លែងសម្ដែងដើមឈ្មោះទុំ　　នៅខេត្តបាភ្នំដែនដីស្រែ
កើតកបទំនៀមមានឪម៉ែ　　ប៉ុន្តែហេតុម្ដេចឥតសម្ដែង ៗ
កើតឡើងលុះធំល្មមប្រមាណ　　ឆ្នាំច្រើនសោតបានម្ដាយគុបតែង
យកទៅឲ្យរៀនពោលគ្រឿងល្បែង　　ស្វះស្វែងនៅវត្តវិហារធំ ៗ
លោកគ្រូទទួលស្រួលព្រះទ័យ　　ប្រឹតប្រៀនទុំឲ្យខាងអាគម
អាចនាប់ដោយប្រាជ្ញប្រិនជ្រញ៉ំ　　ចិត្តចំចងបួសផ្នួសសាមណេរ ៗ
សំណាក់បិតចេះចំណេះលង　　មាននេនមួយអង្គគ្រាន់បើដែរ
នាមឈ្មោះនេនពេជ្រលេចក្រៃស　　នេនទាំងពីរកែតែតោគលក់ ៗ.

៣៥– ទុំមានវោហារប្រាជ្ញាផ្សេង　　មានទាំងសម្លេងរូបខ្ចិល្អ
ល្អទ្រង់អង្គកាយសាយទឹកមុខ　　រូបទុកនេនពេជ្រស្របជាប្អូន ៗ
នេនពេជ្រចេះស្រួចខាងផ្លុំប៉ី　　ឈ្មោះសាវ៉ែប្រសប់ភ្លេងមាំមួន
អ្នកនេនពីរពិតគិតគុំគួន　　បំណះគុនខ្ទួនប្រហែលគ្នា ៗ
ធ្លើតោកធ្លើទុកលក់ជាប់ខ្ទះ　　នៅផ្ទះទៀបវត្តជាម៉ង់មា
លុះដល់រដូវត្រូវរដា　　ព្រឹប្រូនអង្គាជាទុកព្រួយ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

អកុសលដល់គ្រប់សង្កត់កាយ ជួបនេនពេជ្រកយដូចខ្ញុំមួយ
ថានេនពេជ្រអើយប្អូនគាត់ជួយ យើងលក់ពោកមួយៗយូរហើយ ។
ក៏គ្មានចំណេញជំនួញទាល់ កុំឆ្ងល់ដូចពាក្យបុណ្ណាឡើយ
ថានៅរៀងកាយជិតបង្កើយ លំហែលំហើយតែប្អូនស្រី ។
បុណ្ណាលោកថាមិនខុសសោះ ខ្ញុំនេះយើងគម្មោះកូនលោកិយ
បួសស៊ីបាយបាត្រមិនបេះត្បី នៅថ្វីពោលម្សៀតផ្សៀតដើរឆ្ងាយ ។
៤០-គិតស្រេចព្រមព្រៀងមៀងមើលគ្រប់ ទំទប់មិនឈ្នះរៀបខ្វល់ខ្វាយ
ទៀនធូបបានស្រោចប្រញាប់កាយ ឡើងដាក់អង្គថ្វាយបង្គំគាល់ ។
លោកគ្រូពុំយូរមានពុទ្ធដីកា ថានេះទៅណាដូចពីកាល់
នេនទូលពុទ្ធដីកាថាទាំងទាល់ ក្រាបទូលកុំឆ្ងល់សូមមេត្តា ។
ព្រោះយើងទាំងសងប៉ងបង្គំ លាព្រះគុណជំទុំករុណា
ទាំងពីរនាក់ទិសបរិយាត្រា ប្រែប្រាសប្រាណមានការទៅស្រុកឆ្ងាយ។
នៅវត្តប្រាកដជាអផ្សុក ជាទុក្ខគ្មានល្ហែកងអង្គកាយ
ខ្ញុំលាណាស់ព្រះគុណមិនសប្បាយ ក្រហល់ក្រហាយខ្វល់ចង់ដើរ ។
ដោយសារត្រូវខ្យល់ដល់រដូវ លាព្រះគុណទៅក្រែងប្រសើរ
ប្រសិនដឹកគោកយកទៅផ្ញើ គ្រាន់បើនៅកាយតាយមិនដាច់

៤៩- លោកគ្រូតុំយូរមានពុទ្ធដីកា ថាអើតាមអាប្រាថ្នាគ្រាប
ថាពកអញទៅលក់ដូរស្រេច ចាំបាច់សាស័ព្ទប្រាប់អញថ្មី ៗ
ទៅចុះតាប់ខុសប្រយ័ត្នណា៎ កុំរីយអីអាឃើញរូបស្រី
បតបួបឡូកះលេងមិនគប្បី ជំទៀលអប្រិយផលមកគ្រូ ៗ
កើតខ្មាសនិន្ទានាលោកិយ ខុសពីវិន័យព្រះសព្វញ្ញ
បើទៅលក់អស់កុំនៅយូរ គិតគូរថ្ងៃថោកមកវិញឆាប់ ៗ
ខេនទាំងពីរកាយថ្វាយបង្គំ លាលោកគ្រូធំចុះប្រញាប់
ប្រញាយប្រញឹកទឹកឃើញស្រាប់ យកគោគរៀបផ្កាប់ផ្គងបម្រេង ៗ
ផ្ទុកកន្ទរមេះរេះរេកបាយ បានខ្ចប់ខ្ចល់ខ្ចាយរេកការុង
បង្ការប្រេកស្រូវក្រេងផូរផុង ត្បិតកន្ទេរដូវត្រូវក្បៀងផ្គរ ៗ
៥០- ខេនរៀបបម្រុងការុងបាយ បង្ការទៅឆ្ងាយផ្លូវត្រាច់ចរ
ប្រឹងអូសរទេះមកបញ្ឈរ ដឹកគោទឹមបរចេញទៅ ៗ
ពារពេលប្រហែលម៉ោងប្រាំបី សូរសៃងរង្សីក្រឹសឡៅ
សន្ធានទិសបូព៌ាប្រាបង្អៅ បរដល់វាលទៅក្នុងខេត្តខ័ណ្ឌ ៗ
មើលមានទឹកស៊ៅខាងផ្លូវស្រាប់ ប្រញាប់ដោះគោបង់ខេនឆាន់ ៗ
គោស៊ីស្មៅស្រេចដឹករន្ទាន់ ប្រកាន់ចូលទឹមទឹមបរទៅ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ដល់ស្រុកភូមិស្ថានបានលក់គោក បាសកទិញយកខ្វះសល់នៅ
សល់ខានប៉ុន្មានលក់តាមផ្លូវ ខំបរដល់ទៅខេត្តត្បូងឃ្មុំ ។
៥៩–ប្រទលដែនដល់ខេត្តចិន ថ្ងៃគង់ឈប់ទីងផ្សារជនជុំ
បង់ទិញគោកនេនខ្វះគន់គុំ សម្ដឹងនេនទុំសមរូបឆោម ។
ខ្វះជាអើម្ល៉េះប្រុសិនណា បានអញប្រវ៉ាទុបប្រលោម
ប្រវៃឡូងតាមចិត្តគិតបង់ហោម តៀងមើលព្រឹព្រមប្រឈមឈប់ ។
បៀតបែរស្នេហ៍ស្និទ្ធជិតអណ្ដាន ជ្រួលប្រូងស្រើបស្រួលទំនួលម្ដប់
ឈ្មោះពោធិ៍ដើងខាលត្រកាលត្រប់ មើលសព្វស្រីប្រុសស្រុះស្រើបស្រាល ។
នេនដាក់ស្នាក់ស្និទ្ធជិតភូមិស្ថាន ប្រមាណបាសកជួយឈើផ្កាល
លក់ដាច់ដោយយល់ឃើញត្រកាល បណ្ដាលបណ្ដោយឲ្យយូរនៅ ។
ឈប់នៅគង់ខានបានប្រើនថ្ងៃ គាល័យអ្នកនេនមិនឲ្យទៅ
ពាក់ទីដែនមោះព្រោះយល់ត្រូវ រផ្លូវដល់ផែលប្រហែលជា ។
៦០–ប្រមាណដោយគិតគំនិតអ្នក ដែលឲ្យនេនស្នាក់បង់ប្រាជ្ញា
ប្រយោជន៍ឲ្យនេនមើលសាស្ត្រា នេនមានប្រាជ្ញាចេះលេខខាយ ។
សម្ដេងផ្លែមល្ហែមស្រួយពីរោះ ស្ដាប់ចាំងគម្ពោះចាស់មេម៉ាយ
ក្រមុំត្បូងឃ្មុំតែប្រញាយ ប្រញាប់បង់ស្ដាប់សព្វកាសា ។

www.elibraryofcambodia.org

កាលនោះនាងនៅជាពិលៀង   នាងទាវបានឈៀងបរយាត្រា
កាន់ក្អមបិតប្ចុមទឹកប្រាថ្នា   ចូលទៅស្តាប់ការណ៍ដឹងសេចក្តី។
ឈរទ្រឹងរង្វើខ្លួនពួនចាំស្តាប់   ពិកេះហាក់ផ្កាប់មុខដល់ដី
ស្រងាកស្រងោចស្រងល់ស្រី   នោះទឹកបេតីមិនស្តីសោះ ។
បាំទៅដល់ផ្ទះប្រាប់ទាវគ្រប់   ទាវនៅក្នុងមួប់សមស្រណោះ
នាងជាម្តាយទាវមានរបស់   កូនស្រស់រូបស្រេចផាប់ស្រីផង ។
៦៥— នោះទឹកក្នុងចិត្តគិតស្រេចស្រាប់   ដងទឹកខ្វល់ធាប់ដើរផ្សៀងផ្សង
ដល់ផ្ទះនោះឡើងទៅជាម្តង   សាសនីពយកប់ប្រាប់ទៅថា
ទាវអើយទាវស្រីសេចក្តីនេះ   លោកនេននោះបេះមើលសាស្ត្រា
សម្ងំស្រួយស្រាប់ស្តាប់គាថា   ដូចសត្វសារិកាពិសាចេក(១) ។
ទាវទៅទៅយូរគួរពិកាល់   មិនយល់គេប្រាប់ជាក់ហើយគ្រេក
គ្រន់ណោះកុំខ្វល់បានដឹងពេក   តម្រេកចង់ស្តាប់ហ៊ានប្រាប់ម្តាយ។
បេញមកក្រៅក្រោបទៀបមាតា   ទាវថាម៉ែអើយអើម៉ែអាយ
អាណិតកូនបង្ហើបកូនភ័យ   ហួសកយើងគាយឆ្ងាយវត្តបាន ។
មិនដែលស្គាល់សោះកម្ទោះលោក   មិនដឹងថាមកពីឋាន
ព្រះនោះគេថាតាគង់ប្រណា   សម្រាន្តកាយយកលក់តោកលេង។

១— បោះលើកមុនថា "សត្វសារិកាឬញ្ញាចេក" តែនេះ កែតម្រូវតាមសាស្ត្រាដើមវិញ។

www.elibraryofcambodia.org

ថាមកពីឆ្ងាយដល់ឆាយស្នាក់ ផ្ទះគេមួយជាក់ជាខេនក្មេង
ពីកោះមែនដឹងផ្សែងតាមឈ្មួង នោះជាសម្ដេចមានគ្រាន់បើ ។
៧០– នាងជាម្ដាយតាវផ្សៀងស្ដែងស្ដាប់ ឮតាវកូនប្រាប់ឆ្លើយថាអើ
លូកដៃយកស្បៃដណ្ដប់ដើរ ញាំងញុំឆ្មៀងឈ្នងទំនងតាស់ៗ
បានដល់យល់មនុស្សស្រុះជៀវនោ ម្ដាយតាវថាទមែនជាក់ច្បាស់
ទៀងទៅឃើញខេនតួបល្អណាស់ ផ្ទុំហត្ថសំពះក្រាបបង្គំ ៗ
ហើយទូលសួរថាករុណាម្ចាស់ ទិមន្ទទៅផ្ទះសត្វជាខ្ញុំ
ឆាន់ស្ងាបានម្ដងហើយយើងសុំ ទិមន្ទលោកកុំខានណាម្ចាស់ ៗ
ខេនទុំបានស្ដាប់ស័ព្ទញោមមន្ទ ក្លែកកនៃងគយគន់មើលឲ្យច្បាស់
ឆ្លើយថាបើមន្ទញោមរហ័ស ទៅផ្ទះរៀបរួបអាបក្ដីទៅ ៗ
ម្ដាយតាវវិលដល់ផ្ទះមីមា លាតលាកខ្នុលក្រាលដោយខ្នូរ
យកកែបកល់កើយខ្នើយពួបៅ សឡៅគ្រីបម៉ាក់ជាក់ដងផ្ទៃ ៗ
៧៥– ខេនតេជ្រខេនទុំដំនុំព្រម ខេនតេជ្រថាល្មមឆាន់ទៅផង
ទុំថាចុះគោនៅកន្លែស្រែ ងាបខ្សែស៊ីស្រូវត្រូវសងគេ ៗ
ខេនតេជ្រតបថាអើទៅចុះ បើខុសធានរួចខ្លួនទេ
ក្រែងរីបេទៅឆ្ពាលោកគ្រូជេរ ថាឯងវេះវើដើរបង់ស្រី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

កាត់ដើរគ្រប់ខេត្តហេតុទាំងម៉្លេះ អាងមានតម្រិះគង់លោកិយ
ហោធាទំលើកមិនគប្បី ទំនៀមចាស់ស្ដីមិនបេះខុស ។
ថាដើរមានបួនខ្លួនជាសង្ឃ ទើបបានត្រូវគ្រង់ឥតមានមោះ
បើដើរទៅក្ដីបាសកសោះ គេរកោះថ្លោះធ្លោយឲ្យមានប្រាំ ។
នេះទៅម្នាក់ឯងក្រែងគេថា បាសកសិកាគេមកផ្ដាំ
ឲ្យមន្ដទៅលេងធានស្មាថ្មាំ មន្ដបុះធានចាំគោម្នាក់ឯង ។
៨០- ខេនទុំនឿងនឹងជ្រាំគិត ព្រួយចិត្តឡិតពេជ្រលេបសម្ដែង
យកសត្វទំនៀមមកថ្វាថ្វូង រូបទុំតុបតែងស្បង់សង្ឃាដី ។
សឹងត្រែស្សួគ្រសុទ្ធសាច់ល្អស្អាត លាំងកៃមូតមាត់ពណ៌លឿងខ្ចី
សម្បុរស្រៀបស្រស់ដុះរស្មី ខោប្ដឹក្ដីទងគតែងស ។
ស្លៀកពាក់គ្រលុំធុំរមៀត យកផ្ដិតសិកសៀតរូបឆោមល្អ
យាមឈ្នួនទំនងលើកបងក ស្រេចបរិហាកទីលីលាទៅ ។
ដល់ផ្ទះម្ដាយតាវចុះមកធាប់ ដល់ដីខ្មែរក្រោមប្រណម្យទៅ
ថាតានលោកម្ចាស់និមន្ដត្រូវ ឥឡូវឈប់រង់ស្រង់ទឹកអាង ។
ទឹកអប់គ្រឡប់ធុំគុនស សាប៊ូដួនដុសជ្រះសន្ធាង
ក្រអូបសាប៊ូក្លិនដោយយ៉ាង ដោយយល់សំណាងសាមណេរនេនៗ

www.elibraryofcambodia.org

ស្រន់ស្រេចផ្កាសស្បង់អង្រែគពាក់ ឡើងផ្ទះផល់ផាក់អន្តពន់ពេន
លើកហ្វាទបត់ថៃបកែបប្រគេន ប្រគល់លោកនេនប្រគេនស្វាៗ
ប្រាកដបេះបទយ៉ាងម្តេចខ្វះ កុំអន់អៀនខ្មាសសូមមេត្តា
និមន្តស្វ័ត្របួមើលសាស្រ្តា យើងខ្ញុំប្រាថ្នាចង់ស្តាប់មួង ៗ
ឲ្យអស់ចំណោះបេះយ៉ាងណា តាមលោកមេត្តាស្រាយចំណាង
ចំណាំម្តេចខ្វះខ្ញុំប៉ុនប៉ង សន្តានមកផង់ស្តាប់កល់គ្នា ៗ
រូបនេនស្តាប់ផាក់ក្បាក់ព្រើតប្រឹង ក្អែកគន់សម្លឹងទៅមាត់ទ្វារ
យល់តាវឈរស្លូបដើររេក ស្ទុះស្វារចូលក្នុងស្ទុះចេញក្រៅៗ
៩០– អើតអើមផកកប្រុហមាត់ ចង់ចេញប្រាកដគ្មានគេហៅ
ស្ទុតស្ទឹងម្នាក់ឯងដោយក្តៅសារ ស្ទុះចូលយកតាវពាក់ពានា ៗ
នេនយល់ដូច្នោះក្នុងពោះព្រួច កាំឧក្ខបកើតទុក្ខប៉ុកនុក
ទរូបហ្នឹងហើយតាវពុំផា មិនផាកបំពាបំពោរ ៗ
តាំងផាននមោតស្សប៉ីបទ ពិកេះប្រាកដខ្វះក្រាបនុន
ស្នូត្រក័ណ្ឌមគ្រើកាលផ្ទតគោន លំទោនលាព្រះលះបួលព្រៃ ៗ
គ្រាប់កាត់ក្នុងផងវៃនបត្តា រកបេះផលាពតាល័យ
មានរុក្ខទេវផងផទៃ បក័យស្ទុតស្ទុនក័ន្តកាំងកិត ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ដល់ផ្លូវដាក់អង្គទ្រង់វិយោគ　　ខ្ញុំយំទទះឈ្លោកគួរអាណិត
អនាថត្រជាក់ហើយល្ហួចឥត　　លោកណាជួយគិតជីវិតខ្ញុំ ។
ប្រាសព្រះព្រោះលះមកឆ្ងាយហើយ អម្ចាស់ថ្លៃអើយម្ល៉េះក្រាលក្រំ
ព្រួយប្រឹងគិតកូនខានបង្រ្កឹម　　កូនយំទារគេយកអ្វីឲ្យ ។
៩៩–ស្រែកឃ្លានគ្មានសល់ផលផ្លែឈើ ម្ល៉េះហើយទ្រង់ដើរកើដង្ហោយ
ហៅខ្ញុំពីព្រឹកទឹកខានសោយ　　សមដោយតាមកូនសូឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ ។
នេនស្បូត្រប្រូតកាត់កៃទំនង　　រម្ទង់យកខាងរឿងបរមត្ថ
ឈប់ផាន់ស្លាមួយរតិបក្ដាត់　　បាសកប្រតិបត្តិសត្វញាតិញោម ។
បាសកកាលនោះស្រុះស្រួលស្រេប ខ្លះស្ដាប់តាំងដាប់ទាំងផ្ទុះនោម
ពីរោះស្រណោះផ្អើលផៀវពោម　　ប្រឈមឈរឈប់មួប់មុខផ្ទះ ។
ហើយថាមេត្តាប្រាយប្រោសសត្វ　　ខ្លះខិតចូលជិតគិតបង់ឈ្នះ
លើកហត្ថទាំងសងផ្គង់សំពះ　　សូមមន្តអម្ចាស់ច្បាស់រឿងអ្វី ។
មេត្តាកុំលាក់ជាក់ជាបេះ　　ខ្ញុំមានតម្រិះត្បិតឃើញស្រី
ទារយកផាហ៊ុមព្រែកមឿ　　ផន្ទាប់ទិញថ្មីបារីស្លា ។
១០០–បត់បែរតែងស្រាប់ចាប់លើកផ្គង បិទទូលបីដងបង់ប្រាជ្ញា
ថាសូមតេជៈព្រះករុណា　　សូមជួបសម្តាចបិតានាផ្សង ។

www.elibraryofcambodia.org

សូមជួយឲ្យជួបរូបរួមកាយ   កុំឲ្យឃ្លាតឆ្ងាយជួបបំណង

ជាតិនេះជាតិណាសត្យាប័ន   បានជួបបំណងចងមេត្រី ។

ទាវរៀបផ្គងស្រេចចាប់កាន់ដើរ ដល់មកជិតសេដ្ឋីនីនោស្រី

ជាហ៎ ! នោបង្ហូរប្រណី   ប្រគេនបារីស្លា ជាហ៊ុម ។

ឲ្យខ្ញុំជាគុណជាបុណ្យខ្វះ   កុំឲ្យខ្ញុំខ្វះទ្រព្យពូលជុំ

ជាតិនេះជាតិក្រោយឲ្យមានធំ   កុំបីឲ្យខ្ញុំក្រតទៅ ។

នេនទុំទទួលគ្រឿងបរិក្ខារ   ស្រេចស្រាយយកស្លាធាន់រួចទៅ

ឈប់អង្គុយបង្គិចសែកប្រេងមៀ   រំលឹកដល់ទៅមន្ទសារិកា ។

១០៩– លិខិតជានិករវិករំលឹករក   សម្ពិលិហៅយកមណីចិន្តា

លូកយកប្រទាលឆាន់ទឹកស្លា   សូត្រសាគ្រប់សព្វចប់ជាម្ដង ។

រួចនេនទុំសូត្រស្រូតបង្ហើយ   សូត្រហើយទឹករករៀងប្អូនបង

ឃើញត្រង់ព្រាហ្មណ៍ពោរគន្ធ   នាំកុមារចងទឹងរល្ងើ ។

បណ្ដើរដើរទៅសួរគណិត   ទួញយំគន់គិតជាទុថ្ងៃ

នេះហើយព្រាហ្មណ៍ពោរបង្រៃ   រាយក្ស័យហើយណា មាតាខ្ញុំ ។

ចរចេញតាកចេរពីសាលា   អគ្គមាយប្រាជ្ញារកសន្សំ

បេះផ្លែឈើបានអគ្គបារម្ភ   ទិតទំព្រោះកូនសួនមកតាយ

www.elibraryofcambodia.org

កុមារតូច ៗ ដូចនេនទុំ　　សូត្របានផាំហ៊ុមរុំមិនស្រាយ
យកផ្កាបន្ទាល់ពារមិនស្ដាយ　　សូត្រចប់កប់កាយរួចកត្ដា ៗ
១១០-បុរាសកសំពះខ្ទះផ្លូតទុំ　　លំនៅត្បូងយំខ្ញុំរក្សា
សុំជាកូនធម៌ខ្ញុំករុណា　　មេត្តាអធ្យាស្រ័យប្រណី ៗ
នេនសូត្រសូត្រចប់ត្រឡប់សួរ　　ញោមអើយគាប់គួរត្រូវគាប់ក្ដី
លាអស់ញាតិញោមទាំងប្រុសស្រី　　ត្បិតថ្ងៃខ្ទង់ទាបរយោបយប់ (១) ៗ
ត្បិតទុកនេនពេជ្រនៅម្នាក់ឯង　　ចាំបែងចិត្តបែកបែកទាំងគ្រប់
ទាំបចិត្តគេផែរថៃមិនឈប់　　គិតសព្វគេសោតនេនដូចគ្នា ៗ
នេនទុំនាំហេតុនិយាយប្រាប់　　បុរាសកផងស្ដាប់ហើយលាគលា
ចរចុះដើរដល់នេនពេជ្រជា　　បូនអើយម្ដីមាជាដូចដើម ៗ
ចូលជិតទុំគិតនិយាយលេង　　ឲ្យពេជ្របានឈ្លើងផ្អួតទារផ្ញើម
ថានេនពេជ្របួនប្រុសថ្ងៃថ្មើម　　ទុំផ្ដើមប្ដេជាសិកាទារ ៗ
១១៨-ផាល្អណាស់ណាបួនសំឡាញ់　　ឥឡូវចង់កាញ់គិតបង់នារ
ស្ដីគេទៅសួរគួរព្រានព្រារ　　ឲ្យផឹងសុំជាវផ្ញើបញ្ចាំ ៗ
ចិត្តទារឲ្យខឹងទ្រង់ឈប់រង់　　យើងទៅហើយគង់តែផល់ឆ្នាំ
លាណោកគ្រូសឹកត្បិតយើងផ្ដាំ　　ទារទុកចំណាំខឹងរំលមក ៗ

១- រយោប = ទាបៈទាំ, ផិតផិល់ : រយោបយប់ = ទៀបនឹងយប់ ។

www.elibraryofcambodia.org

នេនទាំងពីរពិតគិតស្រេចហើយ   ពុំលង់យូរឡើយនេនទុំកុក
ប្រាប់ថាពេជ្រប្អូនល្មមយើងរក   ប្រមូលស្រូវយកប្រគុគារុង ៗ
លើកដាក់រទេះកុំស្ទេះឈប់   ល្មមវិលត្រឡប់ត្បិតនៅសុង
នៅសុខស្រុកអាយឆ្ងាយអន្ទង់   យើងកុំបង្អង់រង់មិនបាន ៗ
នេនទាំងពីរពិតគិតវិលវិញ   ព្រឹកព្រានចរចេញមិនមានខាន
រូបណាញាតិញោមទាំងប៉ុន្មាន   ចរព្រានដល់ដានដងមាគ៌ា ៗ
១២០-បរកាត់ត្រូវត្រង់បង្អន់ឈប់   នេនទុំជ្រួលជ្រប់ជ្រកវេទនា
ក្រៀមក្រំទទប់សញ្ជប់ជា   ទុក្ខណាស់ក្តុកក្តាករស្រោយ ៗ
បណ្ដើចរើបរុំផ្ទុំក្ទុនផ្កា   ហត្ថាទាញយកមកជិតកាយ
រូបយល់ដើមឈើផងទាំងឡាយ   កប់កាយវៀចកព្ភាប់តម្រូវ ៗ
ទះដើមទន្ទាប់ទន្ទាមក   ដើមធ្លកទុំសោកសព្វតាមផ្លូវ
ដើមថ្នាន់បានជួបដល់ឥឡូវ   ប្រាសចាវឲ្យនៅតែម្នាក់ឯង ៗ
ខ្ចិនផ្កាអ៊ីអឺដល់ម៉េះ   ក្រអូបផ្កាម្ទុះប្ដូផ្កាស្លែង
អប់នៅផាហ៊ុមទាវតុបតែង   ដាក់នៅកន្សែងចំបែងចង់ ៗ
ចាកពេលទាវស្រីសេចក្តីចាល់   មិនដែលឃើញស្គាល់ទុំជាសង្ឃ
ហ៊ានកាត់ចិត្តជ្រៀតជ្រៀតតម្រង់.   បួជាផ្ចិតផ្ចង់ឈ្ញប់ប្រាថ្នា ៗ

www.elibraryofcambodia.org

១២៩-ផ្ទាប់ក្រមួនជួនពាសពេញ ទាវតើយទុកអញម្នេញខ្មោចផ្សា
កើតទុក្ខទៀតថ្មីបារស្មា ទាវស្រីស្នេហាប្រគេនមក ។
ឥឡូវយល់សត្វប្រវាត់ទំ ឈ្មោលញីយាសយំហើយហើរគេ
បឹកបាច់ផលាប្រាថ្នាយក ដល់កូនចូលជ្រកក្នុងរូងរន្ធ ។
បញ្ចុកកូនតាប់អក័ព្វអញ ម្ល៉េះទាវគ្នាន់ក្នាញ់ជាទុក្ខធ្ងន់
ទុក្ខមិនថ្ងបស្បើយល្ហើយស្រាកស្រន់ បូជាវៃបរប៉ន់ទេវារក្ស ។
សូមសុំប្រាថ្នាជាឲ្យអញ វិលវិញត្បិតទាវនាងស្មោះស្ម័គ្រ
ឥឡូវអាចក្តីមកឈប់ស្នាក់ ធុរៈក្នុងអង្គស្រយង់យំ ។
ស្រេចហើយខេនពេជ្រគេចហៅថា ទុំកុំសោកាគិតបារម្ភ
ទុក្ខក្តីស្រីទាវនាងរៀបចំ នរណាហ៊ានបំព្រាត់ទាវទៅ ។

១៣០-រួចយកគោមកទឹមរទេះ បររេះវាងរកកាត់តម្រូវ
តម្រង់ដោយដានលំអានផ្លូវ បរត្រូវក្រង់ក្នុំជ្រៃស្រឡៅ ។
ស្រឡាំងកាំងគិតគិតទៅទៀត ចង្អៀតទុកផ្សាខ្មោចក្តៅ.
ស្រងាត់ស្រងោចស្រងូតសៅ បងមើលឃើញស្មៅស្មាច់គ្រោចគ្រស់
ទងឈើតាលគ្រង់អង្គអញបែក នាងផ្អែកអញផ្អូកក្នុងស្រណោះ
ដើមផ្តៀកអញផ្កាសប្រាសថ្ងៃកសោះ កកោះក្រគិតឥតមានស្បើយ ។

www.elibraryofcambodia.org

គគីគេគោកដួចកេគអញ　ក្តួលក្តៅពោរពេញចុកណែនហើយ
ហៅថានេនពេជ្រសំឡាញ់អើយ　ពេជ្រគ្មានធ្ងន់ធ្វើយកឡើយទប់ ៗ
ជាទុក្ខដួសទុំយំទាំងសង　ទំថាសាសន៍ទុំអើយឈប់
ចាំផល់វត្តស្ថានបានយូរយប់　យើងគិតគោរពបង្គំលា ៗ
២៣៩-ទូលលោកគ្រូយើងទំនើងថា　លាសឹកមានការព្រោះវេទនា
កុហកថាញាតិញោមមិនថា　កើតព្យាធិកេតាជាទុក្ខធ្ងន់ ៗ
អ្នកនេនទាំងពីរនិយាយគ្នា　បស្រែតម្មីមាពារពេលពន់
ទេរពាបត្រជាក់អ្នកគយគន់　មើលព្រះសូរ្យយ៉េនកំទន់ទៅ ៗ
បៀតបែរប៉ាំងបាត់សត្វបរចូល　ជិតជិះកំពូលគិរីនៅ
ទីទិសបស្ចិមបែរសំដៅ　ឈ្មោះហៅសុមេរុកជគិរី ៗ
បរបានដល់វត្តប្រាកដឈប់　ល្ងមពេលព្រលប់ចូលក្នុងទី
ឈរឈប់ដោះគោលែងទាំងពីរ　ឲ្យស៊ីស្មៅទឹកក្នុងទីស្ថាន ៗ
ហើយនេនពេជ្រទុំដំនុំនៅ　នេនផងចូលទៅទាំងប៉ុន្មាន
សន្ទនាសួរគ្នាថាសុខប្រាណ　លក់ដូរតើបានស្រូវប្តូរប្រាក់ ៗ
១៤០-ប្តីយកគាក់លុយប្រថុយថា　ប្រាប់ផងកុរុណាឲ្យគ្រន់ជាក់
គ្រូវចិត្តជឿតនេនពីរកក់ទាក់　ថាបានប្រឡាក់ប្រឡូកព្រម ៗ

ជាស្រូវជាស្រីជាល្អីប្រែង ជាដ័រជាស្នែងជាផ្ទាំងក្អម
ជាឈ្នួតជាហ៊ឹមទឹកឃ្មុំល្មម កន្ទ្រង់សោតព្រមតែថ្ងៃគោក ។
ហើយនេនគិតគូរពុំយូរលេង នាំគ្នាតម្រង់ទៀងទៅគេ
ថ្វាយបង្គំគ្រូផងជាក្រោក កើនគង់លួកយកទឹកលុបក័ក្រ ។
នេនពីក្រោមទុនលំនោនពាប សុំគាពខ្វាបគ្រូទើបកើនក្បាក
បារម្ភក្រែងខ្វាល់លោកភ័យផាក់ ស្រេចហើយបែរក័ក្រុចតទៅសួរ ។
ពុទ្ធដីកាថានេនពេជ្រទុំទៅ លក់ផ្ទូរដោយនៅតាមសមគួរ
បាសកងខាយភ់ភ្លើងផ្គួ ប្តូរទិញផ្ទូរទៅកល់ខ្លួន ។
១៤៥-នេនថ្លើយសង់សបតបទូលទៅ ក្រាបទូលបានស្រូវគ្រប់ចំនួន
បំណាញគោកស្នានជាប្អូន សមសួនល្មមកែតែគ្រាន់ពាយ ។
នេនក្រាបទូលគ្រូគួរសព្វគ្រប់ រួចណាត្រឡប់វិលប្រញាយ
ដើរផល់គុជស្ពានសម្រាន្តកាយ ប្រះប្រាណនៀយណាយទឹកទារទៀត ។
ថ្ងៃងថាអទ្ធិប្វាជាកម្មស៊ី ខុកកើតជាថ្មីទ្រុងបង្អៀត
លួកយកផ្ហាហ៊ឹមដែលរុំសៀត ទុំធ្មៀតបើបថែប្រែប្រះប្រាណ ។
ក្លិនក្អែបអែបអប់ត្រឡប់ផ្កា ទុំយកហាតាក់កាន់បាន
យកមកទុកគ្រប់គិតស្មាន ជាបានគ្រាន់តែល់បែបទុក្ខ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទុំជាផ្កាបុប្ផាផង ឆរធំល្អប់ល្អងបងគ្មានសុខ
ផ្គុំផ្ការំពេងដេកមិនលក់ ពិសោរត្រេប់មុខបុកខ្ទក ៗ
១៥០-ខ្វៃរ៍ស្រមៃវិស័យទៅ ជួបពៅជួនបានក្សាន្តចិន្តា
ម៉ៃមន្តបងសូត្រមទ្រីបាពិ បួនបានបូជាផ្កាឈើផង ៗ
បូជាព្រះធម៌ធំសាយសព្វ បួនគប់ផ្កាហ៊ុមប្រគេនបង
បូជាពុំធាទាន់តាវផ្សង ឲ្យជួបគញផងបងប្រាថ្នា ៗ
ឥឡូវគាបក្តីឃ្លាតតាវហើយ តាវអើយខ្វល់ទុក្ខខាំងខ្លោចផ្សា
តាវទប់មិនឈ្នះអន្ទះសា មិនមានហើយហានិយាយស្តី ៗ
បងអ្នកប្រមាណតាវបានទោ គាត់(១)ជួយគិតគូលំហៃស្រី
រំលឹកមិនឲ្យតាវបុះជី ក្រែងខ្ញាដំរេសគ្គុំខាំ ៗ
ប្តីតាវល្អបរត់ប្រាកផមក តាមបងជ្រែលជ្រេកមិនបានផ្តាំ
គ្រាន់តែសម្គាល់បន្ទាល់ចាំ ដោយថ្នាំដោយស្លាដោយផ្កាឈើៗ
១៥៥-ដោយបានបូជាផាហ៊ុំមក ឥឡូវបងក្នុងគ្រប់អន្ទើ
លន្ទន់លន្លោចគ្រមោចស្បើរ មិនរស់ទេតើទុក្ខអន្តអញ
លង់លុះផល់ផុតរដូវមួយ ទុំព្រួយរំលឹកតែស្រឡាញ់
ឃើញអស់កូនគេមកខ្មីលខាញ់ ពាសពេញបូលវត្តសន្តត្រូវ ៗ

១- ប្អូប់ខ្វះប៉ា បើបានខ្លួនបងគិតឲ្យនៅយូរ គ្រាន់ជួយគិតគូរ . . . ។

មកបុណ្យមកបួសមកបិណ្ឌភ្ជុំ មកដល់ជំនុំជាច្រើនផ្លូវ
មកពប់បាតបូជាតម្រូវ តម្រង់ផ្លូវចេញវស្សា ៗ
នេនទុំទុក្ខធំឥតស្បើយ ទុក្ខហើយហៅពេជ្រមកប្រាប់ថា
នេនពេជ្របួនអើយចង់ឈឺផ្សា ដូច្នេះប្រាជ្ញាជានៅមិនបាន ៗ
នេនពេជ្រទទួលស្រួលសង់សប ជាទុំអើយជួបឲ្យផ្លូវក្សាន្ត ៗ
ទំកំពារពេលយើងប្រមាណ ចូលឋានលាគ្រូព្រះទ័យ ៗ
១៦០-នេនទាំងពីរពិតគិតល្ហោះស្រេច បែរគេចយកទៀនធូបធាប់ខ្វី
ដើរទៅបានដល់ទៀនកុដិ ដាក់អង្គគង់ខ្វីក្រោមបំផង ៗ
អុជទៀនអុជធូបក្រាបវន្ទា សូត្រចប់ចូលលាហើយសាសង
ជាសូមទានប្រោសគត់ទោសម្តង បំណងមកលាព្រះគុណធំ ៗ
លាចែកលាបាកសិក្ខាបទ សន្ទូតព្រះគុណប្រោសយើងខ្ញុំ
ទាំងពីរនាក់ទឹងថ្វាយបង្គំ សូមសុំករុណាត្រាប្រណី ៗ
ផ្សិតខ្ទួលផលមានគារធុរៈ ញាតិញោមដល់ថ្នាក់គាត់កើតអ្វី
រោគជួនទុរនមិនគប្បី ញោមស្រីដល់ស្រែបែរបេនថា ៗ
អង្គីរគេផ្លូវត្លូខ្មោចព្រៃ ដោយភ័យណាស់ហើយគាត់សម្លា
សំពះអស់ខ្មោចនៅវគ្គា បំណាំជូនតាមក្មិសេព្វ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

១៦៩- គ្រោះថ្នាក់ជំពាក់ញោមស្រីបន់ ថាអន់ឲ្យខ្ញុំលាគ្រឡប់
សឹកទៅឲ្យជាស្បើយកុំថប់ ដួចចប់ដល់ចាស់ឈ្មោះចាំងព្រម ៗ
លោកគ្រូស្ដាប់ជាក់ក្ដោក់ក្ដារ ធ្មួនប្រូកលេខហាថាតែហោង
កុហកអញទេអាកញោម ស្រីតាមស្រួតពោលពោលមកលា
អញរាយលេខលប់គ្រប់ដើងហារ លេខឆ្លើយឡើងថាអាកំពារ
កុំពុះទម្ងុះក្រែងវេទនា ឃើញជាខេនពេជ្រគេចគ្រាន់បើៗ
ខេនពេជ្រសឹកចុះវែងបុស្សបាន ទុំឯងឈប់ទានទើបប្រសើរ
ចាំដល់ពិសាខសិនសឹមដើរ សឹកហើយត្រូវលើបានជាធំ ៗ
លន់លុះដល់ត្រូវរដូវវែង មិគសិរត្រូវខ្យល់ខ្វល់ជ្រញ្ញឹ
វេហើរហល់ដល់ខេនទុំ ក្រាបយំក្រំយល់អំពល់ពី ៗ
១៧០- ដំណើរមួយព្រួយប្រាណមិនបានសឹក មួយទៀតព្រួយនឹកចារនៅទី
នៅតាលត្បូងឃុំសមស្រីទី– កសប្អូនបានរេតទេដឹងអើយ ៗ
ខេនទុំខេនពេជ្រគេចបង្អិល ថាចាំថ្ងៃសីលក្រោយទៀតហើយ
យើងវេះតែលាណាពេជ្រអើយ ពេជ្រឆ្លើយថាកុំខឹមមិនបាន ៗ
ខេនទុំទុក្ខនឹកកើតទៀតប៉ុ ស្ដាយស្រីស្ដាយស្រស់ផ្ដស់គ្មានក្សាន្ត
អត់បាយចំណីស៊ុំមិនបាន គិតណាសមួយតានបានបីមាត់ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

លន់លុះគម្រប់ចប់ជួបគ្នា   វេលាខែបុស្សព្យុះខ្យល់ផាត់
រហើយត្រជាក់ក្តាក់ត្រឹប្រាត់   ផាយផាត់ពពកមកដេរដាស ។
ដន្គោលដន្គំប្រជុំជិត   ងងឹតពេញស្ថានដានអាកាស
នេនតីរពន់ព្រិតគិតប្រឡាស   ប្រទៀសមិនឃ្លាសស្ដាសដានគេ ។
១៧៩-នេនពេជ្របូលលះពារប្រចុយ   គិតជាខុសអុយបើលោកដេរ
ទៀនទៅដល់ផាកអគ្គីកាយេ   លើកហត្ថទាំងទ្វេប្រណម្យនៅ ។
លោកគ្រូសាកសួរគួរវិញថា   ពេជ្រសឹកប៉ុណ្ណាក៏សឹកទៅ
កន្លែខបុស្សបានទទួលត្រូវ   សឹកបុះធ្វើស្រូវដូវស្រួល ។
នេនទុំសម្លំបបាំស្ដាប់   ពេជ្រគេសឹកធាប់បានទទួល
ព្រះបោះហើយទុំកុំអាក់អួល   ខ្ញាញ់ខ្នួលរំងឹរតជញ្ជឹងទាំ ។
រូបជាអញនៅមិនបានទៀយ   ព្រះគុណខ្ញុំអើយហេតុតែកម្ម
ជាកាលណាទឹងប្រឹងទ្រទ្រាំ   ម៉្ងៃសមស្ទាប់ខ្លួនមួនមែនពិត ។
មិនស្ដាយផ្លូវស្រុកណាបានប៉ុនសក់ កម្មនាំកញ្ចក់ឲ្យងងិត
មោហ៍បាំងផ្ញាំងគ្របក្របសោបរឹត   គ្មានគិតគ្មានគួរលោកគ្រូខ្ញាល់ ។
១៨០-នេនពេជ្រលាសឹកត្រឹកខេះទៅ   ទុំនោរគ្រៀមផ្អស់ស្ទុះទៅគាល់
បណ្ដោតពេជ្រឃាត់ថាកុំអាល   ទាំស្រាលព្រះទ័យភ័យប៉ុពេក ។

www.elibraryofcambodia.org

យើងស្ទេះទុំពេជ្រគេចសម្ដែង ស្រីទាវចំបែងរែងរិះរេត
កើតទុក្ខមួនមាំក្រិសញ្ញែក កែរក៏តែរឹងទន្ទឹងទុំ ៗ
ជាទុនអញស្ដាយក្រហាយប្រាណ មិនក្សាន្តចន់ខ្លួនប្រៀបហាក់ក្ដុំ
រលើងបត្តូតាផ្ការលំ សង្កត់សៀតក្រំរណ្ដំខាំង ៗ
ខ្លោចផ្សាក្ដៅក្ដួលខ្លួលក្ដឹងថ្លើម ផ្ដើមផុតៗ ស្ទុតកាន់កាំង
ម៉្លេះហើយលោកអើយប្អូនមរណ៍ ខ្លួនស៊ាំងស្គាំងស្គមទ្រមវេទនា ៗ
ពីដួចរួចអ្នកបាកពេលទៅ ទុកខ្ញុំប្អូននៅឲ្យកំព្រា
កំព្រានព្រួយប្រាណតុំបានជា ទាវពរកមើលព្រើលស្រមៃ ៗ
១៩៥-ហាក់ដូចពួសត្វចាប់ផល់ទុំ លោកស្ទ្រស្ដាប់ដុំណាអ្នកថ្លៃ
ស្វរស័ព្ទសម្លេងគួរគាល័យ ទាំងរូបប៉ប្រែប៉ប្រិមប្រែ ៗ
សប្បុរសយល់ចាប់ប្រដាប់ស្បង់ ត្រចង់ដូចវង្សព្រះច័ន្ទដែរ
ត្រចះក័ក្រមួលស្រួលដូចខែ · ដូចខាត់ផុសបែរជាបែកបាត់ ៗ
ជាបានប្រាណប្រុសមកវិញដែរ ប្ដូរមួយជាបែរដោយឈឺថ្កាត់
ភ្លើម្ដេចបានដឹងដំណឹងស្លាត់ ដួលគេឲ្យស្កាត់រង្គាត់គន់
មិនដឹងជាផ្លូវទៅត្រង់ណា ខ្លួនអើយខ្លោចផ្សាជាទុក្ខធ្ងន់
ពាប់ពៀបដូចទូកដូចទឹកជន់ ដោយទន់ដល់ទៀបហៀបក្សិណក្ស័យ

www.elibraryofcambodia.org

រួចចាប់ហៅទៅនាងនោះថា នោះអើយជួយក៏ជួយកប់ដៃ
ជាយូរប្ដីឆាប់ដោយស្រមៃ នោះស្មានខែថ្ងៃប៉ុន្មានមក ៗ
៤៩០- នាងនោះកំលៀងបញ្ចៀងឲ្យ ថាចាំខែក្រោយមើលពពក
សាត់ពីទិសទីក្លៀសានជ្រក ពពូនសមក្ពុកមកចារស្រី ៗ
ខ្យល់ផាត់ត្រជាក់ធ្លាក់សន្សើម ជ្រួលជ្រើមក្នុងចិត្តគិតប្រណី
ប្រឹងនឹកមកចារបង់បេតី ហេតុអ្វីប្រែដល់ទាល់ជាសង្ស័យ ៗ
សព្វថ្ងៃព្រួយដៃវៃគ្មានសុខ ម្ល៉េះសឹងមិនលក់ត្បិតបោះបង់
វែរវែកត្បិតបានប្រាថ្នាផ្ដូង សាងសីលស្មោះត្រង់តម្រង់កាយ ៗ
តម្រេកកុំគិតបង់ស្និទ្ធស្នេ- ហាហេតុព្រោះតែខ្លួននៅឆ្ងាយ
មិនយូរប៉ុន្មានទេចារអាយ លោកស្រាយសិក្ខាប្រាថ្នាជាក់ ៗ
កុំទុក្ខខ្វល់ញយំសុំឃាត់នាង សមគេមិនរាងកុំផ្អើលភ្ញាក់
ក្រែងជាមិនជាកើតធុរៈ ដឹងដល់ម្ដាយជាក់ដេរផ្កាសា ៗ
១៩៥- ថាកូនមិនសុទ្ធពុតដូចគោ សន្ដានគេហៅគេសើចថា
កូនមានពូជពង្សមានវង្សា ព្រោះឥតកិរិយាស្រើចវៃ ៗ
ហៅបងរំលឹកកុំនាងខឹង បងនឹងខឹងទេណាថ្លៃ
នឹកធ្លាប់ដឹងចិត្តមកសព្វថ្ងៃ វិស័យដូចពាក្យបុរាណថា ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ធម្មជាតិជានំគេផ្គុំបាន　　ជាក់ក្នុងនាឡិបានតាមចិន្តា
មិនដែលទំធំលើសប៉ុនណា　　ទាវអើយបងមហាថប់ថែដួនៗ
ក្រែងគេមិនមករកទាវទេ　　ទាវប្អូនកុំជេរបងក្រែងជួន
រំលឹកទៅបុះក្រែងគ្រោះខ្លួន　　ត្បិតអ័ព្ទដួនគេកួនគុំ　ៗ
សមគេជាកូនចៅហ្វាយស្រុក　　បុណ្យគេធំស្តុកនាម៉ឺនជុំ
ឈរក្បែរខេត្តខាងត្បូងឃុំ　　ទុំពស្ត្រីទាំងផ្កាសដូចគេឯង ៗ
បងប្រាប់ទាវទៅពៅកុំអាក់　　កុំអន់ថ្នាំងថ្នាក់ចិត្តចំបែង
មិនបានប្រមាណទេទុំស្ងួន　　មកដល់មិនលែងកន្ទួងស្រាប់ៗ
ទាវឆ្លើយថាមែនដូចនោះថា　　នោះមានប្រាជ្ញាវៃចំណាប់
ថាត្រូវសមទុំមកដល់ឆាប់　　នោះប្រាប់ករព្រឹសលើសសព្វដងៗ
ដឹងហើយទាវស្បើយប្រាណបានតិច　　ប្រះប្រាណដេកផ្ងេចលក់ជាម្តង
លុះភ្ញាក់ព្រឹកប្រឹងរំពឹងបង　　អុជទៀនធូបផ្សងដល់នេនទុំ ៗ
ស្ទុះរៀងទាវទៀតឆ្ងៀតសម្តែង　　ដំណើរទុំតែងយកផាហ៊ុម
គ្រប់គ្រងកាយាពិដោរជុំ　　ក្រអូបពិតពុំមានរសាយ　ៗ
លុះជួបដួនយប់យន់ស្ងប់ស្ងាត់　　ព្រួចព្រឹប្រមាត់រន្ធត់កាយ
រន្ធត់ថែថប់ជ្រប់ខ្វល់ខ្វាយ　　មិនស្តាយចង់សឹកទឹកទាវស្រីៗ

www.elibraryofcambodia.org

២០៩- ព្រឹកព្រាងឡើងច្បាស់ព្រះសូរ្យសែង ចាំងថែងពីបូព៌ារស្មី
បំបាយដល់អគ្គីពុំលង់ខ្មី ទុំចុះដល់ដីដើរចេញទៅ ។
លង់លុះបានដល់សកលស្ថាន ផ្ទះម្តាយទុំបានជួនជួបនៅ
ម្តាយសោកយំយល់កូនដល់ទៅ ស្រែកអរហៅពៅចុះម្នីម្នា ។
មកពិតទូលថានេនបាបុត្រ មន្តមកពីកុដិថ្មើរណេះណា
ចុះកូនពន្ធកមកនេះផា ទុក្ខព្រួយវេទនាឬសុខសាន្ត ។
នេនទុំយំថែយកទឹកភ្នែកស្រក់ គិតកួតកុហកព្រោះម៉ែនក្សាន្ត
បំរើនពរញោមឆាន់មិនបាន អាចក្តីប្រមាណប្រាណមិនស្រួលៗ
ទៀបឈឺក្លិនពោះលោះថ្ងៃតិច ដូចគេខ្វារក្តិបស្ទានដូចមួល
ដូចមួត្រសំពោរក្តៅខ្លាញ់ខ្ទួល រំជួលព្រឺព្រួចរួចខានសឹង ។
២១០- ទឹងឆ្អេចមិនលក់ទេញោមអើយ ពូកកែបកល់កើយដេកស្ទក់ស្ទឹង
ប្រះប្រាណដល់ខ្ញុំយដំលើយរឹង ដូចទឹងទំអត់សន្កត់ទុក្ខ ។
អាចក្តីជំណាលកាលថ្ងៃមុន ឡើងលាព្រះគុណគ្មានមើលមុខ
ពិតថាមិនស្រួលមួលសៀតចុក ថាខ្លួនមិនសុខមិនស្ទូវជា ។
លោកគ្មានបើកសោះបណ្តោះពេជ្រ ឯងទូលដូចម្តេចលោកកំនើក
ឃាត់ទុកធ្វើក្លីឲ្យវេទនា ញោមទៅបំពារលាឲ្យផង ។

www.elibraryofcambodia.org

មេម៉ាយម្ដាយខ្ញុំយំតាមកូន គាត់ក្រាបអង្គុះនះហើយសាសង
ថាម្ចាស់ម្ដាយអើយកូនសព្វផង មិនដែលមានហ្មងក្ដង់ទើនអ្វី ៗ
បោកប្រះប៉ះអារង់ណង់គេគាប់ ប្រគល់អស់ទ្រព្យមោះចាស់ថ្មី
ឲ្យម្ដាយចែប៉ាំស្លាហ្មារ ម្ដាយទឹកចំណីស៊ីតាមចិត្ត ៗ

១១៩.ចុះមានប៉ាំប៉ាគុម្មេចម្ដងណោះ ម្ដាយនែងត្រេកត្រេះគួរអាណិត
អាសូរកូនគួរស្មើជីវិត ឥឡូវខ្ញុំក្ងត់តនរណាផង ៗ
ពិត្តុបផល់ខ្ញុំដំម្ដេះហើយ កូនអើយម្ដាយត្រៃតដំណើង
ដំណាលទៅចុះក្រែងខុសផ្សេង បើម្ដឹងធ្វើម្ដេចស៊ីម្ដាយទៅ ៗ
នេនខ្ញុំព្ទម្ដាយសោយទុក្ខ ដូរអង្គដោយសុខសាន្តដោយនៅ
ដោយអ្នកម្ដាយស្រីគាត់ស្ពឹក្រៅ តាមតុំរុសខ្ញុំចប្រែខ្ញុំណា ៗ
ថាក្រោមអាបក្ដីមៀវត្ដបាន ក្រោមកេតៃប្រឹងម៉ានផាប់ម្ហូម
រួសរាន់ប្រញាប់កុំរេក ទានតាចក្ដីដាអន់អង្គព្រាណ ៗ
ហើយមួយស្ពានដួចខ្មោចដូនតា តែងនៅក្បែរតាំងប៉ុន្មាន
ដូរព្រះជួយផងបើមិនបាន ទៅណាត្រូវក្បាន្តស្រួលព្រះខ្ញុំយៗ

២២០.មេម៉ាយម្ដាយខ្ញុំដំណើងគិត យល់ដល់គំនិតហើយរៀ
លើកហត្ថាប៉ប់ម្ខុស្សាខ្ញុំ គៀនធួបយកស្បែរផណ្ដប់ដើរ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

បាបុះល្ងតល្ងន់ស្រទន់ស្រប ទើបគាត់បង្គ្រាប់បួលទៅស៊ើ
ទឹងគ្រប់ស្បូត្រមួយអង្គគ្រាន់បើ ថាយើលោកម្ចាស់ខ្ញុំខ្មាសគេ ៗ
អ្នកផងអឹងកងទាំងក្មេងចាស់ គេសរសើរណាស់ឥឡូវប្រែ
ព្រះទ័យព្រះគុណមិនធ្ងន់ដែរ ថាលោកគ្រូកែគិតបទណា ៗ
ខេនខ្ញុំកូនខ្ញុំថ្វីលោកម្ចាស់ គាប់ណាស់ម្ដេចគួរលោកមេត្តា
កូនខ្ញុំទៅប្រាប់ដល់ម្ដាយថា ណាចាកសិក្ខាសញ្ញាកូន ៗ
ជាអកុសលតម្កល់ទុក មិនបានជាឈប់នៅសុខសួន្យ
ជាសាមណេរទេណាលោកប្អូន ដោយខ្លួនជាស្រីសេចក្ដីចាល់ ៗ
២២៥-ទើបនាងម្ដាយខ្ញុំបង្គំលា ចាកទីនោះណាលីលាដល់
ឡើងកុដិលោកគ្រូបង្គំគាល់ លើកហត្ថតម្កល់លើសិរសា ៗ
ហើយពិតថាខ្ញុំសូមក្រាបទូល បើគួរមិនគួរប្រោសករុណា
ប្រណើខ្លួនស្រីឥតសិកា(១) ចេះគួបារិនថាក់ចាផ្ទួស ៗ
ខេនខ្ញុំកូនខ្ញុំមន្តទៅដល់ ផ្ទះហើយមិនសល់ថាត្រាំផ្នួស
បង់ចាកសិក្ខាប្រាជ្ញាបួស នៅយូរក្រែងជ្រួសជ្រលួសលេង ៗ
ឲ្យខុសប្លោះឆ្លោយដោយខ្លួនពាល នៅស្រាលតម្រេកពេកទឹងល្បែង
ខ្ញុំម្ចាស់ព្រួយណាស់មួយគិតក្រែង បំបែកឈឺមួលមិនស្រួលខ្លួន ៗ

១- ច្បាប់ខ្ជះបាៈ ខ្ញុំជាសិកា ៗ

មែនឬព្រះគុណធ្ងន់ដូចថ្ម　ក្រែងឲ្យឆាន់ស្កទំចិនយួន
នោមយប់ថាស្ទះធ្នូរដោយដួន　ជុះយប់ដេកពួនពុំបានសោះ ។
២៣០-លោកគ្រូពុំយូរមានពុទ្ធដីកា　ថាទេសិកាទុំកម្លោះ
ណាទៅលក់គោកក៏ដាច់អស់　មកដល់ក្រៀមក្រោះស្រណោះស្រី
ខានខែត្រត្បូងឃុំក្រមុំច្រើន　ស្រៀបស្រស់ស្រវើនក្មេងលីថ្មី
ឥឡូវចបើងចង់បានប្តី　ហេតុហ្នឹងអាចក្តីយល់ពុំគាប់ ។
ពុំគួរបណ្តោយឲ្យសឹកទៅ　ភយលេខឃើញត្រូវពានលើឆាប់
ខ្ញុំនាយនេនខ្ញុំថាអក័ព្វ　ឃាត់ដាច់ខំរាំដាច់ឆ្នាំហ្នឹង
នាងជាមេម៉ាយម្តាយនេនខ្ញុំ　ស្តាប់លោកគ្រូធំគន់សម្ងឹង
សម្លក់មកគាត់ឃាត់តែរើង　ពុទ្ធដីកាក្រញឹងដូចខឹងខ្លាំង ។
រូបគាត់ណាចុះមកដល់ដី　ថាកូនពីសីកុំតតាំង
ទល់តបធ្វើម្តេចប្រៀបដូចចំប្លាង　ត្រូវដូចបាកំងគាងកាំភ្លើង ។
២៣៩-តែលោកបាញ់បាត់មិនបាត់ស័ក្តិ ទៅត្រូវសត្វស្លាប់ដូចខ្ទុនយើង
បើលោកតាយថាផ្គាររលើង　រលំបាក់ដើងដួលដល់ស្លាប់ ។
ហេតុនោះឈប់ទៅប្អូនម្តាយ　បើក្តៅក្រហាយកូនក្រឡាប់
ក្រឡេករកទឹកផឹកលុបឆាប់　ស្រន់ស្រស់រូបជាប់ជារសេរសេរ ។

www.elibraryofcambodia.org

រៀនសូត្រធម៌គាថាធ្វើការអ្វី ចរចេញពីក្ដីទើបបិតចេរ
ប្រៀបដូចសំពត់រហែករេរ ប៉ាក់ផ្ការៀបចំចំពោសហាន ។
ទើបនេនខ្ញុំឆ្លើយថាណ្ហើយឈប់ ញោមកុំប្រៀបសព្វទប់មិនបាន
អញ្ជើញទៅផ្ទះប្រុះសម្រាន្ត ញោមទ្រាំកំសាន្តកុំសោយសោក ។
ចាំមើលដល់ព្រឹកនឹកថ្វីខ្ញុំ យកតែផាហ៊ុមតាវឲ្យមក
ដើរទៅចូលព្រៃប្រាស័យជ្រក ស្ងាត់ហើយខ្ញុំក្រោកឈរវន្ទា ។
២៤០-ថ្វាយបង្គំព្រះសំពះគ្រូ ផ្លាស់ស្បង់ពុំយូររួចលីលា
សឹមចរចូលទៅក្នុងព្រះវិហារ ស្នាលាទោសទុក្ខមុខជាបាប(១) ។
នេនខ្ញុំជំនុំតែនឹងម្ដាយ ក្រហាយក្នុងខ្លួនដូចឈឺដាប
ឈឺហ្នឹងឈឺចិត្តផ្គិតមិនសាប សូមក្រាបលាកលាឃ្លាឃ្លាតហើយ
ព្រះគុណថ្លៃខ្ញុំកុំប្រកាន់ កុំយកទោសធាន់ករុណាឡើយ
សូមស្នោះពិតស្នោះដោះឲ្យស្បើយ ដប់ក្រោយផុតទុក្ខទៅមុខទៀត ។
នេនខ្ញុំគិតស្រេចគេចស្នោះក្ទឹង ម្នាម្នះដោយខឹងលះស្ងន់ស្ងៀត
ចាប់យកសំពត់ផ្ទត់វេចសៀត កណ្ដៀតដើរដល់យល់ព្រៃធំ ។
សូមសួនពួនជ្រកយកបណ្ដា ក្ដីផ្កាទៀនធូបចំណីនំ
បូជាទេវាស្រេចនេនខ្ញុំ ផ្គងផ្គុំលើកហត្ថប្រណិប័តន៍ថ្វាយ ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា ៖ ចូលព្រះវិហារ ហើយស្នាណាទោសទុក្ខនានាដែលជាបាប ។

www.elibraryofcambodia.org

២៤៩-សូត្រថាឱកាសសក្តេ កាមំកាមេនៅដែនកាយ

ចរូបេប៉ន់បំណាន់កាយ គិរិសឹកស្រាយមិនស្តាយសោះៗ

វន្ទាវន្ទៈអ្នកកុំឃាត់ ផ្លាស់ស្បង់ពេលម៉ត់មិនស្រណោះ

រូបសៀកសំពត់ហូលល្អស្រស់ លើកអស់អង្គ្រែកដាក់ទុកទើរ ៗ

ព្រឹក្សាប្រគាបទាបដិតដី បណ្ឌិតទុំថ្មីគាត់ហ៊ានធ្វើ

សឹកស្រេចបរត្រាច់ដើរលេលើ អំពើពុតខូចមិនរួចខ្លួន ៗ

ដើរដល់សាកលបាន់បន្តិច វេះវាង់រកពេជ្រស្រេចជួបជួន

បណ្ឌិតពេជ្រសើចហើយជ្រកពួន ទុំចាប់អន្ទ្រូនអន្ទ្រន់លេង ៗ

គ្រានោះពុំលន់រង់យូរថ្ងៃ ទុំទឹកអាល័យទាវហើយល្ហើង

ជ្រួលជ្រប់ស្រយុតស្ងួតរង្វេង ទឹកណាស់កន្វេងកន្វែងផែល ៗ

២៥០-ស្រមៃដូចហាក់ភ្ញាក់ប្រាំ· តាប់ដៃសិកាថាប្រហែល

ដូចទាវនាងសាវធំគ្រាន់ក្រៃល ដំណៃលដំណើរទេណាំស្រី ៗ

ស្រណោះស្រស់ខ្លួនស្ងួនស្តាប់បង់ សូត្រឲ្យអ្នកផងញាតិនៅដី

នៅដែនត្បូងឃុំជុំថ្មី ១ មិនមានក្តេចក្តីសិទ្ធស្នេហា ៗ

បណ្ឌិតទុំទើបនឹងសឹកថ្មី ប្រាប់ពេជ្រថារុំពេជ្រខ្ញុំថា

ឲ្យប្អូនអាណេតផ្សេតបេក្ខា ចិន្តាប៉ុនប៉ង់បំណាន់ទឹក ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ក្អកដល់ស្រីតាវនាវទុកស្រាប់ បានឲ្យថ្នាប់ទើបលើក
សម្ពត់ជាហ៊ុមផ្អិកក្អិនក្អឹក រាល់ពេលយប់ព្រឹកទាន់សឹកហើយ ។
បណ្ឌិតពេទ្យប្រុងរង់ចាំស្ដាប់ ឆ្លើយថាទាប់[1]មែនខុំអើយ
បើហ្នះខុំដើរពុំទាន់ស្បើយ ទៅទៀយព្រោះខ្លួនមួនមិនសុខ ។
២២៩-នៅពោសត្សិតអើងមានថ្នាក់ ព្រោះបួសដៀងជាក់ជាកុលបុត្រ
គ្មានដឿព្រះគុណធ្ងន់បំផុត ហ៊ានតែទៅសឹកមិននឹកស្ដាយ ។
ខុំជាបើហ្នះពេទ្យជួនទៅ យើងរកគ្រឿងគ្រាំគោដទ័ទាំងឡាយ
ប្រគេនលោកគ្រូលាទោសស្រាយ ទើបបាត់គ្រហាយក្នុងព្រះទ័យ ។
បណ្ឌិតពីពិតគិតឃើញស្រេច ចរត្រាប់ទៅផ្ទះរួសកន់រៃ
រកអស់គោផ្សផលផ្លែឈើព្រៃ បានស្រេចខុំស្ដីពេទ្យជួនដល់ ។
បួលដល់ក្នុងឋានបានឡើងកុដិ លោកគ្រូគន់ផ្គត់ផ្អែកខ្នើយខ្នល់
ខុំពេទ្យជាក់អង្គលើកករកល់ ក្អុំក្អិត[2]ផ្អឹមផ្អាល់លើសិរសា ។
លោកគ្រូឆ្ងៀងក័ក្រូជាក់ប្រាកដ ជាខុំកម្សត់មកមានការ
រកអញថ្ងៃទៀតមារយាទអា ណ្ហើយចុះមិនថាធម្មតាសង្ឃ ។
២៦០.មិនដែលគ្រូណាផ្ដាសាសព្ទ មិនមានខឹងស្អប់លោកស្មោះត្រង់
បើសិស្សរើលល្អៀងផ្អៀងតម្រង់ តម្រែកក្នុងអង្គប្រុងប្រយ៉ៅ ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា: ឆ្លើយតាប់ថាអើ ៗ ២- ច្បាប់ខ្លះថា: ផ្តុំដៃ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ឲ្យកើតកេរ្តិ៍យសខ្ពស់ត្រដាប បើសិស្សណាខ្ជាចហើយល្ងង់ទៀត
លោកប្រឹងបង្ហាត់កុំឲ្យនៅ រកហៅរៀនសូត្រហូតបេះ ។
ពេជ្ញទុំប្រណាម្យក្រាបស្ដាប់គ្រូ ប្រដៅគ្រប់ផ្លូវនៅកកេះ
ក្រុបកដកកអៀនស្រមេះ ប្រុងរិះឆ្លើយឆ្លងសនិពុទ្ធដីកា ។
សូមទានយើងខ្ញុំសុំទោសទុក្ខ ប្រោសប្រាណទៅមុខទ្រង់ករុណា
ព្រះគុណអត់អស់ទូវទោសា មេត្តាគង់កើតស្នេហ៍រៀងទៅ ។
ខ្លួនខ្ញុំខុសឆ្គងហ្មង់ម្ដេចក្ដី សូមសុំព្រះទ័យប្រោសឲ្យនៅ
ជាសិស្សព្រះគុណទុកជាខ្លៅ ដោយក្ដៅតណ្ហាសង្ព្រាសត្វ ។
២៦៩–លោកគ្រូមានពុទ្ធដីកាឆ្លើយ ថាអើម៉ែនះហើយដូចឯងកាត់
ស្ដីនោះចំពោះត្រូវពេញមាត់ ប៉ុន្តែប្រយ័ត្នផ្ទាត់ផលខ្លួន ។
អញអត់ទាំងអស់ទោសចាស់ថ្មី កន្ទោះលោកិយកុំឲ្យជួន
ទុក្ខពីមុនមកទឹងជ្រកពួន មិនរួចត្បិតក្បួនច្បាប់ប្រាប់ច្បាស់
ព្រះអង្គសម្ដែងតែងមានទុក្ខ កម្មណាប្រែជាសុខរៀងផលចាស់
ឯថ្នាក់មរណំតាំងស្រឡះ(១) ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះត្រាស់ទេសនា ។
បណ្ឌិតពេជ្ញទុំបង្គំទៅ ចាំស្ដាប់ប្រដៅព្រះពុទ្ធដីកា
លោកគ្រូអាណិតសិស្សសូត្រថា ភគ្គាវត្ថុ បទទាំងបី ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា ក្រែលក្រាស់ ។

www.elibraryofcambodia.org

តព្រះជាម្ចាស់ទុកខ្លួនទាន សត្វណាស្រែកឃ្លានទាំងប្រុសស្រី
ធម្មតាកើតមកក្នុងលោកិយ សូស្ដីមង្គលយល់ស្រាប់ហើយ ។
២៧០-ពេជ្រទុំប្រណម្យស្ដាប់លោកគ្រូ សូត្រជប់ឲ្យពរទទួលឆ្លើយ
ថាសាធុសូមឲ្យបានស្បើយ ល្ហែល្ហើយដូចពរអរទទួល ។
លើកហត្ថប្រណិបតន៍ផ្គុំតាំងសង ក្នុងចិត្តប៉ុនប៉ងត្រូវទំនួល
ដំណើរលើខ្នងត្រកូល ស្រាកស្រួលព្រឹសព្រឺធ្វើហាក់ភាយ ។
ទើបទូលលាលោកថាសូមសុំ ព្រះគុណប្រោសខ្ញុំត្បិតនិយាយ
ទឹងអស់បាសកនៅស្រុកឆាយ រួចកយកល់គ្នាថាឲ្យទៅ ។
សន្ធតប្រាកដមិនឲ្យខាន សន្ដានផ្ដាំនោះចំពោះត្រូវ
ប្រមាណបណ្ដាក់គោកផាស្រូវ អនិះទៅក្រែងខុសអស់សញ្ញា ។
បាសកត្បូងឃុំទទឹងថ្ងៃ ពួនពឹងអាស្រ័យព្រៃបន្ទា
នូវបន្តអាគមវិជ្ជាការ(១) ខ្លាចព្រាយអ្នកតាគោបាឆ្លប់ ។
២៧៥-ហើយមានតម្រិះពេះសុខុម កគិតផ្សំផ្គុំទុំឲ្យឈប់
ផ្គងខឹងទានទាវទើបចូលម្ហូប យើងខ្ញុំដូចស្កុបវេះវាងមក ។
លោកគ្រូផ្គងស្ដាប់ស័ព្ទទុំពេជ្រ ឆ្លើយគេបកថាឯងគិតក្អក(២)
មិនមែនទេតើអាកំព្រក ធម្មតាទុក្ខសោកសព្វបណ្ដា ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា: គេមានអាគមមន្តគាថា ។ ២- ច្បាប់ខ្លះថា: ឆ្លើយគេបកថាឯងលៃលក។

www.elibraryofcambodia.org

មនុស្សក្នុងលោកិយទាំងស្រីប្រុស មិនដែលស្អប់អស់ស្រីទេណា៎
កុំភូតកុហកអញដឹងការណ៍ ប៉ុន្តែមិនថាដូចផ្ចាញ់ផ្ចាល់ ។
ហើយឯលោកគ្រូគួរគិតឲ្យ បណ្ដាយតាមចិត្តមិនមានសល់
ថាអាទៅចុះកុំខ្វាយខ្វល់ ខ្លួនទាល់ស្គាល់គេឲ្យថេរលង់ ។
កុំអាងប្រាជ្ញាក្លាគ្មានគោត ខ្លាចគេចាក់ដោតព្រោះខ្លួនផុង
ស្រដីមិនៈកោតគេពួតព- ង្វាវតារគេគង់ប្រុងកិរិយា ។
២៨០-កុំអាទាហានពនទីទៅ ជំបួចកូនចៅគេផ្ដាសា
ប្រពន្ធគេធំកុំបើយអា ប៉ុនប៉ងប្រាថ្នាស្រវាចាប់ ។
ប្រកៀកប្រកាន់កំណាន់ទឹង ធម្មតាស្រីងើបធំដោយឆាប់
វាកេកក្មោះថ្ងោះបំណាច់ ប្រញាប់ទាន់ចិត្តឥតគិតក្រែង ។
ដំណាលដំនៀលដល់មកគ្រូ អង្គព្រះសព្វញ្ញូទ្រង់សម្ដែង
ថាបាបដកបដាច់សន្ដែង ផុតលែងកបកើតកំណើតទៀត ។
ឯអញគ្រូឯងឥតទោសា មិនប្រកាន់ថាអញបង្អៀត
អញឲ្យពរអ្នកចូរបែរបៀត មកគ្រូទឹងភ្លៀតសម្ដែងធម៌ ។
លោកគ្រូកាន់ផ្ចិតចិទព្រះភក្ត្រ សូត្របានព្ជាក់ឲ្យត្រេកអរ
អាយុវណ្ណំសុខៈស្មោះសរ សុំឲ្យបរិបូណ៌បានបុណ្យ ។

www.elibraryofcambodia.org

ពេលាពលំទាំងពីរនាក់ ឲ្យមានយសសក្តិប្រាក់ទ្រព្យធន
កម្លាំងប្រាជ្ញាមិនគាប់គន់ ប្រពន្ធក្រមុំព្រហ្មចារី ។
កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាយសាយអំណាច អ្នកផងគោរពខ្លាចទាំងប្រុសស្រី
នៅប៉ុះព្យាបាលទាំងទឹកដី ស្រុកស្រីតារនៅទៅឲ្យបាន ។
កូនសិស្សបណ្ឌិតពិតពីរពេញ អម្ចេញពេញម្នះអស់ពីប្រាណ
ឥតអ្វីយកមកប្រៀបប្រមាណ ស្មោះស្មើដូចបានស្ថានសួគ៌ា ។
ស្រេចហើយបណ្ឌិតក្រាបស្តាប់គ្រូ លោកគ្រូឲ្យពរអភិវាទ(១)
អភិវាទលើកហត្ថបង្គំលា ចរចុះម្នីម្នាដើរចេញទៅ ។
ទៀតដល់លើផ្ទះដាក់អង្គកាយ ស្រដីប្រាប់ម្តាយថាឥឡូវ
អ្នកម៉ែយើងនេះសន្ទុតត្រូវ ដោយនូវដំណើរតើអ្នកម្តាយ ។
១៩០· ដាបើកឲ្យកូនប្តូអ្នកឃាត់ ត្បិតជួបសន្ទុះយើងឯណាយ
គេថាបើបានសុខកង្គកាយ សប្បាយជាធាថាឲ្យទៅ ។
ម្តាយអ្នកបណ្ឌិតគិតបង់ឃាត់ ទើបគាត់ស្រដីថាកូនពៅ
ម្តាយនេះសព្វថ្ងៃដូចមិនសូរ សុខសាន្តដោយនូវត្រូវកេតា ។
ពាសខ្លួនដូចដល់កុសលត្រូវ ទឹងពឹងរកហៅញាតិផងគ្នា
មិនដឹងជាកូនស្ងួនពុំអ៊ា ម្តាយទឹងកំពឹងកពេលាបាន ។

១- ច្បាប់ខ្ទះបិរ គ្រូពីអង្គ ។

ថាកូនប្រាកដសន្មតត្រូវ អ្នកខឹងចេញទៅទឹងឈប់ខាន
រាប់ផង់នាទីពីបុកណា កូនស្មានប្រយ័ត្នណា៎ថ្ងៃម្តាយៗ
ទើបឯបណ្ឌិតគិតពីប្រាណ អរព្រានជួបគ្នាទាំងពីរកាយ
ស្មោះសរស្រែកអរពេកអស្សាយ ក្រហាយដូចម្តេចក៏គេចហើយៗ
២៩៩ បណ្ឌិតពេជ្រទុំជំនុំគ្នា បែរភ្នានិយាយផ្លាស់ខ្លួនឆ្លើយ
ថាយើងទៅដើរសម្លាញ់អើយ ពេលពន់នៅឡើយមិនទាន់គេៗ
ធ្វើមាណាដើរបានប្រាណមានជ័យ មានលាភគ្មានភ័យពេលាជោគ
សិរីទ្ធិហោរតាមលោក ទាំងពួងវែងបូកយកស្លោកសូន្យៗ
កាកបាទមិនស្អាតខាតទ្រព្យ ចេញដើរខុសពារវេទនាខ្លួន
ដើរត្រូវសូន្យពីរប្តូរសូន្យបួន ចរជួនលាភៈជាក់ប្រាកដ ៗ
បណ្ឌិតពីរពេញស្រឡាញ់ពេល ប្រហែលចេញដើរដោយសន្មត
ពេលព្រឹកក្អឹកស្វាងបំព្រាងព្រាត់ ទើបគាត់ទាំងពីរលើលាចេញ ៗ
បាកចរជួបផ្លូវត្រូវកាលស្រែ យល់ញាតិដើរបែហាក់វិលវិញ
តំនាប់សន្តានទាំងពួងមិញ មីងមាថាអញខ្ញុំប្រណិប័តន៍
៣០០ ក្រាបលាពល់គ្នាទៅត្បូងឃុំ មីងអើយកុំយំខ្ញុំមិនគាត់
ពោលស្រុកក្លមិស្មានទៅលប់ហ្នាត់ មីងមាកុំផាត់ទាត់ម្តាយខ្ញុំ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

អាណិតគាត់ផងបងប្អូនស្រោប់ តាមដោយសណ្តាប់ជួយថែទាំ
ក្រែងមានធុរៈកែគមកផ្សំ ក្រាលក្រំពុកញាត់ហត់ហឹតហៀរ ៗ
សន្តានខ្ញុំពេជ្រគេចធ្វងធ្ងើយ ថាអើយក្មួយមុខអង្រួន់ខៀវ
បែរទៅកពេញពាក់វិលវិលរៀវ ទុក្ខពាវដូចទឹកទិកដល់ខ្ញុំ ៗ
ទើបឯបណ្ឌិតតាំលីលា ធ្លាក់ដល់មាតាស្រុកត្បូងឃ្មុំ
ដើរហើយអស់អែកទឹកភូមិឃុំ ពេជ្រខ្ញុំរិះរៃងបម្បែងចិត្ត ៗ
ទើបខ្ញុំដល់ជ្រំឈើរបោះ ទឹកដើមស្រណោះធ្លុលធ្លែតធ្លិត
ស្រក់ស្រោកទឹកភ្នែកទឹកនោមស្ងួត ពារអើយបង់គិតឥតឧបមា ៗ
៣០៥-មកដល់វាលរៃងក្រែងដួលដុះ ផ្កាសត្រសុសផ្ទេកភ្ញីថ្នា
ដូចរូបសម្បូរពណ៌គន្ធា ដូចផ្កាក្រែងត្រស់ស្រណោះពេក ៗ
មៀងមើលទឹកជ្រោះស្មៅត្រកៀក ចិត្តបងបង្អៀតរំងិរំរេក
ត្រកួនដូចខ្លួនបងឈប់ដេក ឈប់ដោយម្ចប់មែកត្រែបែកព្រៃ ៗ
យាប្តូងដូចបងក្ងាត់ឃ្លាតឆ្ងាយ ព្រៃព្រួយមកអាយយូរឃ្លាតឃ្មែ
ស្រណេះស្រណ្តូតរហូតរៃ ម្ល៉េះសមប្អូនភ័យមមៃគិត ៗ
ហើយឥកពីរប្រាណបានដល់ព្រៃ ដល់ព្រឹករំពៃព្រួយរំងិត
ខ្ញុំពប់ដើមឈើប្រើបណ្ឌិត ពេជ្រឲ្យឈានយឹតត្បិតស្រកឃ្លាន ៗ

www.elibraryofcambodia.org

បេះផលពិសីសុំពិសា   ទុំនឹកដើមថាពេជ្រអើយមាន
ផ្លែព្លបដូចពេលតាវនាងហ៊ាន   នាងហាក់ដូចមានចិត្តចេតនា ។
៣១០-មើលមានផ្លែចន្ទន៍សិរមាន់ព្រៃ   ដូចតាវស្រីឈ្មេងទឹកសន្សារ
សន្សំយស្រមៃមិនបានថា   ដូចចន្ទផលាផុតពាកឆ្ងាយ ។
ស្រគំស្រគត់រលត់ធាតុ   ព្រួសព្រើលមារយាទមើលយល់ស្វាយ
យល់ស្វាតាំងហ្វូងលោតប្រញាយ   ព្រោះញាតិនៅឆ្ងាយតាយសម្ដីៗ
សម្ដែងកាពាថាប្រាកដ   នាវនាងតាវបទបានហេតុអ្វី
ផាបងឃ្លាឃ្លាតសន្ទាតខ្ទី   គោគេវិលវៃបែរបែកបង់ ។
បងមើលមានផ្លែឈើទុំខ្ទី   ស្វាយព្រៃស្វាយព្រាតដូចឃ្លាតស-
ន្សារសាប់បរគ្រាប់ស្មោះតម្រង់   តម្រេកក្នុងអង្គផ្ងង់មិនក្អេប ។
បងមើលគុយគាប់ប្រផាប់ផ្លែ   ប្រៀបដូចតាវស្នេហ៍មិនបែរគេច
របស់បញ្ចាំផ្កាទុំពេជ្រ   ឥឡូវបែរគ្រាប់មិនលេចព្រៃ ។
៣១៥ នៅឆ្ងាយរាលរៃនឹងបម្រុងចិត្ត   បំផាបងគិតត្បិតសត្វរៃ
សត្វរំតៃតែយំទុំមមៃ   មមាលឧទ័យថ្ងៃល្ងាចហើយ ។
ល្ងាចហួសជ្រលជ្រួសរន្ធងផ្លូវ   ដើរពានត្រង់ត្រូវប្តូរនៅឡើយ
នៅលង់ក្នុងព្រៃព្រឹក្សជ្រអើយ   រកជួបផ្អែកអើយលំហើយខ្លួន

www.elibraryofcambodia.org

ពេជ្រឆ្លើយថាអើបើដូច្នោះ　យើងរកចន្លោះណាមាំមួន
ប្រយ័ត្នក្រែងមានខ្លាក្រាបពួន　ខាំខ្លួនអសារដើតផង្ហជាតិ ។
ដើរមកឈប់ជ្រកពុំគប្បី　ព្រោះស្រីព្រួចស្រើបទើបឧហាត
ពេជ្រទុំជុំទុំកគិតស្មាត　ឡើងចង្អូរតាតឃ្លាតខិតខំ ។
លុះឡើងដល់មែកល្អមដេកបាន　ប្រះប្រាណមិនមានព្រួយបារម្ភ
ឮសូរសត្វយំទុំសម្ងំ　រៀបចំប្រុងប្រាណប្រមាណពេល ។

៣២០-ក្រឡេកក្រលៀងឆ្មៀងមើលព្រះ　ចន្ទចែងក្លឹបឡាស់រះប្រហែល
ម៉ោង១០យន់យប់យូរជ្រៅក្រៃល　ទឹកដៃលទឹកដល់ស្រងិលរងោក ។
ព្រះញាយផាយផាតស្វាតត្រជាក់　រហើយដល់ផ្កាក់សន្សើមស្រោក
ស្រប់ស្រស់ចុះចំបំព្រំជោក　ផាប់ផាំដើមផ្កាតន្លោកបង ។
សូរសព្ទសព្ទសត្វស្រណោះយំ　ឆ្លើយគ្នាទឹមទុំព្រលើយល្វើង
បណ្តិតពេជ្រទុំបារម្ភក្រែង　ព្រួយព្រឹសផ្ទែងចំបែងបង់ ។
ជានុយើងអើយមិនគប្បី　ដើរដេកក្នុងព្រៃព្រួយព្រោះស.
ឆ្ងាវសត្វពន្ធព័ទ្ធកល់រូបអង្គ　តម្រង់តម្រូវមិនត្រូវច្បាប់ ។
ប្រសិនខ្លួនក្តស់រស់ត្រដួច　ប្រសិនបើខ្ញុំខុសសណ្តាប់
មានពាក្យជំនៀលដៀលអឹងអាប់　ស្ទើស្លាប់ព្រោះស្រីអប្រិយប្រាណ ។

www.elibraryofcambodia.org

៣២៩ ណាព្រាយលោកគ្រូយូរពេលជ្រាប ថាឯងនឹងតូចទាបផៅសន្តាន
ថាសិស្សគ្រាន់បើលោកកប់អាន ឲ្យពរស្មោះស្មានក្សាន្តព្រះទ័យៗ
ផលលោកជ្រាបការថាឯងព្រើល នឹងលើលដើរដេកដោយដងព្រៃ
ស្លាប់ខ្លួនអសារក្តុំពនាល័យ ព្រះគុណទីនឹកភ័យស្តាយស្រណោះៗ
គ្រាទោះគ្រោះផារវេលាយប់ ភ្ញីស្វាងមើលគ្រប់ឃើញប្រណោះ
ល្អមចរចាកបេរលើលាផោះ ដើរចេញចាកចុះមកដល់ដី ៗ
ខ្ញុំពេជ្រគេចយល់សកលហាន លួមស្មានដល់កូមិផ្ទះពីរបី
ចរចូលកេសុំបាយចណ ស៊ីផ្លែតដូចក៏ចិត្តបេតនា ៗ
ស្រេចហើយចេញចាកលាកលោកទៅ កាត់ដើរសំដៅយល់ចក្បា
បក្សីឈ្មោលញីទាំងគ្រា ខ្ញុំមានកចាសាកសួរពេជ្រ ៗ
៣៣០. ថាសួនមើលសត្វប្រាក់ខ្ញុំ មៀមមុំវីខ្ញុំយហើរលេច
លលកហើរជ្រកដើមព្រៃស្រែច ពពេចហើរគេចដើមពពួល ៗ
សេកយំខ្ញុំនៃដំបបែងគិត ដល់ទាវជោះសុំខ្ញុំមិនមិត្រមូល
មិនមានផលទៅទាវនានាចូល ចិត្តចាំអនុកូលប្ដូរទៅសោះ ៗ
ដូចនុករតើពេទនីទាំងដើរ ស្ងៀមព្រាយដំណើរប្រឹងផ្លូវផ្លោះ
ទៅផុលទាវយល់គ្នានស្រណោះ ក្រៀមក្រោះអស់មានទេដឹងអើយៗ

www.elibraryofcambodia.org

ដើរទៅពីទិសនោះដ្ដោះដល់ ដែនដីថ្នាក់ថ្នល់ជិតបង្កើយ
ក្រឡេកយល់ក្មេងហៅមិនឆ្លើយ អន្ទះហើយណាស់ទីនស្ដី ។
រាន្ទូរគួតខទាំងប៉ុន្មាន រូបប្រាណធុំក្លិនអាចម៍គ្រប់
ទុំពេជ្រនិយាយថារ៉េយរុំ អាឯងកុំភ័យទីនអ៊ូឡើយ ។
៣៣៩-យើងបន់ស្រួលអាឲ្យលុយគាត់ កុំឲ្យសល់ម្នាក់ថាឲ្យហើយ
ឲ្យហ៊ានទាំងអស់ប្រុងចាំឆ្លើយ ក្មេងអើយអញសួរគួរឯងប្រាប់ ។
ក្មេងផងហើយហាថាសួរម្ដេច បើបង់ដឹងកិច្ចគួរដោយច្បាប់
ដោយច្បាស់សុខចិត្តតាមសណ្ដាប់ គិតខ្លាចផងសំពួចាប់សម្ដី ។
ទុំពេជ្រឈោលេចមានវាចា ថាបើអាក៉ាយើងគប្បី
ឯផ្ទះនាងទាវល្អប្រិមប្រិយ ឆ្ងាយណាស់ពិសារទើបដើរដល់ ។
ទាវមានប្ដីហើយប្ដូរទេនាង ប្រាប់បងកុំរាំងពិតតាមស្គាល់
ឲ្យអស់ស្មោះត្រង់តាមយោបល់ ប្ដូលីរទេទាល់សល់ទទេ ។
ក្មេងផងសាសង៍ប្រាប់វិញជាក់ ផ្ទះទាវបើស្នាក់នៅមានគេ
តែឆ្ងាយប្រមាណព្រះសុរិយេ ទាបទន់ជ្រៀតជ្រែទើបទៅដល់ ។
៣៤០-គាត់មានតែម្ដាយមេម៉ាយស្អាត មានខ្ញុំសង្វាតខាងកុសល
ចិត្តជាអ្នកធម៌ផ្ដើមគ្គផល តម្កល់ចិត្តជឿដើរទៅឆ្ងាយ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទុកទារជាកូនឲ្យចាំនេរ ចាំផ្ទះបិតបេរតែរៀងកាយ
នៅទីនក៏លៀងលេងលែងខាយ សប្បាយសងសារ៉ានមិនមានហ្មង ៗ
អើយើងផ្ញោចសភាពពិត ជាញាតិឆ្ងាយជិតប្អូនគបង
មេត្តាប្រាប់ណា៎ឲ្យដឹងផង បំណាងចង់ជាក់កុំអាក់អន់ ៗ
ចាំប្រាប់ទៅក្មេងលេងសម្ដី ថាអើងង៉ីយើងមកបន់
ល្បីទៅថាទារចេះចាំស្គន់ ផ្លាំស្គរគ្រេបកូនគមប្រមេះ ៗ
ទើបអ្នកតារប្រាណបានពួស័ក្ដ ក្មេងផងប្រាយប្រាប់ដោយសំណេះ
ចិស្រុតដល់ក្បិមចាំពេជ្ររះ ថានេះប្អូនម្ដេចពេជ្រផ្ទះទាវ ៗ
៣៨៥-ពេជ្រឆ្លើយចាំអើយកុំបារម្ភ កុំស្រេបង្អឺក្រែងអ្នកក្រៅ
គេចិងប្រកាន់វង្សព្រោះព្រាវ រកផ្ទះដែលនាវនាងទាវទុក ៗ
ត្បិតកាលយើងមកគាត់កប់ការ ម្ដាយធម៌ម្ដាយអាចថាចាំទុក
សមគេសម្គាល់ចំណាំមុខ ចិស្សុខយើងសេពអែបរកគ្នេរ ៗ
និយាយគ្នាស្រេចបាចចំដើរ តើបានអ្នកបើរចាំរេះរេរ
មិនហ៊ានស៊ើបសួរខ្វាចះណាដេរ រិះរកបែរយល់ស្គាល់មិនជាក់ ៗ
ទើបចាំលើកហត្ថប្រណិប័តនស្វរ ជាគួរមិនគួរសូមទានអ្នក
ផ្ទះហ្ន៎ម្ដាយធម៌ខ្ញុំកុំលាក់ ខ្ញុំឆ្លាប់ពីងពាក់សំណាក់នៅ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ទើបអស់អ្នកផងសារសងឆ្លើយ ថាអើមែនហើយចូលតាមផ្លូវ
ឆ្មាប្រកបរបងកន្ទងត្រូវ រួចទៅដល់ផ្ទះច្បាស់មែនហើយ ។
៣៤០-បណ្ឌិតទាំងពីរលើលាដល់ មើលស្គាល់ប្រាកដពុំលង់ឡើយ
ហាហៅម្តាយធម៌អរឆ្លាស់ឆ្លើយ កូនអើយបាត់យូរក្រមកដល់ ។
ទុំពេជ្រអរស្រេចគេចឡើងផ្ទះ លើកដៃសំពះឱនកាយគល់
នាងជាម្តាយធម៌ទៅជិតផ្ទាល់ សួរសុខទុក្ខពាល់មិនសល់សព្វ ។
សួរសាកម៉ែឪនៅភូមិស្រុក ថាម៉ែមើលមុខមិនហ៊ានស្អប់
ទើបនាងម្តាយធម៌ថាដូចថប់ កូនដើមមកផ្ទប់ផ្សៀននៅកាយ ។
ទុំឆ្លើយថាខ្ញុំសុំប្រណិប័តន៍ ពាន់ស្ងាត់ជម្រាបរៀបរាប់កាយ
ខ្លួនខ្ញុំសូមសុំឲ្យលោកម្តាយ ចិត្តពុំទៀយណាយពាយសម្តី ។
ភរកូតកុហកឲ្យកលាក់បាំង មកនេះខ្ញុំអាងត្បិតពារស្រី
បេត្តជាបណ្តាមានសាក្សី ផន្ទាប់ជារីស្វាផាហ៊ុម ។
៣៣៤-យើងទឹងឈប់ស្ទះបង្អង់នៅ រឿងពេជ្រទុំទៅដល់ត្បូងឃុំ
នឹងថ្លែងដំណើរអរដួចជំ- ទុំទឹងករិយាជាប្រពន្ធ ។
ជាថៃបូនស្ងួនន្ទនខ្លឹមចិត្ត យើងគួរបើត្បិតបងមានបុណ្យ(១)

១- ច្បាប់ខ្លះថា សព្វថ្ងៃនេះត្បិតយើងមានបុណ្យ ។

មានបុត្រស្រីប្រុសរបស់ធន　　បណ្ដាមហាជនជុំក្រាស់ក្រៃន ៗ
បង្គ្រួសសក់ក្រស្ដ្រប្រដាដាក់　　និយាយមិនលាក់ដូចមាំមួន
ប្រាយប្រាប់ដោយសព្វសក្តិសមសួន　　កូនគេផងខ្លួនដូចផ្ទួនយើង ៗ
នាងនោះមានម្ដាយមេម៉ាយសោះ　　ប៉ុន្ដែរបស់តាមទំនើង
មែនមានបាវព្រាវប្រើលាន់ដើង　　ថ្កុំថ្កើងគ្រប់សព្វចប់ផល់ចាស់ ៗ
ប្រពន្ធបានស្ដាប់តាប់ចិត្តបំ　　ជឿជាសួនសមមិនខានច្បាស់
ផ្ដម្រាបទៅប្ដីជាអម្ចាស់　　ខ្ញុំស្ដាប់ប្រសាសន៍លះគុំគួន ៗ
៣៦០-ជាគិតផ្គងផ្គុំផ្សំកូនគេ　　ស្រែប្ដុខទ្វេដែលមានខ្លួន
ចិន្ដាលោកគិតឲ្យម៉ឺនឆ្ងួន　　ចំណាយចំនួនឆ្នាំខែថ្ងៃ ៗ
អរជូនជញ្ជឹងផ្ចិតចាំស្ដាប់　　ប្រពន្ធសាសព្វទៅសង្ស័យ
ទើបគាត់ប្រាប់ថាប្អូនមាសក្លៃ　　បង្គ្រួសម័យដោយប្រជា- ៗ
ទុកស្ដ្រនារ:អ្នកប៉ុន្មាន　　ដែលបានមកដល់ជំនុំគ្នា
សរសើរពីរូបតារសោភា　　នៅនាខាងក្បែរស្រែទេស្រី ៗ
នេះបើប្អូនសុខទទួនខ្ញុំមចិត្ត　　យើងគួរគាណិតបុត្រភ្វាប្រិយ
គួរយើងរិះរកទិចំណី　　កោជ្ងផលអ្វីៗត្រីសាច់សត្វ ៗ
រួចរើសរកអ្នកដាក់បេះដូង　　មែនមានដំណឹងរៀងបរមត្ថ

www.elibraryofcambodia.org

ដែលតែងប្រសប់ភ្ជាប់តែកាត់ ស៊ុំស្អាតបែបបទបេះពៅហារ ។

៣៦៩-អធិប្បាយនិយាយខាងវែបូរ ជាអ្នកនាំផ្លូវតាមដូនតា

ឲ្យទៅស្រដីនាងមេបា នាងតារតើជាប្រការម្តេច ។

ប្រពន្ធអាជូនជំនូនស្រាប់ ក៏គ្នាប្រញាប់ភន់រំពេច

យកសព្វកោរឿផលក្តល់ទិនរេច រៀបរួចស្រាប់ស្រេចគ្រាប់ចបចេញ

លើលាលយលន់ជានដងផ្លូវ ត្រូវត្រង់មាមាឃ្មាតខ្ទលខ្នាញ់

ទំស្រួតគ្រួរះកាត់គ្រោកក្រាញ់ សរញាប់ត្រាំតែយល់ ។

ក្រខ្សែកក្រលៀនធ្មៀងពីកាយ ច្បាស់ជានាងម្តាយភាន់ទិមិល

នេះគឺមិនអ្នកដទៃទាល់ ទៅជិតទៀបស្គាល់ដល់ជាម្តង ។

នាងនោះស្ទុះឡើងលើគ្រឹះស្ពាន ប្រមាណត្រូវមាត់ជាដខ្លួន

ជាអ្នកអញ្ជើញមកប៉ុនប៉ង បំណងបំណាច់គ្រាប់ទៅឆ្ងាយ ។

៣៧០.ប្តីមួយជាមករកយើងខ្ញុំ សូមសុំប្រសាសន៍សងក៏ប៉ាយ

ឲ្យដឹងកិច្ចកលអធិប្បាយ ចែងចាយកុំលាក់ឲ្យឡើងមក ។

អ្នកតាំងប៉ុន្មានបានដល់ផ្ទះ ម្តាយតាអរណាស់ទើបរៀបស្លាក

នំដាក់គុស្ពាន់ខ្ទាន់យក ឡើងមកលើផ្ទះសំពះសួរ ។

ជាយើងខ្ញុំមកដោយចិត្តស្ម័គ្រ ទទួលធុរៈគួរមិនគរ

ទោះបីមោះហ្មងស្បថលន់តួ ធ្វើដួដូចម្ដេចសូមមេត្តា ។
ត្បិតលោកទៅហ្វាយទូវអ្នកស្រី តាំងពីរតាំងបីមានរាបា
ចាត់ចៅយើងខ្ញុំនាំបណ្ណា- ការមកប្រាថ្នាបងមេត្រី ។
ប្រៀបដូចថ្នល់ស្ពានឈានរត់ដើរ(១) សុំស្មើសុំស្នាក់អ្នកជាអ្វី
ដណ្ដឹងកូនអ្នកត្បិតពុល្សី កូនស្រីស្ដីផ្សំចំមុនដួន ។
៣៧៥-នាងជាមេម៉ាយម្ដាយចារស្ដាប់ ចំណាប់ចំណង់ត្រូវចិត្តដួន
ទទួលថាគេសរសើរខ្លួន អ្នកអើយច្បាប់ក្បួនកូនកបលក្ខណ៍ ។
វិស័យសត្វថ្ងៃលំបាកដែរ គេមកហូរហែដូចឥតអាក់
ប៉ុន្តែខ្ញុំជាកូនឪរ: ញាតិផងបងស្ន័គ្រមកច្រើនគ្នា ។
មិនដឹងទាន់ព្រមល្មមមេត្រី ឲ្យទៅមន្ត្រីស្ត្រីប្រជា
ព្រោះតែយើងក្រស្ដួរកំផក ឥឡូវតើបពារលើលោកធំ ។
ឧកញ៉ាសរជូនមូនមាំពេក ធម្មតាក្រោមមេឃទាបជាងភ្នំ
មានបុទ្ធិអំណាចឥតជំទុំ កាប់ចាក់វាយដំពុំប្រណី ។
គួរហើយខ្ញុំសុំដម្រាបញាតិ ទៅសំពះបាទលោកប្រុសស្រី
ថាបើលោកចង់ចងមេត្រី គប្បីចាំខ្ញុំលបសួរកូន ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា : ឈានដោយស្ម័គ្រ ។

៣៨០-នាងអ្នកស្លាប់ជាក់ចាំកល់ស្នា រួចលើកកស្តុកាវជាជំនួន

ប្រគល់ម្ដាយតាវស្រេចអង្គនុន លំទោនលើកហត្ថប្រណិបត៌ណា ។

បរបុះវិលទៅលំនៅស្ថាន តាំងអស់ប៉ុន្មានចរលើលា

ឡើងថ្កើងអរជូនផ្ទុំកិរិយា ចាំជាថៃបទប្រោកដណាស់ ។

វេលាក្រោយនោះចាំពោះជា ម្ដាយតាវម្នីម្នាផួចអរណាស់

ឃើញនំកែស្តុផលផ្កាល់តុថាស រហ័សរៀបចំសឡទុក ។

ហើយសួរទៅកូនថាមាសម្ដាយ សមយើងសប្បាយថ្វារកមុខ

ម្ដាយឲ្យទៅកូនទៅហួយស្រុក បានសុខដោយបុណ្យដោយបានថ្កើង ។

អំណាចខ្ចបខ្ចាបមានស័ក្តិយស ចំពោះជាគ្រូវបុណ្យកូនឡើង

ម្ដាយប្រាប់ប្រដៅកូនកុំឆ្មើង ចរចេសចរចើងណាំថ្ងៃម្ដាយ ។

៣៨៥-តាវពុម្ដាយប្រាប់ចាប់ចាំទុក ស្មើវផ្កាក់ថ្មើមក្តុកពុំសោយ

ទើបមានកំចាថាម៉ែកាយ ខ្ញុំកូនផួចស្ដាយបាយចំណី ។

ថាបើម៉ែព្រមល្មមនឹងគេ កូនម៉ែចំនេះមានប្រុសស្រី

លើកឲ្យគេទៅទោះពីរបី តាមម៉ែមេត្រីឲ្យថ្វីខ្ញុំ ។

ទទួលទទួចខ្ចួចការហើយ ខុសសោះហានឆ្លើយថាម៉ែកុំ

ម៉ែមានកូនគួររៀបផ្សំផ្គុំ ឃើញលោកបុណ្យធំលើកខ្ញុំឲ្យ ។

www.elibraryofcambodia.org

នាងម្ដាយចាំស្ដាប់ស័ព្ទតាវឆ្លើយ   ប្រាប់ថាតាវអើយគួរបណ្ដោយ
បន្ទន់អន់អត់មើលមុខក្រោយ   ផ្ញើខ្សោយសិនចុះកុំផ្ចញ់ផ្ចាល់ ។
គិតក្រែងបែកបាក់ផ្ដាក់ថ្លោះធ្លោយ   ពងមាន់មកឲ្យមានអំពល់
ប្រមៀលត្រូវប្អិតគ្នានសល់   ហានទល់ផ្ចាល់ផ្ចញ់សន្ធុញទឹង ។
៣៩០-នៃតាវទំនៀមព្រេងប្រៀបស្រាប់ ថាកូនមិនស្ដាប់ចចេសរឹង
លោកយកតាញមកកេសខ្ទឹង   របឹងរបាញសាញចណ្ដាល ។
មិនផែលសោះឡើយតាវអើយទំ   ប្រាឡើសបើសធំម្ដេចជាងនាឡិ
កូនគោកាចកៀចដោយព្រៃកល   ពេលពលឈើខ្ទន់ជួនដល់ស្លាប់ ។
ស្ទេះឈប់សម្ដែងបែងដំណាល   ម្ដាយតាវពលផាលផាំផាប់
និយាយពីខ្ញុំនៅជុំស្រាប់   ជីងសព្ទបាប់ព្រួយតែមួយប្រាណ ។
មួយប្រៀបឧបមាចិត្តខ្ញុំ   ដំនុំទឹងពេជ្រស្រេចស្មោះស្មាន
ថាបួនពេជ្រអើយយើងមកបាន   សម្រាន្តយូរថ្ងៃវិស័យបង ។
ស្មើរបែកប្រមាត់ខ្លាត់ពីរបី   ទុក្ខបងបែកស្រីតាវយូរផង
មិនទាន់បានជួបនឹងខ្លួនល្អង   នេះម្ដងសមឃ្លាតយូរថ្ងៃហើយ ។
៣៩៥-ពេជ្រឲ្យបងទៅប្ដូឲ្យឈប់   ខានប៉ុន្មានយប់ទៀតពេជ្រអើយ
កុំនៅបន្អន់ឲ្យលង់ឡើយ   ចូរឆ្លើយចូរឆ្ងៀតសង្កេតគិត ។

www.elibraryofcambodia.org

ប្រសិនជាបងមិនបានទារ ដែលនាវដល់នឹងក្ស័យជីវិត
បើបងឃើញប្រាណស្ងួនគង់ចិត្ត នោះឥតកុំដឹងនឹងនៅកាយ ៗ
ផ្ញើរស់គង់ប្រាណលើមាសថ្លៃ វិស័យខ្ញុនបងដូចទន្សាយ
បានជ្រកគុម្ពោតកំពស់ឆ្ងាយ ទនកាយឆ្ងាយទុក្ខសុខតៅ ៗ
ពេជ្របានស្តាប់ទុំជុំទុំផង ឆ្លើយថាប្ងូរបងទុំខ្ញុំទៅ
អ្នកឯងប្រយ័ត្នក្រែងដោយផ្លូវ សត្រូវធ្វើកលផ្តល់ផ្តាច់ជន្ម ៗ
កុំទុកចិត្តស្រ្តីស្តីមាយា មារយាទមួយក៏ចិត្តមិនធ្ងន់
ថាយើងចង់បានធ្វើប្រពន្ធ ទំនរកទ្រព្យងាប់អសារ ៗ
៤០០-ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យពេជ្រប្រដៅ ថាអើនេះហៅមានប្រាជ្ញា
តែប្អូនកុំភ័យស្រីណាៗ ទើបក៏ប្រាជ្ញាចង់ឲ្យស្លាប់ ៗ
នាងតាវល្អល្អងបងស្រឡាញ់ ចិត្តមូលលើគញទើបហានក្លាប់
របស់បញ្ចាំផ្តាំផ្គូផ្គាប់ យើងកប់រឿងចិត្តត្បិតតាវស្ម័គ្រ ៗ
លង់លុះពេជ្រទុំជំទុំស្រេច ទុំលាពេជ្រត្រាច់ចង់ជួបជាក់
ថាឲ្យប្អូនសម្ងួនទួនវរល័ក្ខណ៍ ទួនអ្នកក្ងួចហើយប្តូរចាំនៅ ៗ
គិតហើយចេញដើរតែម្នាក់ឯង កើតទុក្ខកណ្តែងកណ្តាលផ្លូវ
លន្វង់លង្វោចខ្វោចផ្សាក្តៅ ដើរជិតទៀបទៅផ្ទះតាវស្រី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

គ្រានោះម្ដាយចៅគាត់មិននៅ ចរចេញដើរទៅមុខឆ្ងាយក្រៃ
ខ្ញុំដើរហើយឈប់ឈរសង្ស័យ ចៅឃើញថាហៃបងនោស្រី ៗ
៤៩០-បងទៅសួរគាត់ឲ្យបានជាក់ ក្រែងមានធុរៈមករកអ្វី
នោះឮចៅប្រាប់ទៅឆាប់ខ្មី អ្នកអើយរកអ្វីអញ្ជើញមក ៗ
ខ្ញុំស្ដាប់សាស័ព្ទនៅសម្ងំ ឮនោះហៅចំទើបខ្ញុំក្រោក
ឈានឡើងលើផ្ទះហើយនោះអ្នក សួរថាអ្នកមករកការអ្វី ៗ
ខ្ញុំស្ដាប់សាស័ព្ទពាក្យនោះសួរ ខ្ញុំប្រាប់ដោយគួរជាមេត្រី
បងមករកចៅទេណាស្រី ត្បិតនាងចៅស្ដីស្រីសញ្ញា ៗ
នោះឆ្លើយអ្នកអើយគួរពិគាល់ ប្អូនខ្វល់ឆ្ងល់ឆ្ងាយក្នុងចិន្ដា
ខ្ញុំថាឆ្ងល់អ្វីកុំសង្កា បានមើលសាស្ត្រាសូត្រឲ្យស្ដាប់ៗ
ឥឡូវឆ្លើឆ្លើងថាមិនស្គាល់ មានជាបន្ទាល់នៅដៃស្រាប់
ប្រាថ្នាមានឈ្មួតនិងផ្ទាប់ ឲ្យបងសឹកឆាប់កុំយូរឡើយ ៗ
៤១០-ចៅឮពាក្យខ្ញុំថាដូច្នោះ ព្រឺព្រួចពុងពោះពុំមានស្បើយ
បើកទ្វារចេញមកថាលោកអើយ ហ៊ានយកឈ្មួតហើយជាបន្ទាល់ៗ
នរណាផ្ដាំថាទិញឈ្មួតទៅ ឲ្យអ្នកមកគួរនាំកង្វល់
ខ្ញុំថាបើបានតែដៃដល់ ប្រាប់មិនឲ្យឆ្ងល់សល់សេចក្ដី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ទាវថានរណាបានប្ដេជ្ញា គោតតែវាចាហ៊ានស្រដី
ចូលអ្នកវិលទៅលំនៅវិញ កុំនៅធ្វើអ្វីឃើញពុំជា ។
ទុំថានរណាគេនឹងជោត វិលទៅវិញសោកឲ្យឃ្លាតឃ្លា
នៅទាល់តែបានកែវពុំងា មួលមួយផងគ្នាមិនបែកបង់ ។
ខ្ញុំប្អូនសព្វថ្ងៃប្រៀបដូចផ្កា ខ្ញុំអ្នកឧបមាដូចកន្ទង់
ហើរកេឃើញផ្កាចូលត្រឹបត្រង់ រួចមិនបង្អង់ត្រាច់លើណា ។
៤១៥-ទុំថាខ្ញុំបងដូចរាជសីហ៍ ខ្ញុំនាងទាវស្រីដូចគុហា
រាជសីហ៍បើបានលំនៅជា មិនឲ្យឃ្លាតឃ្លាគុហាឡើយ ។
ទាវថាខ្ញុំប្អូនដូចកំពង់ ខ្ញុំអ្នកនោមយង់ដូចទូកហើយ
ចាបចតអាស្រ័យអ្នកថ្ងៃអើយ ចេញទៅកន្លើយមិននឹកនា ។
ទុំថាខ្ញុំបងដូចត្រីធំ ខ្ញុំទាវក្រមុំដូចគង្គា
ត្រីបានទឹកជ្រៅហែលរេក កុំកែវពុំងាគិតសង្ស័យ ។
ទាវថាខ្ញុំប្អូនដូចព្រឹក្សា អ្នកដូចសារិកាចំសព្វថ្ងៃ
បានផាទ្រនំទំអាស្រ័យ ហើយហើរប្រៀនប្រែទៅទីទៃ ។
ទុំថាខ្ញុំបងប្រៀបដូចខ្លា ខ្ញុំកែវកេនិដ្ឋាប្រៀបដូចព្រៃ
ធម្មតាសត្វខ្លាមិនវិលវៃ ចៀសចេញចោលព្រៃណាថ្ងៃបង ។

www.elibraryofcambodia.org

៤២០-ខ្លួនប្អូនដូចឈើដាបដ្ដង ខ្លួនអ្នកប្រុសឈ្មួនដូចឃ្មុំផង
មកទំរើសសាំហើរដាម្ដង ឈើសោតសៅហ្មងអសារនៅ ។
ទំពាខ្លួនបងដូចដំរី ខ្លួនប្អូនស្រស់ស្រីដូចអំពៅ
ដំរីបានផ្អែមមិនដែលទៅ ឆ្ងាយពីអំពៅណាអ្នកណា ។
ពាក្យថាខុះខុសអ្នកថ្លៃអើយ នរណាដោយហើយកុំសង្កា
ពាក្យប្រុសក្លួតព្រាងគាន់ប្រាជ្ញ កុំណាខ្ញុំថាកុំសង្ស័យ ។
ពាក្យមានរៅហារប្រាជ្ញដោះ ទុំគ្មានខ្វាបសោះបួលជាប់ដៃ
បើបែថាដៃអ្នកមាសថ្លៃ នៅតែសង្ស័យមិនជឿចិត្ត ។
ពារទឹងក្រញឹងឥតកោតក្រែង ជាប់ដៃកំហែងគ្មានអាណិត
ទឹកទៅគួរក្នាញ់ម្នេញមិនស្បើត គោរចិត្តហៅបានរុករានព្រៃ ។
៤២៥.ហើនមកបើបដ្ដូលពាល់ផល់ដោះ ចិត្តគ្មានក្រែងសោះមិនខបបៃ
ទុំបាបើខុសសុំឲ្យថ្លៃ ស្រឡាញ់យូរថ្ងៃឥតឧបមា ។
ឆាំងនោពីល្បៀងដឹងសេចក្ដី ចរបុះបេញទ្វីមិនមានថា
ក្រែងពារតន់អៀនកន្និកាយា ចិន្តាពារព្រមល្មមបតី ។
ទុំទុបប៉ិបបន្ទូមប្រែក្លែង ទាំងពីរឥតក្រែងរួមមេត្រី
នៅកន្ទ្រឹះស្អានក្សាន្តដូចគ្គី ស្រស់ស្រីស្រួលស្រើបដោយតណ្ហា ។

តាវស្រួលទទួលព្រមចូលជិត   ទុំសោតស្នេហ៍ស្និទ្ធបើបក់ក្រា
តាំងពីហ៊ានស្បថប្រាកដថា   ខ្លាក់ស្នាប្ដូរគ្នារួចតាវឆ្ងើយ ។
អ្នកថ្លៃប្អូនអើយក្រែងអ្នកបង   បានរួមស្នេហ៍ស្នងនៅកៀកកើយ
ចេញចាកចោលប្អូនទេដឹងអើយ   អ្នកអើយអាសូរចិត្តប្អូនក៏ ។
៦៣០-ទុំថើបល្អងលោមថ្លៃនួនល្អង   ថាឱមាសបងជួងដីក
បងមិនដោះដៃចោលកនិដ្ឋា   បងផ្ញើអាត្មាអស់ផន្ទដីព ។
តំរូតប្អូនមានគុណប្រៀបដូចភ្នំ   សុមេរុធារធំសន្ធឹកឡប
ខ្លួនបងធៀបដូចកលស្បូត្រើព   ជន្មដីពផ្ញើលើព្រះកមា ។
តាវថាខ្លួនប្អូនដូចតាក   ប្រុសថ្លៃស្នេហាដូចចន្ទ្រា
តាកពះកយលើមេឃា   តមអន្តបន្ទ្រាមិនមានឃ្លាត ។
បងអើយយប់ហើយចូលសយនា   ស្និទ្ធស្នាលស្នេហាលុះអគ្រាត្រ
ទុំសុំប្រាថ្នាជួបសព្វជាតិ   ពុំឃ្លាតពុំឃ្លៀងវៀងតទៅ ។
ថ្ងាថ្លៃងពីនាងម្ដាយតាវមិញ   មកពីបុណ្យ(១)វិញដល់លំនៅ
តាវសោតបានដឹងដំណឹងគួរ   ឲ្យទុំចេញក្រៅរួសជាម្ដង ។

១- ច្បាប់ខ្វះប៉ា មកពីក្រៅ ។

៤៣៩-ពាក្យពេចន៍បានមកដឹងនោគ្រប់ ទាវនៅក្នុងម្លប់ឥតមានហ្មង
ម្ដាយទាវមកដល់ផ្ទះដូចប៉ង ខ្ញុំប្រុសស្រីផងចូលមកដល់ ៗ
ម្ដាយទាវឃើញខ្ញុំទៅសួរថា អ្នកមកពីណាគួរពិកាល់
ខ្ញុំថាខ្ញុំមកពីឆ្ងាយសល់ ទើបដល់វេលានាថ្ងៃមិញ ៗ
ម្ដាយទាវសួរខ្ញុំចង់ដឹងដាន ថានៅប៉ុន្មានថ្ងៃវិលវិញ
ខ្ញុំថាខ្ញុំមកដើររកទិញ ទំនិញគោសេះស្មេះរំខាន ៗ
ត្បិតមកពីឆ្ងាយគ្នាពីរនាក់ ឲ្យនៅសំណាក់ក្នុងគ្រឹះស្ថាន
ផ្ទះគេបំណាំធ្លាប់ពប់គាន ពីដើមខ្ញុំបានសូត្រឲ្យស្ដាប់ ៗ
ម្ដាយទាវដឹងផាក់ហាក់ដូចស្រួល ទទួលឲ្យនៅហើយប្រាយប្រាប់
អ្នកកូននៅចុះពោះយូរឆាប់ ទំនួលខ្ញុំស្រាប់អាវេតក្រែង ៗ
៤៤០-ម្ដាយទាវសោតរៀបកន្ទេលខ្នើយ បម្រុងឲ្យហើយរួចចាំចែង
អ្នកកូនដេកនៅទីកន្លែង យើងតែងរៀបទុកឲ្យអ្នកថ្ងៃៗ
កាលនោះឯខ្ញុំនោមពិសី នៅទីងទាវស្រីរួមកិសម័យ
តាមដោយចិត្តគាប់ចេតាល័យ យូរថ្ងៃមិនឲ្យគេដឹងដាន ៗ
ខ្ញុំភ្លេចភូមិស្រុកមិននឹកនា ពេជ្រប្អូនខ្ញុំងាជាពីរប្រាណ
ឥតមានទុក្ខពិតតែរំខាន សុខទុក្ខស័គ្រស្នានតែពីរនាក់ៗ

គ្រាក្រោយថ្វាថ្លៃពីម៉ឺនដួង កូនលោកអរជូនមានមាសប្រាក់
យកមកផ្គាប់ផ្គុនតាវៃលក្ខណ៍ ប្រមាណ(១)តាវត្រូវស្មោះនឹងខ្លួន ៗ
មិនដឹងកលកិច្ចគេឧបាយ តាវមានសហាយទេម៉ឺនដួង
សរសើរគេថាហៃប្អូនស្ងួន នាងខ្លួនល្អជាប់ស្រេចផែនដី ៗ
៤៤៩.ប្រសិនស្ងួនព្រមល្មមចិត្ត បងថ្នមកនិដ្ឋារួមមេត្រី
មិនឲ្យមានមួយជាពីរបី បងថ្នមប្អូនស្រីកែវចរណៃ ៗ
ម៉ឺនដួងទៅមកមិនហានខាន ម្តាយតាវកប់កានស្រឡាញ់ក្រៃ
នាងតាវមិនស៊ីគគតសង្ស័យ តាវថប់វិស័យពុំស្រដី ៗ
រីឯដំណើរអំបាលនេះ នឹងបញ្ឈប់ស្ទះទុកសិនខ្លី
ថ្វាថ្លៃពីអង្គព្រះចក្រី ស្តេចគង់បុរីផ្ទកជស្ថាន ៗ
ស្តេចគង់នគរកម្ពុជា ឈ្មោះព្រះកុមារិទ្ធិថ្កើងថ្កាន
អស់ក្រស្តប្រជាសឹងសុខសាន្ត កជស្ថានស្តេចគង់បន្ទាយលង្វែក ៗ
មានកំពែងដំណាក់ទីប្រាសាទ ប្រសើរស្អាងស្អាតខ្ពស់អនេក
រោងរ័ត្ន(២)រោងកំរាំងឯក ល្អប្លែកបីដូចស្ថានសួគ៌ា ៗ
៤៥០-ស្តេចមានព្រះអគ្គមហេសី រូបឆោមប្រិមប្រិយល្អសោភា

១-ច្បាប់ខ្វះថា ស្មានថា . . ។ ២-ច្បាប់ខ្វះថា រោងរត្ន ។

www.elibraryofcambodia.org

គ្រប់លក្ខណ៍ល្អសល្អន់ឥតគណនា　មិនមានរោគាព្យាធិអ្វី ។
ជុំញាតិវង្សពង្សាវតារ(១)　អស់ទាំងសេនាមុខមន្ត្រី
ជាទីសម្រាប់បុណ្យបារមី　គាល់អង្គចក្រីស្ដេចកមា ។
មានរេះកាជយានអស្សតរ　កាជរថបវរគជេន្ទ្រា
មានទីគ្រឿងល្បែងឥតគណនា　សឹងនាំទ្រព្យាជាដង្វាយ ។
កាលនោះល្បីឈ្មោះបណ្ឌិតទុំ　នៅខេត្រត្បូងឃ្មុំប្រុសប្រាជ្ញប្រាយ
ចេះច្រៀងច្បាស់ពៀងសុសសព្ទសាយ　ក្នុងផែនដីអាយរបៀបពុំបាន ។
មួយទៀតមានឈ្មោះបណ្ឌិតពេជ្រ　ជាស្រេចចេះភ្លេងល្បែងប៉ុន្មាន
ឮល្បីឈ្មោះអ្នកទាំងពីរប្រាណ　ក្សត្រក្សាន្តទ្រង់មានរាជឱង្ការ ។
៤៥៥_ស្ដេចត្រាស់បង្គាប់ឲ្យទៅយក　ទុំនឹងពេជ្រមកថ្វាយក្សត្រា
ចាត់រាជបម្រើតាមរាជការ　ដោយព្រះចិន្តាទ្រង់ប្រញាប់ ។
បម្រើនុនអង្គផ្ងង់កាមា　ទទួលឱង្ការលាក្រាប
ខិស្រូតរូតដល់កំពង់ឆាប់　ដល់អរដួនស្ដាប់ព្រះឱង្ការ ។
អរដួនទទួលទុកសិរសី　ចាត់បម្រើឱ្យចរយាត្រា
ទៅយកពេជ្រទុំឲ្យរួសរ៉ាក់　ដូចបន្ទូលជាទ្រង់បង្គាប់ ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា ជួបជុំព្រះញាតិវង្សា ។

យកទុំទិព្វពេជ្របានមកដល់   ឡើងគាល់អវដ្ដូនទូនគំនាប់
អវដ្ដូនប្រាប់ជាក្យគ្រាសព្វ   បង្គាប់បញ្ជូនខ្លួនទៅថ្វាយ ៗ
ពេជ្រទុំបង្គំឥតប្រហែក   ជាទៅថ្ងៃស្អែករិះខ្វល់ខ្វាយ
រកវៀបប្រដាប់សម្រាប់កាយ   ហៅហ្វាយមេត្តាត្រាប្រណី ៗ
៤៦០-បម្រើពីហ្វ្នជាគណិត   យើងនេះតាមចិត្តឥតជាអ្វី
ប៉ុន្តែអ្នកស្រួលឲ្យធាប់ខ្ញី   ត្បិតព្រះបក៏គ្រាសបង្គាប់ ៗ
គ្រានោះបណ្ឌិតទុំទិព្វពេជ្រ   ដឹងច្បាស់រឿងស្រេចវិលលីលាប់
លាគលាអវដ្ដូនវិលត្រឡប់   ថ្លែងសព្វដំណើរប្រាប់ទាវស្រី ៗ
ទាវអើយត្បិតមានព្រះតម្រាស់   ប្រាកដជាក់ច្បាស់ពីបក៏
ឲ្យយកខ្លួនបងទៅធាប់ខ្ញី   បងសូមលាស្រីថ្លៃឧត្តម ៗ
ទាវឆ្លើយថាខ្ញុំអ្នកថ្លៃអើយ   ខ្ញុំប្អូនឥតស្បើយរវីងក្រៀមក្រំ
ប្អូនខំមិនបានក្សាន្តទ្រទ្រាំ   ខ្ញុំមាំក្ដុងខ្លួនប្អូនមិនស្បើយ ៗ
ទុំជាខ្ញុំថ្លៃនឹមន្ទួនល្អង   សព្វថ្ងៃបានបងនៅកៀកកើយ
ពីនេះទៅស្អែកបែកគ្នាហើយ   ទាវអើយប្អូនទៅកុំខ្ញុំកា ៗ
៤៦៥-ទាវថាខ្ញុំប្អូនខ្វាំងម៉េះ   មិនមានរបេះទៅត្រង់ណា
ប្អូនប្រាសប្រុសថ្លៃថ្លើមសង្ក្រា   ទាវទំប្រក់រៀបផ្គូផ្គង ៗ

www.elibraryofcambodia.org

សំពត់ស្នាមម្ជូរបារី　　　រៀបដាក់ហិបថ្មីឲ្យទុំផង
រួបតាផ្ដែផ្ដាំថាអ្នកបង　　　ទៅហើយវិលផ្គងឆាប់រួសរ៉ា ។
វិលមកយកប្អូនណាអ្នកថ្លៃ　　　ប្អូននៅក្រក៏ស្បយបង់អសារ
ទុំថ្នមបីបមថើបក្ដ្រា　　　ប្រាប់ទុំបតាវែរកល្យាណ ។
លង់លុះព្រឹកព្រាងស្លាងឡើងដាក់　　　តែងតួរស្បៀកពាក់ចរចេញស្ថាន
បម្រើពីហ្វូងកំស្មោះស្មាន　　　បណ្ឌិតពីរព្រាហ្មណ៍ត្រាច់យាត្រា ។
ទុំគិតពិនិត្យជម្រាបទៅ　　　ខ្ញុំនេះឥឡូវសុំមេត្តា(១)
ជូនទៅបាក្នុំសួរមាគា　　　នូវគ្រូអាហារ្យមាមីងផង ។
៤៧០-បម្រើស្ដាប់ហើយមិនមានខាន　　　ចាំជូនទៅបានដូចបំណង
ឲ្យបានលាម្ដាយនូវរៀមច្បង　　　ចរចេញត្រសង់មិនសង្ស័យ ។
រួចដើរកាត់ព្រៃខត្រសួងឃុំ　　　ស្ដាប់សត្វយាសយំទំនាស្រ័យ
ឈ្មោលញីទាំងពីរយំព្រៀវព្រៃ　　　ស្រមៃដូចតារនៅនៃបនិត្យ ។
ទុំចាំទុតាវទឹមទួនល្អង　　　ថ្ងៃនេះអញបង់ឃ្លាឃ្លាតពិត
មិនបានរមស្មានដួងជីវិត　　　ម៉្លេះសមដោយស្និទ្ធនៅកំព្រា ។

១-ក្បាច់ខ្វះថា ខ្ញុំប្រាប់បម្រើភីជាធំ ថាខ្ញុំនេះសុំលោកមេត្តា ។

www.elibraryofcambodia.org

ដើរហើយពុំស្បើយរើសចន្លៀត　　ខំភ្លៀតរំពៃក្នុងអដ្ឋា
ទុំកប់ដើមឈើផងនានា　　ដុះខាងមាត់ជាជួរជ្រំ ។
មើលមានជ្រៃជ្រៃសន្តែថ្កាន់　　គ្រៀលគ្រស់ក្រវាន់គុយស្រគំ
ស្រឡីស្រឡៅក្រពៅកុម្ព　　ទ្រទំអាសូដ្ឋបន្ទ្រគាត ។
៤៧៩-ផ្តោទ្រយឹងខ្លឹងក្រសាំង　　អំពិលក្ទងភ្នាំងទាំងក្បាត
គូលែនទុរេនមៀនលាំងសាត　　មាក់ផ្កាតបន្ដៅល្ហៅចាន់ចារ ។
ត្រៃបែកត្រសេកអំបែងថ្ងៃ　　អង្គ្រងស្វាចស្វៃពេកពេកា
ក្រូចក្រាយស្វាតស្វាយត្របត្រៀលស្វា　　សេដាសណ្តាន់ថ្វាន់ជ្រៃជ្រៃ ។
មានទាំងដកពោយរាយដកព　　សង្ហ៊ូរពង្រកក់កំងស៊ី
ក្ទាំក្ទុងខ្លែស្រងះហាតលាំងដៃ　　សន្ទែក្រខុបងិប់ក្រឡាញ់ ។
ប្រមាស(១)បុស្សនាគប្រពៃកងខ្មួយ　　ប្រផេញគោមួយឈើទាលត្រាញ់
រាជព្រឹក្សស្នេញគ្រីវៃអញ្ចាញ　　អង្កាញ់អង្កោលកណ្ដោលបាត ។
ត្រាចគ្រៀកចង្រៀកប្រេសខ្ទឹងកុម្ព　　គគីររំងក្នុបេងបាយម៉ាត
ស្កុកស្កុរស្ដើស្ដៅត្រាវក្តួចក្តាត　　លា [illegible] ពេតសត្បារកាស្រល់ ។
៤៨០-ទុំដើរក្នុងព្រៃរំពៃសត្វ　　ស្រងួតស្រងាត់ក្នុងចិត្តសល់
វិតក្កក្នុងកាយគិតខ្វាយខ្វល់　　ទឹកដល់ពារស្រីមិនមានស្បើយ ។

១-ច្បាប់ខ្លះថា កប្បាស ។

www.elibraryofcambodia.org

ខ្ញុំមៀងមើលយល់ផលបុប្ផា ហើយសរសើរថាឱផ្កាអើយ
ផ្កាផុះនៅនិត្យជិតបង្កើយ ពិដោរមកហើយក្លិនថ្មី ៗ ៗ
ពិដោរផលាផ្កាកំភ្លឹង ដូចបងនៃបនឹងតាវពីសី
ពិដោរបុប្ផាផ្កាចំប៉ី ដូចបងនៃបស្រីតាវឥតហ្មង ៗ
បម្លាចំពើបទើបជួបគ្នា ឥឡូវឃ្លាតឃ្លាតាវខ្លួនល្អង
រំដួលអន់ឈួលពេកកន្លង ចិត្តបងអាល័យថ្លៃកនិដ្ឋា ៗ
ខបងពិដោរផ្កាក្រវាន់ ដូចក្លិនតាវស្បាន់ជិតកាយា
ពិដោរថ្មី ៗ ដូចក្លិនផ្កា ជាប់នៅជាយផាហ៊ុមក្រវាត់ ៗ
៤៨៥-ដើរដោយក់លវៃងព្រៃងផុះគ្រា ខន់តាបសុរិយាយាគ្រាកាត់
មៀងមើលមេឃមីរពពកសាត់ ដូចកលបងខ្លាត់ពីតាវមក ៗ
កន្ទង់ក្រឡឹងផ្កាក្រឡាញ់ ដូចខ្លួនអគ្គអញគ្រាប់ដើរក
ពពេចពពូលហើរចូលជ្រក ដូចអគ្គអញមកនៅរួមកាយ ៗ
ត្រលីងត្រលោងត្រលៃងវែក ក្រឡះហើរបែកគ្នាហ្វូងហ្វាយ
ដូចបងបែកតាវថ្លៃឆោមឆាយ មកដល់ឋានឆាយអគ្គឯកា ៗ
ខបងស្រណោះសត្វតាពៅ យំក្នុងព្រៃជ្រៅសព្ទកាសា
យាក់មាត់តាវស្ងួនខ្លួនកនិដ្ឋា បរបាសាសងបងស្រមៃ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ត្រយងយំថ្ងូរថ្ងើយគូរ ហើរហើយបែកគ្នានៅព្រៀវព្រៃ
ដូចខ្លួនអន្តអញបែកតាវថ្ងៃ យូរថ្ងៃពុំសុខទុក្ខផុតស្បើយ ។
៤៩០-បងស្តាប់សូរស័ព្ទតែកណ្ដឹង មានព្រៃប្រែប្រឹងដើរថ្ងើយ
បងនឹកលើកតាវទៀតហើយ តាវអើយសមស្ងួនទួនកំព្រា ។
ដើរដោយព្រៃជ្រងរំលងជ្រៅ ខុតាហើរទៅទំទឹមគ្នា
ត្រសិតត្រសងហើររក សេកនាំគូសសៀរទំ ។
សារិកាស្រែករកគូសប្បាយ ហើរឆ្ងាយនាំញីស៊ីស្រគំ
សត្វសត្វៈបក្សកុនព្រៃភ្នំ យាសយំថ្ងើយថ្ងូរសងស្ងួម ។
ផ្កាថ្កូងសំផែងទុំទិងពេជ្រ ខំស្រូតដើរត្រាប់តាំងយប់ថ្ងៃ
បានដល់ភូមិស្រុកទុក្ខាល័យ ជួបម្ដាយប្រស្រ័យសួរទៅមក ។
ខ្ញុំបានសាស័ព្ទប្រាប់ម្ដាយថា ខ្ញុំកូនមានការស្ដេចឲ្យយក
ខ្លួនខ្ញុំទិងពេជ្រជូនពន្ធក ទ្រង់ក្នុកហឫទ័យល្បើទៅដល់ ។
៤៩៥-ផាអ្នកចម្រៀង[១]ល្បែងល្បើល្បាយ ហេតុនេះលោកម្ដាយសុំតម្កល់
កុំអាក់កុំអន់កុំឲ្យសល ស្ដេចស្គាល់ក្រមានក្នុងហានអាយ ។
នាងម្ដាយខ្ញុំស្ដាប់សព្វសំដី កូនប្រាប់គប្បីអ្នកមាសម្ដាយ
បើកូនអ្នកទៅប្រយ័ត្នកាយ ចូរថ្វាយខ្លួនអ្នកឲ្យដាក់ស្ដែង ។

១- ក្បាប់ខ្លះថា កូនចេះច្រៀង ...។

www.elibraryofcambodia.org

កុំបារធ្វេធ្វេសប្រហេសខ្លួន　　កុំបើញស្រីយួនពួនប្រវែង
ប្រយ័ត្នកំបាត់នៅខាងស្បែង　　ទំស្លែងទំស្លុះលះពីកាយ ។
ទំក្រាបប្រណិប័តហត្ថសំពះ　　លាម្ដាយហើសតាំងពីកោយ
ដើរទៅដល់ត្រក្រាកដ្ឋាយ　　បង្គិកបក់យដំណើរក្រាណ ។
នុះអង្គក្រញ្ញក្រាបតាំងពីរទាក់　　លោកគ្រូរស្នាះស្ន័ក្រុព្រះទ័យក្សាន្ត
មានពុទ្ធដីកាស្ន័របង់ដឹងផាន　　ទុំសោតទូលប្អានមិនមានល្អៀង ។
៨០០-ទូលថាស្ដេចពាតបម្រើមក　　ដល់ហើយរើសយកផាបម្រៀង
ទៅតាលបម្រើផ្ទាក់រៀង　　គ្រូផ្ទៀងស្ដាប់ផាកក្ទាក់ស្មារតី ។
ពុទ្ធដីកាថាអើបម្រើក្សត្រ　　យប់ថ្ងៃប្រយ័ត្នខ្លួនកុំបី
កុំបារបួបិត្តសិទ្ធទឹងស្រី　　ខាងអង្គបក្រើយកទោសា ។
បានចូលគាលក្សត្រប្រយ័ត្នក្រាណ　　ដំណេកទំហាំនអង្គក្សត្រា
កុំបូលពេលស្ងាតប្រយ័ត្នការណ៍[1]　　គាលអង្គក្សត្រាព្រះបពិត្រ ។
កុំបាប្រកូតទឹងបេស្ដា　　ខាងបារមីតាព្រះទ្រង់រិទ្ធិ
ព្រះអង្គមហេសីកុំទៅជិត　　ទឹងបង់ជីវិតពីព្រោះស្រី ។
ពេជ្រទុំប្រណម្យស្ដាប់ពុទ្ធដីកា　　ក្រុញក្រាបហត្ថាដាក់សិរសី
បង្គំលាគ្រូបរបុះដី　　ចេញចាកឃ្លាតទ្វីបាំពុទ្ធដីកា ។

១-ច្បាប់ខ្វះបា ណាំអ្នកណាំ ។

www.elibraryofcambodia.org

៤០៩.បំរើពីហ្វូនតាំងពួនមាំ ទុំពេជ្ររៀបចំបរយាត្រា

ដើរដល់កំពង់រង់ត្បិតថា ដោយនូវកញ្ជារួសឆាប់រៃ ៗ

ចុះទូកបែរតាមទឹកទន្លេ ទុំគិតគ្នាន់គ្នេរវិះរវៃ

លង់លុះសុរិយាទៀបបាំងព្រៃ ទុំទឹកសន្លែអន់ត្អួលផ្សា ៗ

ដំណើរទុំទុកស្នេះបង្អង់ ថ្លែងទៅតាវផ្តល់ប្រុងគាត្នា

តាំងពីទុំឃ្លាតឃ្លាកាលណា តាវកើតទុក្ខាពុំមានក្សាន្ត ៗ

ចំណីបាយទឹកមិនទឹកនា សាច់ជ្រូកមាន់តាពោរពេញបាន

សល់នៅគ្រៀមផ្អស់ស៊ីមិនបាន រំខានរៃយាតសោយសោកា ៗ

តាវថាឥះឥប្រុសទ្វឹមចិត្ត ប្អូនធ្លាប់ស្អាលស្និទ្ធមេស្នេហា

ឥឡូវឃ្លាឃ្លាតរៀមកស្តា ចិន្តាប្អូនទ្រាំក្រំមិនស្បើយ ៗ

៤១០.នាងនោះល្អងលោមឃាត់តាវថា កុំសោយសោកាណាថ្លៃអើយ

យូរឆាប់គង់ជួបពុំលែងឡើយ តាវអើយបង់ឃាត់អត់កំសាន្ត ៗ

តាវស្តាប់នោះប្រាប់សព្វសេចក្តី សោយទុក្ខខ្លីគ្រាន់ស្រាកស្រាន្ត

នោះនាំតាវស្រីចរចូលឋាន សម្រាន្តលង់លក់លើសយនា ៗ

ដំណើរតាវទុំបង្អង់នៅ និយាយតទៅទុំទុក្ខា

បែរទូកស្រូតស្រូតតាមគង្គា មៀងមើលមច្ឆាហែលហោង់ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

រំសៅត្ដោតក្មាហោកដកហូ | ព្រួសប្រាច់ពោព្រុយកន្ទន់
ដំរក្អិតក្អីបុស្សបៃ- | ផ្កាក្រៀនរលំរហ័សហែល ៗ
សណ្ដាយក្រុសក្រោយផ្ចិតប្រវែង | ផ្ទក់ព្រាញ់អណ្ដែងច្រើនក្រាស់ក្រែល
សរសៃកំពតផ្សោតប្រវែល | ផុសផែលផុលផុងក្នុងគង្គា ៗ
៤១៩ ធ្ងញស្វាតសង្កាតសៀរសៀតក្បែរ | ប្រវែងវែកសវែកគ្រាំគជ្រា
ប៉ាំម៉ាំប៉ាំម្បប្បលរេក | រូងកមនាំគ្នាហែលត្រសង ៗ
ព្រលឹតជុះដិតដើមត្រកៀត | ត្រកួនជុះបៀតដូចអណ្ដែង
ត្រកៀតជុះបៀតដូចខ្ទួនល្អង | ត្រកួនដូចបង់ត្រកង់បី ៗ
ព្រលូនតាំផ្កាព្រលឹតលង | ទំនង់ដូចបង់ប្រឡែងស្រី
ឥឡូវនិកសម្រាសបេញខ្លួ | ម៉្លេះហើយសមថ៌ទន្ទីងថ្ងៃ ៗ
យើងនឹងថ្លែងស្រួតរូតសាសព្ទ | មិនមានវៀចកប់ផ្គាប់តម្រែរ
ថ្លែងកាលថៃរទូករៀនដល់ទៅ | ចាប់ចតឈប់ទៅកំពង់ហ្លួង ៗ
ឡើងដើររមៀនមើលគស់ទំនិញ | អង្គុយលក់ទិញហូលផាមួង
គ្រប់សាសន៍គ្រប់សៃខ្មែរទាំងពួង | រួមមុខក្រសួងនាំស្រែវ ៗ
៤២០-ទៅដល់ដើងកំផង់អង្គក្សត្រា | បម្រើនាំសារផ្ញើយបក្រើ
នាំទុំទិនពេជ្រស្រែចតតបី | ដល់ក្សត្រខេមរពេតអង្គឥស្សរា(១) ៗ

១- ច្បាប់ខ្ទះជា ភាសា ។

www.elibraryofcambodia.org

កាលណើយកាលនោះព្រះបមពិត្រ ក្សត្រាស្តេចទ្រង់ត្រាស់បញ្ជា
បង្គាប់អស់ក្រុមមុខបណ្តា ត្រូវការរៀបចំឲ្យទុំព្រៀង ។
ក្រុមការរៀបស្រេចសព្វគ្រប់ ចូលទូលបមកពមិនមានល្អៀង
ស្តេចរៀបស្រីស្នំក្រុមកិលៀង គន្ធិយនាល់រៀងតាមលំដាប់ ។
បណ្ឌិតតេជ្រដទុំផ្គុំហាត ដាក់លើសិរសាប្រពាទាប
ពាប៊ីសាសៀវដេញប្រញាប់ ទុំស្រែកសាសព្វសន្ធួនធ្ងើយ ។
ព្រះគុណប្រកបមានតេជះ ឥបៈបាមីឥតស្មើឡើយ
ទ្រង់មានចិន្តាត្រាស់ទៅហើយ មាសអើយទ្រង់ក្តុកយកខ្លួនខ្ញុំ ។
៤២៦ ជាម្នកបម្រៀងព្រៀងប្រការ ប្រកបចេស្តាប្រោសសូមសុំ
ទោះទោសគ្គាំគ្គន់ហ្គន់ពិតពុំ ត្រឹមត្រូវត្បិតក្រុមជំនុំក្រៅ ។
ស្រែស្រុកខែត្រខ័ណ្ឌខាងត្បូងឃុំ ចូលមកបង្គំច្រើនល្វន់ទៅ
ទ្រង់ព្រោសប្រណីសេចក្តីនៅ ខ្លួនកេនក្រែងហៅដៅវល់អគ្គ ។
មិនមានផែនក្រែងបេស្តា សូមទ្រង់មេត្តាព្រោសស្រោចស្រង់
គង់កេរ្តិ៍ជាខ្ញុំក្រុមក្រោមល្អង- ធូលីទ្រង់សង្គ្រោះព្រោសប្រាណ ។
ស្តេចទ្រង់សំរួលស្រួលព្រះទ័យ ទុំអើយគប្បីអញគិតស្មាន
ជាផងមិនផេះគន្ធដើងក្រោន បើម្ល៉េះសមខានមិនបានទៅ ។

www.elibraryofcambodia.org

ស្រុកកុមិទេតើទុំកុំភ័យ កុំគិតខឹកអ្វីបងឯងទៅ
អញឲ្យរបស់យសស័ក្តិត្រូវ ទុំឯងឲ្យហៅថា "ម៉ឺនឯក" ។
៤៣១-ម៉ឺនឯកបែកឈោះយសស័ក្តិថ្មី ស្ដេចទ្រង់ប្រណីទាំងអនេក
ទៅយឺតយូរថ្ងៃវិស័យបែក ទុំភ្ញុកសន្ធើតសន្ធើងបង់ ។
ខឹកតាវទៀតទុកមុខក្រៀមក្រំ ទោមនស្សប្រាម្ភប្រាថ្នាគ្រង់
ឲ្យជួបតាវស្រីជាសាបស ផ្សារសូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រោសប្រាណ ។
កាលណើយកាលនោះព្រះទ្រង់យស បុណ្យខ្ពស់បក្រពង្សទ្រង់កំសាន្ត
កកកុញព្រះទ័យរៃស្មោះស្មាន ខ្ញើរល្ហើងយល់ផលសង្សារ ។
ទៅខេត្តកម្ពុជានាដែនគត ខេត្តខណ្ឌគ្រាន់គ្រប់ផសីមា
អញបង្គាត់រកយកស្រីណា មានលក្ខណាជាមហេសី ។
ស្រីបិនយួនតាមតាមសក្ដា កុំថាតាមអញសព្វព្រះទ័យ
ទោះខ្មែរស្រុកប្រែប្រចំការក្ដី រូបសរៃកុំបីគិតគោតក្រែង ។
៤៣៤-ទ្រង់មានបន្ទាកាលណាឈប់(១) ស្ដេចត្រាស់បង្គាប់ជៀនជាក់ស្ដែង
ឲ្យហៅកុនរ៉ែយបតីតែង បន្ទួលបាត់បែងរើសមហេសី ។
សេនាបាត់ការតាមដោយហេតុ ចេញទៅគ្រប់ខេត្តឯកទោត្រី
បម្រើនាសារក្នុងបុរី តាមបំនខ្មែរក្តិមត្រើកស្រេ ។

១- ច្បាប់ខ្វះពីរ .... ប្រាជ្ញាជា ។

ខ្លះចេញទៅត្រាំងខេត្តខាងក្រោម   ភូមិកំពង់សោមបន្ទាយមាស
បាទីព្រៃកប្បាសប្រឡាសស្នាស   ឡើយហត់ឈប់ល្ហៀបសេះដំរី
ជិះបរទៅខេត្តសំរោងទង   កំស្រួចខេត្តបត្តនគពិសី
សង្វាតនុហាតចំឃ្លាតខ្ញី   កេស្រីផងគ្នាមធ្យាមរំពឹង ។
ឡប់ពីបាទីព្រៃកប្បាស   ករបាមស្រឡះដើរវិលវិង
ចូលកខេត្តស្អាងកណ្ដាលស្ទឹង   ពុំដឹងព្រួយចិត្តគិតស្រួតធ្ងន់ ។
៩៦០-ទៅខេត្តលង្វែករលាប្អៀរ   សរសៀរទៅដល់ខេត្តខុងក្រង
ខ្លះទៅពោធិសាត់បាត់ដំបង   ធ្ងន់ស្ទឹងបាត្រកំពង់ស្វាយ ។
ដើរកាត់បាត់ចូលខេត្តជើងព្រៃ   កំពង់សៀមវៃដល់បារាយណ៍
ខ្លះបះតែតេចនៅរៀងកាយ   គៀនស្វាយល្វាឯមពាមតាឯក ។
ទៅខេត្តរំដួលចូលស្វាយទាប   រៀងកបបត់ទៅរមាសហែក
ទៅកពាមជរមកលើកដែក   ដើរបែកដល់ស្រុកមុខកំពូល ។
ខ្លះដើររកក្បែរមាត់ទន្លេ   មិនបានគិតគេរគាំគ្នាចូល
បន្តិំព្រែចរិទ្ធិនតិតខ្ទូល   ឆ្ងាយជិតមកមូលខ្ទូលចមព្រៃ ។
ខ្ទូលចប់ត្រឡប់ណាក្ខុបាល   ឡើងខ្សាប់កណ្ដាលត្បៀតសង្រៀយ
បាក្នុំព្រៅនៃងទឹងថ្ងៃ   ក្រៃក្រមិនបានជួបបំណង ។

www.elibraryofcambodia.org

៤៤៩-សៀវសើរគុក្កិខេត្តមោស ភ័យស្លាសគិតល្បៀសរគុខូគធ្វង
បែរស្រួតរហូតដល់ស្ទឹងត្រង់ សៅហ្មងត្រួយចិត្តគិតឈប់ឈរ ៗ
ប៉ុន្តែព្រួយប្រឹងនឹកជការ ទៀងសារទៅខេត្តធ្វូងគញ្ញូរ
ក្របេះក្រូចឆ្មារកាខ្ទុរ ស្រុករលោលបមគស្ជួងសង្កែ ៗ
លង់លុះដល់ដែនខេត្តត្បូងឃ្មុំ អរជួនផាធំមានចិនខ្មែរ
តាមផ្លូវចំទៀវខាងស្រុកស្រែ ដើរហែមៀងមើលមិនត្រូវចិត្ត ៗ
ដល់ពោធិខាងជើងអណ្តូង ឃើញមនុស្សជ្រួលច្រូងឈរប្រកិត
អាផ្សាខាងហ្វូងតាំងពួងពិត មើលគ្មានពេញចិត្តដល់មួយឡើយ ៗ
លង់លុះសុរិយេទេក្រផាក់ ពាវស្រើរលក្ខណ៍ចេញលំហើយ
អាផ្សារិគម្ពុខទុក្ខផងស្បើយ ថាគ្នាយើងហើយពេញហៅល្អ ៗ
៤៥០-យើងដើររកសព្វគន្ធបុរី មិនបានរូបស្រីស្រស់បវរ
អាផ្សាតាំងមោះផ្ទោះស្នោះសរ អំណររពេកពិតឥតស្មើបាន ៗ
នាំគ្នាមើលមៀងផ្សៀងអង្គកាយ អង្គិដែនកាយគបគលក្យាណ
សមផាមហាស័មហាក្សត្រក្សន្ត ស័ក្តិសមអគ្គព្រាណស្រស់ប្រិមប្រិយ ៗ
អាផ្សាខាងហ្វូងតាងពួងសួរ កស្រួដង់គាប់ត្បួរលុតលើកដៃ
ថាតាល្អមែនហើយម្ចាស់ថ្លៃ សព្វថ្ងៃបានទៅក្លួនអរជូន ៗ

www.elibraryofcambodia.org

កាផ្កាល្អបញ្ចៀតសង្កើតសួរ ប៉ូប្រាប់គាប់គួរឲ្យមែនមួន
ការហើយប្ដូរគ្រាន់តែជំនួន កុំឲ្យបំពួនណាក់លេងឡើយៗ
កស្រ្ដក៏យលើកដៃជំកបថា ថ្នាក់ត្រឹមស៊ីស្វាទេលោកអើយ
ជម្រាបតាមត្រង់ប៉ុណ្ណឹងហើយ ស្ដាប់ពាក្យកស្រ្ដថ្លើយមិនសង្ស័យៗ
៤៥៩-ទើបនាំនុក្ការទៅប្រញាប់ ខំស្រូតឲ្យឆាប់ទាំងយប់ថ្ងៃ
ដល់ឡើងអរជួនជុនលើកដៃ ខ្វាចបុរម៉ៃថ្ងៃស្រម៉ឺមា ៗ
ទៅដល់ម្ដាយតាហើយប្រាប់ថា បន្ទូលព្រះមហាក្សត្រកថា
ឲ្យនាំតាទៅកុំរញោក ថ្វាយព្រះកជាស្ដេចទ្រង់រិទ្ធិ ៗ
ម្ដាយតាបានស្ដាប់បន្ទូលថ្លៃ ទុនក្រាបលើកដៃបង្គំគិត
ប្រាប់ញាតិសន្ដានបានដឹងពិត នាំតាទោះមស្និទ្ធទៅថ្វាយស្ដេចៗ
អរជួនរួសរកទន់រៀបទូកក្ការ ប្រគល់អាជ្ញាប្រដាប់ស្រេច
ទូកមួយតាជិះល្អបណ្ដាច់ ញាតិសាច់បងប្អូនជូនតាទៅៗ
កាលនោះម្ដាយតាគិតជំទុំ ទឹងអស់ពាស់ទុំថាឥឡូវ
ហើងស្អានតាកូនឲ្យត្រឹមត្រូវ រួចបុះទៅទូកម៉ឺមា ៗ
៤៦០-កំណែនបងប្រាង់ខាងផងទឹក ពាប់ដៃរញឹកគ្រប់កល់គ្នា
ខ្វះរាតខ្វះធាកលៀកគាស់ព តារលោសន្ដានប្រានបញ្ចេញទៅៗ

ជិះទូកពុំប្រុងទទុកពុំស្ងៀម　　នាវជានោះអោយយើងឥឡូវ
បងជួយគិតប្អូនឲ្យត្រឹមត្រូវ　　គេយកប្អូនទៅថ្វាយស្ដេចហើយៗ
បងប៉ិនគណិតចិត្តប្អូនផង　　ខ្ញុំជួនគន្ធឹតពុំមានស្បៀង
សមប្អូនក្សិណក្ស័យទេដឹងអើយ　　ខ្ញុំអើយតោះម្ញេញពេញជាថ្មី ៗ
ខ្ញុំម្លប្រួយព្រោះអង្គក្សត្រា　　យកជាសង្សាររួមបតី
ខ្ញុំមួយឃ្លាតខ្ញុំនោមពីសី　　រស់ថ្វីស្ងូវស្លាប់ទៅក៏ជា ៗ
កើតមកជាមនុស្សក្នុងលោកិយ　　ជាប់ជាតិជាស្រីនវេទនា
សង្សារសម្លាញ់ក៏ឃ្លាតឃ្លា　　វេទនាចិត្តអ្វីអីម្ល៉េះណា ៗ

៤៦៤. ម្ដាយនាវជិះទូកទៅជាមួយ　　ប្រុសស្រីឆ្ងួយមិនដឹងការណ៍
គិតស្មាននាវស្ទើរឆ្នឹងក្សត្រា　　អវេតឧបមានាំនាវទៅ ៗ
នាវសោតជាខ្ញុំមុខក្រៀមក្រំ　　ទំអត់ទ្រទ្រាំនាំកំឡានៅ
កណ្ដាងកណ្ដាបកណ្ដាលផ្លូវ　　ទូកសោតលឿនទៅដោយរលកៗ
សាត់លយលន់លឿនពន់ប្រមាណ　　ព្រះពាយផាត់ប្រានរលកពក
អណ្ដែតលយសាត់ខ្ទាត់ទៅមក　　ចូលជ្រកបាំងវាំងព្រះចន្ទ្រា ៗ
នាវជាទុកអង្គព្រះចន្ទថ្លៃ　　ពណ៌ដូចចវណៃលើវេហាស៍
ដូចខ្លួនខ្ញុំបែកបង់ឃ្លាតឃ្លា　　រស៊ើបទ្រាក៏ត្រជាក់ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

តាករះរុនរឿនជិតជុំ ដូចអញនិងទុំញាប់រួមរ័ក្ស
តាករះកាយដោយចង្អាក់ ដូចកណ្ឌអញស័គ្រទុំថ្មើមថ្ងៃ ។
៨៧០–លង់លុះម៉ោនបួនដួនយប់ស្ងាត់ ព្រះពាយផាយផាត់ក្រផាត់ក្រៃ
តាវក្អកទឹកទុំព្រោះតាល័យ មមាលលើកដៃឈានប្រវា ។
លុះភ្លឺស្រាន់ស្រេចចំព្រានខ្ចី តាស្រ័គយកទប់ហុនមព្វា
ហាក់ហែលផុសផែលក្នុងទឹកថ្លា បង្អាផ្ដាន់ផ្ដកក្អកតជ្រោ ។
ស្ងួតស្ងាតសង្កាត់ហែលប្រែប្រឹន កៃកែសប្រឡឹនប្រឡុំគ្នា
ក្អាមខ្យល់គ្រសង់តាមហូនកាំ ព្រលិតស្ងាបតាលូតលលេប ។
ទ្ធូកសោតបែរស្រូតសសៀរធ្ងន់ ហួសវេគ្គផាម្តងលឿនស្រួលស្រេច
តាវទឹកដល់ទុំម៉ិទមានភ្វេច រំពេចគ្រប់ខ្យល់ផល់កោះកុក ។
បែរស្រូតទន្ទឹមតាមជំកន់ កាត់ធ្ងន់ទៅកោះប្ញស្សស្រុក
តាស្ងួរតាវសល់ខ្វល់តែក្ត ពុំសុខក្រហាយក្នុងកាយេ ។
៨៧៥–បែរផ្លល់ព្រែកពោធិកង់ត្រណាំង រកាកោង់ទង់ផល់ល្អាទេវ
តាវសោតផញ្ញាំងគិតរំរេ គ្នានគ្នេររំពឹងរង់ចៃថប់ ។
ផល់ព្រែកដំបង់ជ្រោយមេត្រី ភូមិស្ងាតាវក្អួមមានផប់
ហួសពាមតាឯកព្រែកប្រសព្វ បែរចប់ផល់កោះខ្សាច់កណ្ដាល ។

www.elibraryofcambodia.org

ទាវទុក្ខក្រៀមក្រំជាំកាយា　　នឹកទុំណាស់សោធ្លាប់ស៊ូទុក្ខសោក
ស្រីប្រុសស្រើបស្រស់ស្រួលឈឺឆ្អាល　　បណ្ដាលឥតគិតដល់ប៉ុនល្អង ។
មិនមានភាស្បូវប្រូងទាវសោះ　　ទំរៃស្រឹតកោះកាត់កៀនធ្ងន់
បានដល់ព្រែកឬស្សីព្រែកបន្ទង់　　ស្រឡូតធ្លងកៀនឃ្លាំងជ្រោយចង្វា ។
ដល់ក្រុងភ្នំពេញផែមដីកប　　រសៀលទន់ទាបព្រះសុរិយា
ឡើងមើលទំនិញគ្រប់តាមផ្សារ　　គ្រៀបក្រោចិនខ្មែរបែកគឹកកង ។
៥៨០- ស្រេចបរចុះទូកបែកចេញទៅ　　មិនហ៊ានឈប់នៅខ្លាចក្សត្រច្បង
ដល់ប្រាំងចម្រេះព្រែកតៅធ្ងន់　　ចំណាន់កាត់តាមពាមជូនស្ដើង ។
រៃដល់កោះស្បែកព្រែកកោះពេជ　　បាយផ្អិនស៊ីស្រេចលីលាឡើង
មើលអស់ទំនិញល្អច្រើន　　ស្រីប្រុសឈិតឆ្អើង[1]ចចើងចរៗ
ទូកដល់កំពង់រង់រៀបខ្លួន　　ប្រាប់ទាវនឹមខ្លួនដោយបវរ
ទាវចុះរម៉ូតទឹកជ្រះល្អះល្អ　　ស្លៀកពាក់ចង់ករស្លួនស័ក្ដិសមៗ
លង់ល្មះទេវតាព្រះសុរិយា　　ទាវកើតទុក្ខនឹកដល់ទុំ
ទន់ទាបជិតជិះរិះបាំងក្ដី　　ស្រទំគ្រជាក់ចរយាត្រា ។

១- ច្បាប់ខ្លះថា: ឆ្អាំឆ្អើង ។

www.elibraryofcambodia.org

ដើរតាមដោយឆ្លាមាតាតែក　ដល់បន្ទាយលង្វែកដូចចិន្តា
ដើតដើងកដរ់ងអង្គក្សត្រា　មើលផ្សារគ្រាគ្រៀបរៀបរៀងរាយ ។
៤៨៩- ប្រាសាទប្រសើរលើផ្សា　មានតាងផ្កាសើមាណាយ
កំពោរពាយអគារបន្ទាយ　ស្រះស្រង់ទ្រង់ក្រាយទូលាយធំ ។
កើនទីតកើនទងទំនងស្រួល　ទារមើលអនុគ្គុលរំយោគយំ
ពូស្វរសព្វក្ងានលេងរងិ　គងធឹយ៍យោមតាមលីផាប់ ។
ដោយនូវសក្តាមហាក្សត្រ　មិនស្ងាត់សៀងសូរអ៊ូអឹងអាប់
យើងឈប់បន្ទង់រៀងរៀបកប់　ទឹងពាប់សម្តេងតែងគៅ ។
ថ្ងៃងពីមាទុក្ខពុំសុខសោះ　ទឹកឡើងស្រះណោះទុំដោយនូវ
យប់យូរស្ងប់ស្ងាត់បាត់ស្មុះក្ដៅ　ព្រះកាយផាត់ត្រូវហើយប្រាណ ។
ទាវប្រះប្រាណប្រែបែរតេក　ទឹកដេកពុំលក់ទុក្ខគាន់កក្រន្ត
ផាទព្រះកាយផាយផាត់ប្រាណ　សមខ្ញុំប្រមាណអស់បានទុំ ។
៤៩០- ទុក្ខប្អូនទៀតហើយទុំមើយអ្នក　នៅលើដំណាកគឹក្ដួចខ្ញុំ
ផង្ស្រវប្អូនមកជ្រែកដេកយំ　ក្រោលក្រើងពោក្ដៅទុក ។
ព្រឹកនេះគេនាំខ្ញុំទៅថ្វាយ　ស្តេចគង់ដៃនកាយលើសិរសា
ខ្ញុំឯងជាកស្រ្តគេលោកណា　មេតាជឹងទុក្ខដះមួលទុំ ។

ព្រឹកព្រាងភ្លឺស្វាងគណិកស្នំ   ទាវស្រីថប់ថប់កើតទុក្ខធំ
ទឹកភ្នែកស្រក់ស្រោកគរះយោគយំ   ជូនខ្លួនស្មើគំរលំលើ ។
ស្រោកស្រេចអន់ឆ្លូរយូរបន្តិច   ដៃស្រាយបន្ទើរទៅស្ទាក់ស្ទើរ
មើលយល់ប្រដាប់សព្វសារពើ   តែងស្លៀកពាក់ធ្វើលំអង្គ ។
ស្លៀកពាក់តាំងទុក្ខទាវខ្វះល្អ   តែងស្រេចជាម្ដងនិទ្ទិតផ្ទង់
លាបប្រេងផាត់ម្សៅគណិដូរផង់   ត្រចះត្រចង់ដូចបន្ទ្រា ។
៩៩៥-រៀបរួចស្រេចស្រាប់ប្រដាប់ផង   បរបេញត្រសងចរលីណា
ចូលដល់ឡប់ខ្សែក្បែរមាតទ្វារ   រង់ចាំកជាចុនពេលម្ស ។
កាលណើយកាលនោះព្រះបទត្រៃ   ក្សត្រថ្ងៃស្ដេចចេញចាកបន្ទំ
សំស្និទ្ធទាសីស្រីគ្រមុំ   ត្បូចជុំគាល់អង្គព្រះជេដ្ឋា ។
ស្ដេចចេញប្រថាប់នៅពេនធំ   បត្តុស្នមបន្តីគាល់ក្សត្រា
សំស្និទ្ធប្រក់តស្រីកញ្ញា   គាល់ភន្តព្រះមហាក្សត្រប្បាសប្បង់ ។
កាលណើយកាលនោះទាវស្រីថ្ងៃ   គណិស្រស់បំព្រេលអតហ្មង
នាំគ្នាយាត្រាទៅត្រសង   គាលអង្គក្សត្របង្អង់ស្ដេចទ្រង់រិទ្ធិ ។
ដល់ហើយខុនកាយថ្វាយអភិវាទ   ខ្លាបព្រះនរនាថក្រាបជួញជិត
សេនាបតីស្រីសំស្និទ្ធ   បង្គំទូលពិតអង្គឥស្សរា ។

www.elibraryofcambodia.org

៦០០-ស្ដេចទ្រង់បែរបៀនទៀនទតជាក់ យល់ការលក្ខណ៍សមកាយា

ត្រូវព្រះហឫទ័យមានឧត្ដារ ថ្លែងថារូបការគួរអាល័យ ។
ស្ដេចមានបន្ទូលស្រួលសួរថា នែឥសកញ្ញាមហេសីថ្លៃ
រូបការល្អហើយឬសង្ស័យ ដួងចៃថាចុះខុសលើកលែង ។
មហេសីទូលថាល្អជាក់ស្បាទ ប្រដូចប្រដាន់ត្រចះចែង
សមជាមហេសីនៃស្ដេចស្ដែង ស្ដេចថ្លែងឲ្យហៅទុំប្រៀនថ្វាយ
ទុំពុសួរសៀងប្រឹងផ្ទៀងស្ដាប់ ច្បាស់ហើយទូលធាប់ខនអគ្គកាយ
លើកហត្ថប្រចាត់ចែងបរិយាយ ឃើញការដោះឆាយភ្ដយនាំពិល ។
ប្រថុយគ្មានគិតជីវិតប្រាណ ក្ដៅដូចភ្លើងក្រានជ្រប់ស្រែងល់
ខ្លាចផ្សារទុកកេរ្តិ៍ឆ្ងាយខ្ពល់ ផ្ដួញផ្ដាល់មិនរអែងក្រែងបេស្ដា ។

៦០៤-ថាទព្រះបរមត្រៃថ្លៃឥនេក ជាឯកក្ដិមិកពគ្រប់លោកា
លោកិយផែនដីហំនមនុស្សា ខ្ញុំខ្លាចបេស្ដាព្រះបារមី ។
ទ្រង់មានឧត្ដារពេកឲ្យរក ឲ្យរើសរូបមកជាមហេសី
ឥឡូវបានការស្រស់ប្រិមប្រិយ មិនគួរគប្បីទាស់ទទឹង ។
ខ្លាចព្រះបេស្ដាម្ចាស់ទ្រង់រំខ្ញី ទូលបង្គំសូមពិតឯការហ្នឹង
ជាក់ជាសង្ស្រាប្រាថ្នាពឹង សន្តតិវិលវែងគ្រប់ជាតិ ។

www.elibraryofcambodia.org

ជាតិតាំងកំណត់សន្មតកើត យោនយកកំណើតជាប្រុសស្រី
ឲ្យជួបតាវសួនទុំនពិសី ប្រាថ្នាកុំបីឲ្យឃ្លាឃ្លាត ។
តាវស្ដាប់សាសព្ទទុំប្រៀនថា ក្ដៅក្នុងឧកតឹងចង្អៀត
មិនហ៊ានដើរមើលមុខទុំទៀត ខ្លាចក្សត្រនរនាថយកទោសា ។
៦១០- ទុំប្រៀនរៀបកប់ដំណាលសព្វ តាំងពីទុំជាប់រួមស្នេហា
តាវសោកក្រៀមក្រំអន់អួលផ្សា ក្ដួលក្ដៅទុកមិនមានស្ដី ។
កាលនោះឯអង្គព្រះបមត្រៃ ក្សត្រថ្វៃទ្រង់ខ្ញាល់នឹងតាវស្រី
ឈ្មើងគួរ(១)សរទោសព្រោសប្រណី ព្រះទ័យជញ្ជីងរំពឹងគាត់ ។
ទ្រង់ធម៌ថាអញយកទោសវា សមនឹងឃ្លាតឃ្លាសង្សារសត្វ
ព្រះធម៌មេត្តាទឹងបង់បាត់ គួរផាត់ទាត់ពេលចេញទើបជា ។
មានព្រះតម្រាស់ប្រាប់មន្ត្រី ឲ្យយកតាវស្រីមកសួរវា
បើឆ្លើយទៅហើយត្រូវតាក្សត្រា យើងលើកលែងវាតាមចម្លើយ ។
ស្ដេចមានព្រះរាជឱង្ការ បន្ទូលសួរថានៃទុំអើយ
តាវបង្ក្រាវមែនឬឯងឆ្លើយ កុំបិទបាំងទៀតប្រាប់តាមត្រង់ ។
៦១៥- កាលនោះទុំសោតខ្លាចបារមី ផ្ទៀងស្ដាប់ដាក់ខ្លួនលើកករផ្គង់
ទុំទូលក្សត្រាដោយស្មោះត្រង់ សូមទានព្រះអង្គប្រោសប្រណី ។

១- ច្បាប់ខ្វះថា: ថែងល្បើង . . . ។

www.elibraryofcambodia.org

ករុណាសម្លាប់តាមទោសធំ ទុករស់ជាខ្ញុំព្រះបារមី
ទូលបង្គំជាខ្ញុំមិនលាក់ថ្វី ឯនាងនារីស្រើសនិព្វរពិក ។
ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅនាងនារីវិញ នារីអើយខ្លួនមិញអញពិនិត្យ
ប្រាប់ដោយពិតត្រង់កុំភ័យភិត បានរួមផ្ដេកផ្ដិតប្ដុមុសា
នារីទូលទៅអង្គព្រះចក្រី បពិត្រនរបតីសូមមេត្តា
ខ្ញុំមិនខុំពិតទៀងសត្យា ដូចព្រះករុណាទ្រង់ជ្រាបស្រាប់ៗ
កាលនោះឯអង្គព្រះបរមត្រៃ ក្សត្រថ្លៃបានទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់
ទ្រង់ល្បួនជឿជាក់នារីសាស័ត្វ ស្ដេចប្រញ្ញត្តិ(១)ប្រាប់សេនា ។
៦២០-ទ្រង់ព្រះគម្រោសនឹងកុង្សយ៍ មាត្យមុខមន្ត្រីខ្ញុំរាជការ
ឲ្យរៀបប្រជាប់មង្គលការ ក្សត្រានឹងផ្សំនារីនឹងឯក ។
ចតុស្ដម្ភបង្គំលាចក្រី ទៅផ្ទះទីទៃវិញសោយខ្សែក
ប្រាប់គ្នាទៅមកជាថ្ងៃស្អែក កុំបាំងភរគ្រួសារ ៗ ។
ទើបក្រោកក្រាកចាកទីខមណី យាងចូលមន្ទីរក្សន្តព្រះទ័យ
ផ្ទំលើសយនាបាំនប្រពៃ ទំនាក់គិតតែគាល់កជា ។
លង់លុះព្រឹកព្រាងស្វាងត្រជាក់ ក្សត្រថ្លៃទ្រង់លក្ខណ៍ចាកនិទ្រា
បេញគង់បុងកេងដុំស្រឹង្គារ មន្ត្រីកល់គ្នាឡើងគាល់ក្សត្រ ។

១- ប្រញ្ញត្តិ = បញ្ញត្តិ, បង្គាប់ ។

www.elibraryofcambodia.org

ស្ដេចទ្រង់បង្គាប់ឲ្យរៀបចំ　　នាំនាងមកផ្ទំឲ្យធាប់ថ្នាត់
ទុំនាងចូលគាល់នូវប្រណិប័តន៍　　មហាក្សត្រស្ដេចឲ្យតែងមង្គល ។
៦២៩-ជួបជុំបតីមន្ត្រីធំ　　ចតុស្តម្ពមូលមកជួយរវល់
ផ្សំផ្គុំទុំនាងថ្ងៃនិមិល　　ទសពលទ្រង់ក្សាន្តមានមេត្តា ។
សំពះចុងស្លឹកព្រឹកមោះស្រេច　　បរិបូណ៌សូរេចមង្គលការ
ម្ដាយនាងគាត់ណាកណ្ដក្សត្រា　　នាំញាតិឡប់សាមកស្រុកវិញ ។
ឯនាងនួនល្អងល្អពិសី　　បានរួមមេត្រីនឹងគ្នាមិញ
នាងសោតបានសុខឥតទុក្ខម្រេញ　　ពិតពេញជួបចិត្តគិតចេតនា ។
ទុំនៅយូរទៅក៏សុខសាន្ត　　ឡើងគាល់ក្សត្រក្សាន្តអង្គឥស្សរ
នៅបិតរួមស្នាមក្សាន្តបន្ទា　　ឥតមានទុក្ខានឹងអ្វីឡើយ ។
ថ្ងៃនិតម្ដាយនាងវិលដល់ស្រុក　　វិតក្កព្រួយប្រាណពុំបានស្បើយ
ជានុនាងថ្ងៃកែវគួនអើយ　　ម្ដេចឡើយមកបានប្ដីអត្ត ។
៦៣០-តីព្រោះគាពោរចិត្តចង្រៃ　　កាចក្រៅវិស័យរាំហ៊ានខ្សត់
ជានាងសន្សារាំប្រាកដ　　ស្ដេចគតពុំយកខ្លួនទោសា ។
អញ្ញាផ្ដាចតម្រោគពីកាខេះ　　មិនមានសង្ឃឹមតិតសង្រ៉ា
កិច្ចកលឧបាយតាមប្រាជ្ញា　　ផ្ដាច់អាវុំហោរចិត្តទ្រុស្តក្សត ។

www.elibraryofcambodia.org

គិតផ្សំផ្គុំស្រេចទឹងមុឹខន្ទួន   កូនលោកអរជូនពិតប្រាកដ
អញឲ្យប្ដីអាទុំសាត់ព្រាត់   ពង្រាត់ចេញជាវេលាហ្នឹង ។
អញគិតឲ្យទៅលោកអរជូន   មុនន្ទនកូនគាត់គ្រាន់ទំពឹង
មានទ្រព្យស័ក្តិយសខ្ពស់ត្រដឹង   តាមទំនឹងគិតខុសផល់យូរថ្ងៃ ។
គបពារពត្រើស្រីម្ដាយទាវ   ទេទឹងជុលឆាវគ្មានសំចៃ
សូរចង់ចង់ទ្រព្យធ្លាប់ផល់ក្សយ   តាមចិត្តកាល័យមិនមានគិត

៦៣៥-ស្រេចហើយម្ដាយទាវចុះដើរទៅ ដល់ទៀងលំនៅធ្លាប់ស្នាលស្និទ្ធ

ជូនដំនឹងគ្នាដោយទុកចិត្ត   ជាមិត្តឥតមោះហ្មោះថាថ្លែង ។
គាត់ផល់អន្ទុយផ្ទំសារតី   លើកដៃសំពះថាខ្ញុំឯង
ជាស្រីហាក់ដូចបានគុបតែង   ខ្ញុំចាំក្រែងខុសលស់លោកមេត្តា ។
ក្ដៅណាស់ទៅក្រោយនឹងអាទុំ   នាំឲ្យអាប់ខុនកេរ្តិ៍នេះ
ព្រោះហិនមិនមានខ្វាចនរណា   ឥឡូវខ្ញុំថាសូមទៅក្រោយ ។
រិះរកធ្វើនំផលចំណី   ជ្រូកមានទាត្រីស្រាកន្ទបាយ
បន្ទូរគ្រប់មុខទុកពីអាយ   បម្រើនចុកហាយបាត់ដល់ទៅ ។
ទាវកូនឲ្យវិលមកប្រញាប់   ពាក្យពេចន៍សាស័ព្ទថាម្ដាយទៅ
ឯនាយឈើថ្ងូនគ្រខុកក្ដៅ   ផ្ដាំមកកូនៈទៅលាបសម្ដាន ។

www.elibraryofcambodia.org

ឲ្យខ្ញុំលាអ្នកបងទៅឆាប់ រួសរាន់ប្រញាប់តាមសញ្ញា
ឲ្យជុំកូនចៅញាតិកា សែនត្រេកមេបាទោបក្នុងផ្ទះ ។
ខ្ញុំដកដង្ហើមធំថប់ថា ឱប្អូនសង្សារខ្ញុំតរះ
ទៅហើយបើថាប្អូនហើស កុំលះលង់ស្ងួនយូរឡើយ ។
បងរៀបដំណើរឲ្យកល្យាណ ខ្ញុំបងឈប់ខាននៅនេះហើយ
ធុរៈរាជការត្រូវត្រាណត្រើយ ប្អូនអើយប្រយ័ត្នអគ្គិសាត្រា ។
ទាវលាខ្ញុំបបុះទូកស្រេច បែរស្រូតរូតលេចជ្រោយបឆ្ញា
ខ្ញុំបែរមិនបតឈប់ឡើយណា ចិន្តាទាវទុក្ខមុខក្រៀមក្រំ ។
ទុក្ខមួយឃ្លាតប្ដីឯកា ទុក្ខមួយមាតាឈឺដំណុំ
ទាវថាទុក្ខញូមេញូចាកចំ- បែងបងបុរម្យក្រាំព្រួនផ្ទូរ ។
បែរបប់ដល់ញាមក្លាមដល់កោះ ស្រូតតាមចន្លោះមិនមានត្រូវ
គ្នាឈប់អគ្គិព្រាណសម្រាន្តនៅ ចតឈប់ឡើងទៅដល់ត្បូងឃុំ ។
ទាវឡើងលើផ្ទះថាកគាយោ យំយល់ញាតាមាម័ងជុំ
សាចញ្ញាតិសន្ទ្វីតមកជុំខ្ញុំ រៀបភោជនផលទំផ្សុំស្រាបាយ ។
ដៃចាប់ចាយទឹកនម្យស្រា សែនថ្វាយជូនតាជ្រូបថ្វាត់ថ្វាយ
ថាអស់ខ្មោចតៈយាយទូតម្ដាយ អញ្ជើញមកគាយសេតសោយផល ។

www.elibraryofcambodia.org

សោយស្រេចឲ្យតាមកកូនទៅ សាច់ផៅប៉ុន្មានកុំឲ្យសល់
ឥឡូវតាកូនទើបមកដល់ ឬកូនតម្លល់គិតវែងឆ្ងាយ ៗ
តាមកដល់ហើយកូនអើយស្លាប់ ម្ដាយមិនសាស័ព្ទបរិយាយ
ធម្មតាកូនកើតមានរូបកាយ ល្អល្អះកើតងាយហាយសម្ដី ៗ
ព្រះឈ្មោះចំពោះដល់មហាក្សត្រ យកទៅថ្វាយថ្វាត់ទ្រង់ប្រណី
ប្រែឲ្យប៉ុនឯកឥតមានស៊ី ក្រក្រើនធនធានគ្មានប៉ុណោះ ៗ
ហេតុនេះម្ដាយប្រែកគិតផ្សឹង អាជូនជញ្ជឹនគួរស្រណោះ
គេមានស័ក្តិបុណ្យធនរបស់ បណ្ដោះតាវក្រុកត្រលុកការ ៗ
៦៦០-ផ្សឹនទីនមុនឆ្នូនកូនគេមាន ស័ក្តិយសធនធានតាមប្រាថ្នា
ខានដើមទឹកកូនកែវជាក់ការ ចិត្តចង់ប្រាថ្នាក៏មានគ្រប់ ៗ
ដំណើរនេះសេះតោខ្មែរ សិរីការគ្រប់ទចាំងមួប
មានភ្លេងល្ហើយល្ហួងតាំងថ្ងៃយប់ ម៉ោះហើយតាវថប់ស៊ីស្រីម្ដាយ ៗ
តាវស្លាប់ម្ដាយជាក់ស្មើរធ្លាក់ថ្លើម ហៀបផុតដង្ហើមក្ដួលក្ដៅកាយ
ជាទុក្រព្រះមេមានគុណឆ្ងាយ ម្ដេចប្រែកក្លាយឃ្លាតធម៌កាចិ ៗ
បើមិនកែឲ្យកូនមានប្ដី ទុំហ៊ឹនផ្ទួចក៏សិទ្ធស្នេហា
ខេះកូនក៏ព្រមល្មមស្នេហា ផ្ទប់ផ្ទាល់ក្បៀគ្នាតទៅ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ថាបើម៉ែមិនមានមេត្តា ឲ្យខ្ញុំព្រមការម៉ឺនដ៏មនៅ
សមគ្រួយជិតត្រឹមមិនត្រូវ អង្វរម៉ែខ្ញុំសុំប្រកែក ។
៦៦៩-នាងម្តាយសម្លុតសម្លុំមុខ កើតទុក្ខព្រោះកូនគិតគល់ឯក
ដេរថាមេបោរអ៊ីដូចដែក អញចាប់មាត់ហែកបែកស្បូវ
អញប្រាប់ឲ្យមានបានចុំប៉ុក្ក ហ៊ានហួសបរបង់ស្តីគ្មានត្រូវ
ស្រឡាញ់អាទុំគ្មានបែម៉ុំ គ្មានគិតអាស្រូវកាសខ្មាសគេ
មិនស្គាល់គេមានរបស់ប្រមត្យ ហ៊ានចង់ប្រសព្វគាត់តមេ
ឥតបាឯណាកើតដល់គេត្ត ចំណោរទៅលង់គង់តែក្រ ។
ទាវព្ទម្តាយខឹងក្រញ៉ាញ់ខ្ញាំង ត្រួយត្រៀតតតាំងស្ងួមអង្វរ
ម្តាយស្រៀមស្ងាត់ចុះទៅស្មោះសរ ចាតបរដេរផលឡើងគ្រឹះស្ពានៗ
ឧកញ៉ាវេជ្ជនខ្ទមានបុណ្យ ឃើញហើយកវលងពធ៌ប្រមាណ
ថាអ្នកអញ្ជើញមកកំសាន្ត ព្រុយប្រាណទឹងអ៊ុំអ៊ីដល់ខ្ញុំ ។
៦៧០-ទានដាវជួនទ្ជូនត្រួយថា ហៅហ្វាយរៀបការឲ្យសុខុម
ជម្រាបអ្នកស្រីជាត់ថ្វើខ ហៅគៀវជួបជុំស្រេចជាមួយ ។
យ៉េនឈប់អន់សិនមិនសម្តែង ក្លាថ្លែងទាវកើតទុក្ខសៅហ្មង
មិនឃ្លានអាហារគោជន៍ផលផង ទុកចងចំគន្ធ៏តេជ្ជគិត ។

www.elibraryofcambodia.org

ប្រះប្រាណវិយោគសោកខ្សឹកខ្សួល អញអើយម៉្លេះបង់ដល់ជីវិត
ក្សិណក្ស័យព្រោះឆ្ងាយទុំថេរបិត គ្មានជំនឹងគំនិតគេទំនឹងខ្វាំង ។
ទៅបញ្ចោតខ្ញុំមកមែនហើយ ខ្ញុំអើយឥឡូវគេបង្ខាំង
បង្ខាំងបង់ប្រាណដល់មរណា ខ្ញុំតាំងសច្ចាចិត្តថ្វាត់ ។
ទាវទុក្ខបណ្ដើរផ្ដើមអក្ខរ សរសេរស្រេចស្រីទាវប្រយ័ត្ន
បត់បិទរុំជិតនឹងស្លាថ្នាត់ ប៉ាវស្ទឹកកាត់ហាត់បម្រើ ។

៦៧៩-មនុស្សដែលទាវទុកចិត្តស្និទ្ធស្នាល ឈើផ្អាលផា សាច់ញាតិប្រសើរ
ប្រុសបជំណាំនឹងជំនួរដើរ រហ័សហាក់ហើរប្រើទៅទី ។
នាអ្នកបញ្ជាស់ផាក់ទាវប្រើហើយ មិនបង្អង់ឡើយនាំអក្ខរ
អក្ខរនឹងស្លាថ្នាត់ថ្មី ១ ប៉ាវទាវខ្ចប់សព្វឥតខ្ទះ ។
បរបុះបំពោះចេញលីលា ដល់ផានមាតាភ្លែតរហ័ស
រហ័យខ្លួនប្រាណបានរួតរះ ស្រែកទៅស្នងសួរប្រទះទឹក ។
រូបស្ត្រីប្រុសស្រីនៅទទេ បម្រើទទេគេគិតទឹក
អាណិតអ្នកមួយព្រួយពន្ទឹក ចុះទូកចូកទឹកបែរលឿនលន់ៗ
លុះដល់សកលខេត្តដែនដី សួរអស់អ្នកផងអ្នកអើយម-
ណ្ឌលទទីទាវមកផ្ញើបផុន ថ្ងៃកែវមានបុណ្យផុនចូលជិតៗ

www.elibraryofcambodia.org

៦៨០-មួលមកពីរគេជំរែកអំណាច ប្រជាជនខ្លាចដោយសុចរិត
សត្រូវខាតឆ្ងាយមិនហ៊ានជិត ទំប៉ះល្អោចល្អិតជីវិតគ្មាន ។
នាអ្នកចម្ងិរលែជល់ផ្ទះ ស្រឡះរូបកែវបរនិពាន
បម្រើតាវទៅជល់មិនមាន ប្ការម្ករពិបពានឈានដើរដល់ ។
ផ្ទះខ្ញុំទុកចិត្តសិទ្ធស្នាលស្រាប់ ខ្ញុំធាប់ស្រដីស្នូវគ្មានសល់
ជាមកសុខសាន្តប្ដូកង្វល់ អ្វីគួរពិភាល់ធ្ងល់សូមប្រាប់ ។
អ្នកទៅពីឆាយស្រាយសំបុត្រ ខ្ញុំមើលស្រយុតដៃឈានិចាប់
ស្រាយមើលឃើញស្លាមានដម្ងាប់ ប្រដាប់ប្ការស្រីបងផ្ញើ ។
ឱ ! តាវខ្ញួនល្អិងបងកើតទុក្ខ ធ្ងល់ផ្នែតណែនចុកទៀតហើយតើ
វីតរង្រព្រលឹងបងចាត់ប្រើ ដំណើរដូចជិងប្តូផ្សងទៀត ។
៦៥៩-ឱ ! តាវអើយទៅពីព្រោះម្ដាយ មិនដឹងប្រែក្លាយមានប្រើស្មៀត
តាវអើយទុកខ្ញុំជំបង្អៀត ស្ពាត់ស្ពៀតដូចក្អំលំលើ ។
តាវអើយតាវស្រីប្រណីបង មែនពិតជាម្ដងទេបហ៊ានធ្វើ
អត្ថុវតាវស្រីប្អូនចាត់ប្រើ ដំណាំងដំណើរឲ្យធាប់ផល់ ។
ប្អូនអើយទុកបងម្ដងហ៊ានធ្ងន់ គេញពៀបទូរនំសូឡស្រដល់
ស្រង៉ាត់ដូចហាក់អកុសល ខ្វាយខ្វល់ឡើនឡង់អន្តរាយមាយ ។

www.elibraryofcambodia.org

តាវអើយប្រុសមិនខ្វល់បានគេ　បងនៅទេមិនឈប់ឆ្ងាយ
ស៊ូបង់ជីវិតដូចសឹកនាយ　ស្លាប់ក្នុងបន្ទាយចំណោមធំ ។
ចម្ការពជការមេកងសឹក　មិនមានក្ដុកក្ដិតស៊ូរលំ
គេបាញ់គេចាក់គេកាត់ប្រំ　នេះសមស៊ូប្ដូរផ្ដាច់ជន្មា ។
៦៩០- ថាឲ្យបងឈប់មិនឈប់ឡើយ　តាវថ្លៃប្អូនអើយបើមរណា
ស្លាប់យកជាតិទៀតទៅក៏ជា　បង្កាំងដូចមាកវេលាហ្នឹង ។
ទុំទុកមុខនួវតែសង្វេគ　ទុក្ខតាវបាក់បែកក៏ស្លាត់ឈឹង
វិយោគយល់ស្លាត់បាត់ព្រលឹង　ប្រះប្រាណស្លុតស្ដឹងលើផែនដី ។
ដំណេកឆ្លាបដេកនៅនេះហើយ　តាវថ្លៃបងអើយឆ្លាប់ពេលស៊ី
ភោជន៍ផលចំណីស្រីឃ្លាតពី　បងបោះចាកទឹកសប្រាសឆ្ងាយ ។
សង្ឃឹមម្ដាយស្រីចង្រៃធំ　គាត់ទាំបំបែកឲ្យខ្លាត់ខ្លាយ
រកកលហ៍សម្លាប់បងឥតក្ដាយ　តាវអោយសម្រស់អស់បានយល់
ទុំយល់ប្រដាប់ផ្ទាប់ស្លា　ហូលព្រៃក្រមាពូកខ្នើយខ្នល់
កន្ទួលបៀមចំក្រុំទុំពិល　ឃើញហើយសស្លុលក្រុងក្រាបលក់
៦៩៥- ក្រោកព្រះប្រភល្ហុកដៃឈោង　គៀតកើយត្រកងក្រហាយចុក
ផ្អែតផ្អល់ខ្វល់ចិត្តតែតក្ក　ពុំសុខក្រោកក្រាកចាកចេញចរ ។

www.elibraryofcambodia.org

ចុះជិះវៃតែមើលអាកាស ស្រឡះស្រឡូតល្ហេតស្ងួត

ស្ងាត់កាន់តែយប់ស្ងប់ត្រជរ កប់រៀបតំណាទៀបទៅព្រឹក ៗ

ជាទុក្ខព្រះពាយជាយជាត់ជូន ពពកពពួនតារាប្អូននឹក

រំខានស្ងួនខ្ទាត់ប្រាត់លើក តារាអើយបងផឹកទឹកតាងបាយ ៗ

ទុក្ខបងដូចដល់ស្រងល់អើង ធេងធោងប្រៀបដូចកូនចិង្គ្ដាយ

ប្រាសស្លាប់ទៅក៏មិនយល់កាយ បងប្រាសតារាឆ្ងាយឃ្លាតឃ្លាខ្លួន ៗ

ឃ្លាតសត្វដំណេកដេកខែនទី គ្រឿងស៊ីគ្រឿងតែងប្រែងក្រមួន

ក្រមិនយល់សោះអស់ជួបជួន តារាស្រីជ្រកពួនខ្លួនជាប្ដី ៗ

៧០០–ជាបើតារាបានទៅខ្លួនពិត ស៊ូប្ដូជីវិតព្រោះប្អូនស្រី

គេយកតព្រេនទៅថ្មី ១ គ្មានគិតប្រណីភ័យប៉ុនល្អង ៗ

មិនឯកសង្កើតបែកតារាស្រី លុះព្រឹកព្រាងខ្ចីដៃត្រកង

ហាប់នេះហាប់នោះរបស់ផង ទុកដាក់ជាមួយប៉ិនយាត្រា ៗ

ចរចុះដើរដល់កំពង់មហាក្សត្រ ក្បួនកាត់ទឹកតានខ្លាចនរណា

ដល់ដាក់អង្គលាល់ដល់ព្រះមហា–ក្សត្រទ្រង់បេស្ដាបុណ្យបារមី ៗ

ទុំលើកបាគ្គែប្រប្រញាប្រាប់ ផ្គុំផ្គងប៉ាន់ទុកសារសី

ទុំចាំទូលពន្លំជាខ្ញុំស្រី ពេញទៅបាតប្រថ្វីស្មោះស្ម័គ្រ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

តាមទ្រង់ចមបោរមេត្តាប្រោស ទោសានុទោសទុក្ខជនណាស់
ករុណាសូមសុំព្រះអម្ចាស់ ចាត់ទុក្ខក្រោសទ្រង់ផល់ទៅ ។
៧០៩–ឧកញ៉ាអរជូនខេត្តត្បូងឃ្មុំ ខ្មនលោកជាធំឈរនិត្យនៅ
សំបុត្រជាម្ដាយតាវឈើក្ដៅ ផ្ដាំឲ្យកូនទៅជៅសគ្ដាន ។
តាវទៅទុកការទីងីប៉ឹងមឹង តាវស្រីភ័យខ្មមិនហ៊ានទាន
ចាត់តាំកំណត់មកបេះផ្កាន បន្ទូលទៅក្លានឆាប់ទើបទាន់ ។
ស្ដេចទ្រង់សណ្ដាប់សព្វរាជា ទ្រង់មានទុក្ខក្រោសសោកន់
ត្រាបោរអរជូនដូចតង់មាន់ រាក់ក្ដហ៊ានកត្វនឹងមូបពោធិ ។
មិនដឹងខុសត្រូវស្រូវស្រងែ ត្រាបោរដូចក្អែស៊ីសាច់គោ
រាហ៊ានទទឹងទោសត្រូវស្ទោរ អញស្រាវកវក់ស្ទោរខ្ទះដែក ។
ត្រាបោរតួនព្រៃត្រៃព្រេច ញាប់ទៀសរះគេចជួបសត្វខ្វែក
តាស្វាម៉ឧស្ដាល់ព្រៃងំបែក ក្បាលរាស្អែកាវសង្វេតទៅ ។
៧១០– កាលតើយកលេះព្រះរាមរាជ . ទ្រង់ព្រះអំណាចក្រោធក្រឡៀ
ទ្រង់មានបម្រាស់ត្រាស់ឲ្យហៅ ជាចូរអស់ទៅក្រមសាលា ។
នាម៉ឺនមាត្យមុខមន្ត្រីធំ ព្វាហើយចូលជុំមកស្ដាប់ការណ៍
នាល់ព្រះមហាក្សត្រនុនសិរសា ក្រុញក្រាបហត្ថាដាក់សិរសី ។

www.elibraryofcambodia.org

ស្ដេចទ្រង់ទតទៀតទៅទាំងក្រុម នាម៉ឺនតូចធំមុខមន្ត្រី
ក្រាស់ជាចតុស្តម្ភក្រុមកុដីយ៍ ចាត់ចែងសេចក្ដីបន្ទូលផាប់ ៗ
អាណិតម៉ឺនឯកបែកប្រពន្ធ ជាម្ដាយឈឺធ្ងន់គេមកប្រាប់
ទារទៅដល់គន្ទដេកណ្ដាប់- ដៃអរជូនចាប់ប្រញាប់ការ ៗ
ផ្សំទាំងម៉ឺនដូនកូនភពិត ក៏ហ៊ានមិនស្ញើតខ្លាចនរណា
អញផ្សំឲ្យឯកព្រោះផ្សំតជា ទាវជាសង្ក្រាវប្រាកដ ៗ
៧១៤-ឯទុំបើបានបន្ទូលទៅ ស្រែកឲ្យត្រូវតាមសន្ធត
បើក៏មិនស្ដាប់ឯងផាប់បត់ រំលមកឈប់អត់ឲ្យមើលក៏ ៗ
មន្ត្រីបានស្ដាប់បន្ទូលថ្លៃ លើកដៃបង្គំរៀងកល់គ្នា
ចយដល់មកក្រៅក៏ឆក់ជា ស្រែកឈប់ទ្រង់កង់អាល័ក្សណ៍ ៗ
ជំនុំចាត់យកគ្រឿងសឯក ប៉ុកកែចម្លែកត្រើនប្រាក់
សរសេររួចចូលទៅដល់ថ្នាក់ ចាត់ចាកយកក្រាសង្ហារធំ ៗ
បោះចត់ជាផ្ទះចិត្តជិតជាប់ ទទួលគំនាប់បានហើយរុំ
សំពត់ព្រៃស្ទូត្រឈ្នួតផាហ៊ុម ស្រេចទុំជុំទុំទឹងពេជ្រជា ៗ
ពេជ្រអើយទុក្ខបងម្ដងហាំងធ្ងន់ ប្រពន្ធគេយកទៅរៀបការ
ចូរគេជ្រួសនាប់ប្រញាប់ណា រតរៀបទុកក្តារប្រាកចៃ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

៧២១–នួនគ្រឿនស៊ីសព្វប្រអប់ស្លា ក្រមាហូលព្រែជបតែកែវ
បម្រើនាញទូកមកខាងវែវ ហៅក្រុមដើងវែវចេញឥឡូវ ។
ទុំចរចាកចុះដល់ទូកស្រេច វែវចេញលយលេចលឿនដោយត្រូវ
ព្រះញាយផាត់ជូនទុំស្ងួនឡើនៅ កន្ទុកគ្រែហៅក្តៅខ្លាចផ្សា ។
ត្រាំត្រូវមិនបានប្រាណប្រះប្រែ យល់ផ្កាយជិតខែវែហទុំផា
នុអង្គព្រះបន្ទុំតាក ទ្រង់ប្រោសករុណារំដោះទុក្ខ ។
ព្រះបន្ទបាំងវែងវែងស៊ែ ដូចតណ្ហាតាវស្រីមិនយល់មុខ
ទុំកប់រៀបរៀងប្រៀងទំនុក មើលស្រុកមើលស្រីមើលត្រីត្រែង
នុឈើផិតផ្លូវគួរអ៊ួអញ ប្រាសតាវសម្លាញ់ម្ចញចម្បែង
មិនដូចដើមត្រស់ក្រកោះត្បែង ដូចវែស្ងួងផុះស្លាប់ផាក់ជិតជ្រៃ ។
៧២៥ ទុំកប់ដើមឈើបណ្ដើរទៅ មើលយល់ទឹកជ្រៅឃើញហ្វូងត្រី
បង្ការគ្រឿងផ្គាំងលោតឡើងទឹ ខ្ញុំនអើយគួរបើបែកចែកបាន
តាកចរចេញឆ្ងៀតឆ្ងៀតរកប្ដី មានដូចហ្វូងត្រីក្នុងផលសាន
មិនបែកគ្នុតត់តទៅបាន ហ្វូងរប៉ុនានកម្ពុនសប្បាយ ។
មើលស្រុកគេគាប់កប់តម្រូវ ត្រើយខាងកើតគួរផ្គាប់កប់កាយ
កូមិប្បារអំពៅនួនគៀនស្វាយ ទុំសោតក្រហាយក្នុងកាយំ ។

www.elibraryofcambodia.org

ដល់យប់យូរយេនគនពេកស្វាត | ព្រះពាយបក់ផាត់ត្រជាក់ខ្លាំង
ទុំពាញសំពត់ត្រដប់បិទបាំង | ភាទកាំងក្រោកក្រេសរិះរើតរង ។
កន្ទុលកន្ទ្រប្រាណមិនបានល្ហៃ | ព្រួយណាស់គិតតែដេកសន្ទឹង
ស្រែកព្រោះជាតាវថ្ងៃព្រលឹង | ប្អូនប្រាសសូន្យឈឹងទឹងបង់ទៅ ។

៧៣០• បងដល់សកលផែនកាយហើយ | ទាល់ដើយបានគេប្ដូប្អូនទៅ
ធ្វើម្ដេចឱ្យស្រេចដឹងឥឡូវ | មានស្វាបះហោះទៅឱ្យដល់ធាប់ ។
ថៃកាត់ប្រួតឆ្លងបំណងទឹង | ទុំរិះដញ្ជឹងប្រឹងចាំស្ដាប់
សូរឡល់លេតទូកស្ទើរផ្កាប់ | ទុំសាប់សង្វាប់ជាទុកឃ្ម ។
រូបកើតគក៏ពួនឆាប់ទៅផា | នៅសេវេទនាជាចំណាំ
ចំណែកថៃកតាស្រើស្រនាំ | ស្រនាត់ខ្លាត់ទាំឱ្យវេទនា ។
ទុំរៀបពប់ក្បូមិតាមខនេថ្វ | ហូរហៃផ្សៀងផ្សរជាទុល្យា-
ទេះគាង៏កបកោង៏ទៅកេគ្នា | ឈើចេះក្ដាក់ឆារមិនឃ្វាឃ្វាត ។
ចេះម៉្លេះប្រែចេះប្រែវៀតបាន | ដូចសាចសន្ដានព្រៀងណានញាតិ
រកោគគិតគត់ខិតមារយាទ | ឈើខឹងធម្មជាតិចេះជាង់គេ ។

៧៣៩- មិនដូចអរដូនខ្ទួនជាមនុស្ស | មានបុណ្យសក្ដិយសខ្ពស់ចំណេរ
គ្មានគិតលិចលង់កន្ទិនយេ | បំណាង់ចង់ចេរមិនចេះនៅ ។

www.elibraryofcambodia.org

ខ្ញុំកប់ផ្កាប់ផ្គន់ចន់ថៃវពាក់ មើលទឹកស្រឆាត់ស្រះឆោបជ្រៅ
មើលក្រើយខាងដើមត្រណាំងស្ដៅ ធ្ងន់កាត់សំដៅផ្ទះកណ្ដាល ។
ខាងក្រោយចុងបឹងប្រឹងឃ្លាតខ្ញី ទន្ទឹមបុស្សស្រុកស្រើបស្រាល
ចាស់ក្មេងកំលៃងលេងដំណាល ត្រកាលសាកសួរមិនដូចធ្លើង ។
ជាអ្នកថៃវទូកចូកប្រញាយ អ្នកថៃឆោមឆាយទំថៃវឡើង
បាក់ជួបស្រុកនទាន់ខ្យល់ប៉ើន ចះចើងចង់ដាប់ប្រាប់ខ្ញុំផង ។
អ្នកសួរគ្រវៃដៃថៃមិនស្ដី ព្រោះខ្ញុំឃ្លាតខ្វីដោយមួហាង
មួយទំថៃវប្រួតព្រូតនឹងធ្ងង់ ត្រូវពាមដកងបំណាន់ទឹង ។
៧៤០-ថៃវកាត់កោះកុកកោះសួទិន បាយទ្រិនឈប់ទូកតិតជញ្ជឹង
បានបោះបង្គោលចូលឈប់ទ្រឹង រំពឹងសុំរយេកទេរទៅ ។
បង់បាត់ស្បៀងព្រះសុរិយ៉ ខ្ញុំកាំងចនខ្ទួនជួនយប់ជ្រៅ
ប្រែបាយក្រហាយក្រហល់នៅ ដោយត្រូវត្រជាក់ធ្លាក់ជំនោរ ។
ខ្ញុំស្រែកជាន់ព្រះពាយផាត់ ទាំអើយថែកបាត់ធ្មុំតាំដោរ
ដាប់តែកុំនក្លែបរែបគន្ធ- រសេរូបទាំពោរបើករហាលច្ដី
ឡើនៅថែងឯងថៃអញ្ជើសោះ ទាំគ្នានស្រស្រណោះគោតចិត្តស្រី
ចិត្តស្រស់អត្តព្យានតានប្រណី បានដួនជាប្ដីមិនខ្ទុំខ្ទី ។

www.elibraryofcambodia.org

ឱ ! តាអើយទុកបងចាំមុខ បងទៀនផល់ស្អុកទីត្រង់ឃុំ
ម្ល៉េះសមតាវង្វេនគេគិតគុំ ហៅក្បៀវជួបជុំសម្លាប់បង ។
៧៤៩-ស្នេះឈប់អង់សិនមិនសម្តែង ខឹងតាប់តាវចងតាវសៅហ្មង
ជាទុក្ខតែខ្ញុំងកាំងម្តងៗ តាវផ្សង់ព្រាថាតែប្រុសថៃ ។
ប្រុសធ្លាប់ផ្គាប់ប្អូនខ្ញុំនមូលមិត្រ ឥឡូវគេគិតគ្មានសំចៃ
សមតាកព្រាត់ប្រាសគ្នាពីថ្ងៃ ប្រាសរស់ប្ដីក្សយអ្នកថ្ងៃប្អូន ។
ប្រុសថ្ងៃមកហើយប្តីអ្នកនៅ ខន្ទឹងមើលផ្លូវបាត់ឈឹងសូន្យ
វំពឹងអ្នកម្តាយកំពាយកូន មិនដោយដំបូនដំបន់គ្មាន ។
គាត់កាន់ឡើងគេមានយសស័ក្តិ កែវកង់មាសប្រាក់ទ្រព្យធនធាន
ទុំអើយខ្ញុំនអ្នកខ្សត់មិនមាន ម្ល៉េះសមមិនហ៊ានរុកពនមក ។
ទើបបានប្រុសបាត់ឈឹងស្រងំ ទុកប្អូនស្មើគ្នាយំក្រំក្រោក
ទៅណាមិនផល់ខ្វល់ស្រុលស្រក ប្អូនទៅទឹកភ្នែកគ្រប់វេលា ។
៧៥០-ធ្វើម្តេចបានដឹងជាយូរឆាប់ គ្មានគេនៅប្រាប់ឆាប់ម្ន៉ីម្នា
ដឹងបានជួបផល់យល់មុខគ្នា សោះប្អូនវេទនាជាទុក្ខខ្ញុំង ។
ឥឡូវគេគិតមកឆាប់ៗ រៀបប្រុងប្រដាប់ផ្គងសម្រាំង
សម្រេចគេបួលមូលមានតាំង ឈ្មលមហាទីតាំងបន្ទាំងទុក ។

www.elibraryofcambodia.org

យើងអង់ស្មេះស្និទ្ធមិនសម្តែង　　តាំងទុកម្នាក់ឯងមិនមានសុខ
ថាថ្លែងសម្តែងតទៅមុខ　　ម្តាយតាអផ្សុកវិតក្កប្រាណ ៗ
ព្រួយព្រោះនៅយូរត្រូវតិតផល　　ក្រហាយក្រហល់មិនបានក្សាន្ត
គាត់គិតបរបុះដើរទៅថ្កាន　　ផល់ឡើងលើហាំងផាំងលំនៅ ៗ
ផ្ទះអរជួបជុំប្រពន្ធកូន　　ម្តាយតាមិនសូវឲ្យដំណបទៅ
លើកហត្ថាផ្ទុំផ្គងតម្រូវ　　ថាសូមផ្ទូរខ្ញុំមកដល់ ៗ
៧៥៥-មិនគិតខ្មាសគេចំណោលេង　　គោះប៉ះខ្ទាំលួងតាមបន្ទាល់
ដំណបទៅហ្វាយមិនឲ្យសល់　　នឿងខ្វល់ក្នុងគ្រាវេលាហ្នឹង ៗ
ចាំងពារពេលាផាមគ្គល　　ស្រេចលោកឈ្មោះយល់ខ្ញុំតឹង
មាននៅលោកស្រាប់ផាប់ព្រួយប្រឹង ទៅហ្វាយតឿនតឹងទើបទាត់ចិត្ត។
មើលពារពេលាខែថ្ងៃណា　　ជួបជុំមេបាដោយសុចរិត
មន្ត្រីលគារនេះរិះឲ្យល្អិត　　ព្រោះត្បិតយូរខានមិនបានទេ ៗ
ទុកចិត្តម្តេចទុំបារម្ភទៅ　　ដោយក្តៅព្រោះហេតុប្រពន្ធគេ
ខ្ញុំសូមដំណបលាលែលេ　　រិះរោះតែងថែរក្រងក្រក្រោយ ៗ
វេលាគ្រានោះឯអរជួន　　លំខុនអរអើងប្រឹងបណ្ដោយ
ប្រាមប្រាប់ប្រពន្ធកូនថាឲ្យ　　កុំធ្វោយប្រហែសធ្វេសកល់គ្នា ៗ

www.elibraryofcambodia.org

៧២០-ប្រាប់ស្នងបាឡាត់ចៅមេស្រុក　រកជ្រូកព្រៃកុកគោខាន់ចា
នៃប្ដីខ្ទឹមម្រេចជំឡូនជ្វា　គ្រឿងក្វាផ្លឹផ្លឹជាកំន ។
គ្រឿងទេសគ្រឿងនៃងបន្ទុគ្រប់　ទុកមនុស្សប្រុសព្វទិញស្រាខ្វាំង
សាច់ក្រកសារៈក្រៀមសាច់ងៀមអាំង　បបែលទំពាំងក្រសាំងខ្យង ។
គ្រប់ម្លូលស្លឹកគ្រៃខ្ញីផង　ក្រអៅលើងឈូកសម្រង
ស្ពៃក្ដោបស្ពៃណាក្វាអង្គ្រឹង　បង្កងសង្ក័រគោទ្ធារល្ហុង ។
បន្លែបិតហាត់ថែនខ្យែក　បានមកប្រគេជាលហាលបម្រុង
ស្លុតស្រួលប្រមូលប្រកការុង　កុំអង់យឺតយូរគេគិតនាប់ ។
ខ្វះនាំឈើព្រៃឫស្សីផ្ដៅ　កាំបិតប៉ូវថៅខ្វិតផ្កាប់
យកទៅធ្វើពែនប្រុងប្រញាប់　ហាត់ប្រាប់ព្រៀងណាទសក្តាខច្ចាយ ។
៧២៤-ករ៉េខត្តប៉ុន្មានបានដឹងផង　គ្លែតអកផ្គួន គាត់ពប់កយ
ជារៀបអាង្គួនទារដើតឆាយ　ខ្វល់ខ្វាយស្រួកទាន់ពេលា ។
ហាត់រកសាហាវ្យខ្មែរធ្វើធ្វេញ　សាហាវ្យមួយជេញថ្ងៃជាតជា
ឫក្សប្រមេខ្លើយខ្វល់តម្លល់ការ　វែងវែមមួលគ្នាជាយូរទៅ ។
មនុស្សផងគឹងគងកីយទោស　រកវិញរកឈ្មៀសគ្រប់គ្រឿងគ្រៅ
បានស្រេចនាំស្រូតរូតដោយនៅ　អវជួនតម្រៃតម្រេកគេ ។

www.elibraryofcambodia.org

រត់ឡើងប្ដឹងថាមេត្ដាគត់　　ទុក្ខទោសកំណត់មិនធ្វេសធ្វេ
ចាត់ប្រើយើងខ្ញុំក្រុមដោយមេ　　ដោយមុខគិតគេគិតគ្នាសែន ៗ
យកដល់ទៅទុកពេនចុងកោ　　ប្រដាប់ណាត្រូវតាមគុជតែង
បម្រុងរៀបស៊ីស្លាកខ្សែង　　ចាត់ចែងចែកចាំបាំក្លូន ៗ
នាំទៅគ្រប់គ្រឿងរៀងតាំងឡាយ　　ចែកចាយទ្រព្រាំកុំនាំលេង
ពេនមួយជួនធំមាំល្វឹងល្វេង　　ម្លូក្រហាំល្វែងតែងផ្កាលា ៗ
គុជគស់ប្រទីបគោមរយ៉ា　　មេបាព្រៀងលាខសម្លាញ់គ្នា
បាវបួលមិត្រមួលជួបជុំគ្នា　　ក្នុងគ្រានោះឯងមិនក្រែងក្រ ៗ
ទើបតែជួបជុំបួលពេនថ្ងៃ　　ប្រុសស្រីចាស់ក្មេងលេងអែបអរ
ស៊ីនំស៊ីបាយស៊ីសម្ល　　ស៊ីខស៊ីហុងរងផឹកស្រា ៗ
ចាស់ ៗ ប្រុសស្រីស្ដីរគន្ធា　　ថាយើងពោលពារវេលាណា
ឡើងចុះបំពោះលើលោកមហា　　ពិសាររួចបប់បង្គាប់មក ៗ
ចៅមហាអាចារ្យចេះគន់គិត　　ពិនិត្យថាយើងនឹងរំរេក
ពារពេលថ្ងៃស្អែករួចរៀបស្ដុក　　ឡើងយកកំណត់ប្រាកជះហើយ ៗ
រៀបរួចស្រេចស្រាប់បង្គាប់គ្នា　　អាចារ្យទោទថាធ្លងធ្វាសធ្វើយ
មេបាខានលើពុលន៍ឡើយ　　រួមឡើយថ្ងៃណាអាចារ្យចែង ៗ

www.elibraryofcambodia.org

គាថាឲ្យដើមការឯខាងប្រុស ពីកាលគ្រានោះគាត់សម្តែង
ជាឲ្យរៀបគ្រឿងគ្រប់គ្រប់តែង ដំណែងទំនៀមមិនស្ងៀមស្ងាត់
មានកនពេលាជាមង្គល បាយសីស្លាធម៌ស្លាប្រាំមាត់
សំពត់ធ្នន់ស្តាំបាំប្រណិប័តន៍ ប្រយ័ត្នព្រោះឆ្ងាយឲ្យមនុស្សចាំ
នេះត្រូវបាត់កាថាប្រពេលា ខាន់លើគ្រឹហាតាមចំណាំ
កាថាប្រៀវខុកសសុកគ្រាំ មានកូមដាក់ថ្នាំផ្តាំឲ្យរក
បង្គាប់ថាត្រូវស្រូវគេញើ ឯគ្រឿងខាន់ធ្វើធ្វេញឲ្យយក
បន្ទន់សគ្រហមសសំបក ឆ្លុកឆ្នុកខ្វែកគ្នាថាជ្រើនមុខ
៧៨០- ប៉ុកបត់គញ្ចប់កប់អង្ករ ប្រកកន្ទុតពកថ្មដាក់ប៉ុក
កន្ទកូមមានបបជីកសសុក ផ្កាប់មុខពីលើទើរដើងក្រាន
ប្រដាប់ធ្វើកនមានកដរតិ ចំគ្រទង់បែងបត់ដោយប្រមាណ
បាយស៊ីបំណាំដាក់គុបាន រៀបបានសព្វគ្រប់ឈប់ស្ទះទៅ
ទើបខឹងបែរបត់ប្រាកដថា និយាយរឿងការទុកតទៅ
សម្តែងពីទុំសម្ភុំគ្រៅ កន្ទង្រូងដំណៀវហៅពេជ្រថា
ពេជ្រអើយអន្តអញប្រុងប្រឹងស្តាប់ ព្ធដូចស្លូរស័ព្ទស្គរគេការ
ចាវន្ទួនហើយតើឈប់ផលណា រៀបបតខ្ទុកក្តាយុថ្កាបោះ

ខ្ញុំពេជ្រលេចឮស្គរទៅដល់ កើតទុក្ខស្រងិលមិនស្បើយសោះ
ទឹកភ្នែកហែហានហៃស្រះណោះ ថ្លែងថាទុកសេសសន្តានកាយ ។
៧៨៩- គ្មានគិតទ្រូងខ្ញុំក្រំស្ទើរបែក ខ្លួនអើយថ្ងៃស្អែកសមអន្តរាយ
បង់ខ្លួនទឹងទាវថ្ងៃតោមតាយ ទាវកាយគ្មានស្តាយខ្ញុំដល់តិច ។
ទុក្ខអើយពុំស្បើយដល់ប៉ុនល្អង ខ្ញុំថាមាសបងយកបង្អើច
ម្ល៉េះហើយពេជ្រអើយខឹងធ្វើម្ដេច ប្រថុយតាមកិច្ចតាមកម្មខ្ញុំ ។
ខ្ញុំស្រាយបង្អើចយកសំពត់ ស្លៀកពាក់ខ្នត់ស្រេចស្រែកយំ
ដៃនគក់ទ្រូងដៅដាលដំ ក្រៀមក្រំយោគសោយសោកា ។
ពេជ្រប្រាប់ថាខ្ញុំកុំយំសោក ប្ដូរបងប្រឹងក្រោកខំកំឡា
ស្លៀកពាក់ប្រដាប់អគ្គកាគា ឆាប់ណា៎អ្នកណា៎កុំអង់នៅ ។
ខ្ញុំឮពេជ្រប្រាប់ចាប់សំពត់ ហូលព្រៃទាំងផ្គត់ខ្ញុំមើលទៅ
យល់ឈ្នួតផាហ៊ុមសូត្រពណ៌ខ្មៅ សំពត់ព្រះពៅប្រោសប្រទាន ។
៧៩០- ខ្ញុំស្លៀកហូលពាក់ដរបើដាំទ រូបមាន់សូត្រខ្សែស្រយមាសមាន
ពាក់អាវថែតង់បំណងធ្យាន ឈោងឈានបត់បែរប្រែស្រដី ។
ថាពេជ្រប្អូនអើយរៀបប្រដាប់ ឲ្យស្រេចឆាប់ ៗ ពេជ្រយកប៉ី
យកចំពៀនបង់ទើបទិញប្ដី ខ្ញុំពាក់ម្រាមដៃត្បូងសូរ្យកាន្ត ។

www.elibraryofcambodia.org

ពេជ្រស្មៀកបរបាប់ចាប់សរស្វាយ ពាក់ដើរកែក្រាយទាំងពីរប្រាណ
បរបេរលើណាយាត្រាបាន ដល់ក្នុងស្ថានប្រមាណពេលៗ
ពេលាថ្ងៃនោះគ្រោះប្រាកដ ពេលស៊ីកំណត់ក្រោលកន្ទួល
កំពុងផឹកស៊ីដេកនទេល ទ្រហែលកល់ខ្លួនតែពួនព្រៃ ៗ
គ្មានដឹងខ្លួនសោះគេកោះកាប់ បង់ខ្លួនពាល់ស្លាប់មិនគិតភ័យ
អាត់តែស៊ីផឹកដួលទីទៃ ខ្វះវៃតែដាប់ចាប់សាច់គោ ៗ
៧៩៥·អ្នកធ្វើម្ហូបមហាការប៉ុន្មាន សប្បាយកល់ប្រាណសើចចៀវគោ
ធ្វើសាច់សាក្លាមាន់ទាសោរ ស្រស់គោរកោះវះថ្មើមសួតសព្វៗ
ដំណើរទុំពេជ្រលេចពីព្រៃ គ្មានគិតកិតភ័យឲ្យបន្ទប់
បន្ទំមនុស្សច្រើនទ្រង់ចំប្រប់ គ្មានថប់ព្រួយចិត្តឥតព្រឺប្រាណ ៗ
ដាក់កម្មអកុសលផ្តល់គាត់ហើយ ជនអើយឲ្យស្ដាប់ចាប់ចាំបាន
យកទុកដាក់ខ្លួនពួនចេញឋាន ចៀសសង្គ្រាសាន្តទានឃើញទុក្ខៗ
គួរយកធម៌កាច់ជាទីពឹង ពិនិងសីលទានស្ពានទៅមុខ
សសៀរចៀសចាកផុតនរក កុំធ្វើនោតន្ទុកនៅទៀវវេង ៗ
កុំយកតម្រាប់គាត់ពេជ្រទុំ ទៅទីក្បួនយំអកលេងផង
លេងកញ្ញស្រីតាវល្អមានទ្រង់ លិចលង់លុះបានប្រាណមរណា ៗ

www.elibraryofcambodia.org

៨០៣-គ្រានោះនាអ្នកតាំងពីព្រហ្មណ ចូរដល់ប្រមាណពេលវេលា
សុរិយេមេរទាបប្រហែលជា កៀរមកជុំគ្នាទំពារឡើង ៗ
លើផ្ទះសំពះសួរគួរគោប់ មេបាហាស់ផ្គាប់មិនផ្អើង
ទុំត្រូវស្រាខ្វាំងតាំងបើង បុកពាហាក់ប្រើងដំឡើងត្រូ ៗ
ដំឡើងគ្រប់សព្វកប់រៀបកាយ ប្រៀងជាទាវកាយគ្មានគិតគួរ
គេបេរះស្អប់ទុំដេកទទួរ បងឡើងមកយូរហើយមិនយល់ ៗ
ទាវទុក្ខមុខស្មុគតើរងើត ទាវឆ្លើយឆ្លងឥតមានឆ្ងាយឆ្ងល់
ជាអ្នកថ្លៃប្អូនសូបឲ្យទុំពិល មកដល់ដៀលថាមេត្តាខ្ញុំ ៗ
ឥតមានហេតុសោះស្រណោះគ្រប់ កល់ពេលថ្ងៃយប់ទុំអើយកុំ
សង្ស័យសង្សារករុណាសុំ លន់តួកាយដំទំក្សេណក្សែយ ៗ
៨០៤.ទុំថាឲ្យទាវស្រស់ទួនល្អង ទួនល្អហាក់ហ្វង់ដូចបរណៃ
បងមកដល់យូរគួរអាល័យ ទាវថ្លៃណាក់ខ្លួនតួនដល់ណា ៗ
ទាវឆ្លើយថាឆាប់ម្តេចថ្លៃអាយ ប្អូននេះខ្វល់ខ្វាយខ្វាំងខ្វោបផ្សា
ប្អូនបូរបារបំណើស្លា ប្អូនបេញផងស្រាពីសាលែង ៗ
ជូនប្រុសថ្លៃខ្ញុំសុំចិត្តមង មាត់តែសាសង់ចេញទទេង
ទន្ទឹមជិតទុំយំគរក្រេង ទុំល្ហួងប្រណីស្រើកំសត់ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ចាស់ខ្ញុំយំសោកសោកប្រះព្រាណ រាប់រៀបដើមដានបានសន្ទុត

ថ្វាថ្ងៃខ្ញុំអើយសមអ្នកអត់ ស្រឡាញ់ព្រាតជប្រកែកថ្មី ៗ

ខ្ញុំយំតបថានុមាសបង មាសបែកបំណាន់មកមានប្តី

បំណាច់បុត្រប្រាសចាកចេញខ្ទី ទិតមកបងបីស្រើសម្លាញ់ ៗ

៨១០-. ខ្ញុំទិតជិតជួបប្តីត្រកង បីរហើយថើបផងថាចាស់អញ

ចាស់នាងខ្ញុំប្តីឥតគិតការញ៉ ខ្ញាបរត់ចាក់បាញ់បាញ់នរណា ៗ

ខ្ញុំជាមាសបងផងស្រោមត បងគឺតសើមក្រោកនាំកល្យាណ៍

កល្យាណទៅក្រុងគាល់ព្រះមហា-ក្សត្រទ្រង់ប្រោសសន្តោសទុក្ខ ៗ

ចាស់ស្តាប់សាស័ព្ទខ្ញុំស្រដី ហុចស្លាបារខ្ញុំស៊ីផក

ដងស្រាឲ្យផឹកចាស់មើលមុខ ផ្អែតផ្អល់ខ្វល់ចុកវិតក្កខ្លាំង ៗ

ចាស់ចរចូលក្នុងកំឡុងប៉ាន ប្រះព្រាណសោយសោកទុក្ខកាន់កាំង

នទៀលប្រមៀលប្រចផញ្ញាំង ខ្វះរូតនាំងខ្វាំងខ្វប់ជិត ៗ

នាងម្តាយចាស់ចប់ឈប់មិនបាន មោហ៍មកបាំងព្រាណឲ្យងងឹត

ទោសាទោសៈមកបាំងបិទ មិនគិតមិនគន់ធនមិនឈ្នះ ៗ

៨១៥-ស្រែកថាអរជួនខ្ញុំមានបុណ្យ មិនគិតកែកុនឆាប់ហ៊ស

ចាប់គាខ្ញុំចោរចិត្តមានះ ចាញតិរលើផ្ទះទម្លាក់ទៅ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ហៅអស់ពួកក្រុមនាំភ្ជាប់ ចាក់បាញ់សម្លាប់កុំឲ្យនៅ
ឆ្អិនផ្អុះឆ្អិនដីអប្រិយត្រូវ កើតកើ្តគាស្រូវផ្សូវហើយ ។
ហ៊ានហ្មួសនរនាថមាយាទក់ ពុះពារអាធ៌អាឥតត្រើយ
តៀកកកូនអញពុំលែងឡើយ ហៅតាវឲ្យឆ្លើយកើយប្រឡូង ។
ដើចថែសត្វសាប់ប្រថាប់ផោះ គ្មានគិតកើ្ដរគោះម៉ោះអាឯង
បើថើចសម្រើបធ្វើជាល្បែង គ្មានចេះរអែងក្រែងនរណា ។
កាលអើយកាលនោះឯអរជូន ម៉ឺនឆ្លូនជាកូនគិតរៀបការ
បង្កើតអកុសលផល់គាគ្នា ឥតមានករុណាមេត្តាទុំ ។
៨២០-ទុក្ខម្ដាតោម្ដេញក្ញាញ់ធុំផាវ កន្ត្រាក់បានជាវស្លុះចូលជុំ
ចូលចាប់ចាក់កាប់ឥតដំទុំ បង់ទុំក្រញាំតស្ទើតស្ទាបសេក ។
តាវព្រួតតេជាតោមចាប់ប្ដី ក្ដុលក្ដៅតាវស្រីទិកសន្សើត
ទុំថាតាវអើយសមបង់បែក បង់ណាទៅផែកលើផែនដី ។
គេចាប់វាយដំក្រំសត្វសាប់ ឈាមហូរគ្នាជាប់បែកសិរសី
ឈាមកកទាំងស្លុះបម្រះស្ដី ផ្ដផ្ដាំតាវស្រីប្ដីណាប្អូន ។
នៅចុះណាខ្ញុំស្នួនសម្លាញ់ គេចាក់គេបា ញ់បង់ស្លាប់ស្នូឲ្យ
ស្លាប់គឺគាត់ម្ដាយកំចាយកូន ឲ្យសូន្យឲ្យបាត់ឈ្មោះមិនរសើនៅ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទាវព្រួសន្ទូរគេទៅថា　សូមលោកករុណាមេត្តាទៅ

ចងខ្ញុំលោកកុំចងនឹងផ្តៅ　ចងនឹងឈ្មឹតទៅព្រោសប្រទានៗ

៨២៩-គេចោមចាប់ខ្ញុំចងនឹងខ្សែ　ចាក់មុខបង្ហើតគិតគ្យាន

គិតឈ្យាគប្រាណផលគិតគ្មាន　ធ្វើទោសបំពានឥតមានខុស ៗ

ខ្ញុំឈឺជម្ងឺនឿនដឹតមុខ　ឈាមចុកផ្តល់សៀតក្តៅដូចស្រុស

ដូចស្រែកទឹកគេកណា ក្លាយគោះ សាច់ស្រុសជ្ញុះសាច់ដាច់សរសៃ ៗ

សោះសោកវិយោគយំខ្សឹកខ្សួល ផុនដាច់ផល់ផ្លួលក្លួលលើកដៃ

ប្រណមប្បន្តិព្រះរ័តនត្រៃ　ទ្រទ្រង់សព្វថ្ងៃថ្ងៃអនេក ៗ

ម្ចាស់អើយបើខ្ញុំឯមរណា　សូមម្ចាស់ជួយជាបន្ទាយដែក

ដាត់ចាត់ទោសទុក្ខសុខដោយឡែក សូមបែកឋាកប្តានបានសួគ៌ា ៗ

មនុស្សចាប់ចំណាប់ពួកពួក　មានគួរខ្វះដៃជួនកាបជា

ពេប្រាប់ថាខ្ញុំខិតវៃនា　យកព្រះធម្មាវេណាហ៊ឹង ៗ

៨៣០-នាំផល់ទានថ្នល់ទីវហាល　បៀតគោធិជើតាលផ្លលក្ដឹកក្ដឹង

ប្រះប្រេបចាបផុតលេតលើង　ខ្យល់ចេញរំង ១ សន្ទឹងស្ទួក ៗ

ស្លាប់ផុតលេតសន្លាក　រូបខ្ញុំអន្ទាងដូចដំបូក

ដំបន់នៅផុំជាមនុស្សលោក　រាប់កានគរគោកលោកប្រណី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

ស្រឡាញ់ស្ពាលស្និទ្ធឥតមានមោះ ខ្ញុំស្លាប់នេះខុសពីព្រោះស្រី
សម្លាញ់សង្សារនាលោកិយ លោកអើយគប្បីវេរង់វៀរ ៗ
មនុស្សនាំខ្ញុំយកទៅសម្លាប់ ស្រេចស្រាប់ព្រឡាប់មកម្ល៉ា
ដល់កើតដល់ផ្ទះសំពះគ្នា សួរសេងសន្ទនាគ្រោះនោះឯង ៗ
លុះពេលវេលាជាយប់យូរ ទាវដេកទន្ទូរទុក្ខចំបែង
នាងនោះពីលៀងនៀងសម្ដែង ទាវភ័យបងឯងគេនឹងលបស្លាប់ ៗ
៣៣៥-ព្ទះគង់ប្រាប់ឡៀវដៀវផ្ទុំ ៗ ថាចាប់យកខ្ញុំទៅសម្លាប់
ពេលស៊ីកំណត់គេតំរូវចាប់ នាំទៅប្រញាប់ដូចចំណា ៗ
ទាវព្រះនោស្ដីថាប្ដីស្លាប់ ទាវស្ទុះឡើងធាប់ស្រែកខ្ទួញថា
ឱប្រុសសម្លាញ់ពេញស្នេហា ប្រុសអើយកាលណាដឹងយល់មុខ ៗ
បងស្ដាយប្រុសថ្លៃអាល័យពេក ស្ដាយណាស់នឹងដេកផ្ទួចមិនលក់
ពេលស៊ីបងអស់ចរៃតទុក្ខ ខ្ញុំទុកទោតទួងផុងដល់ក្បាយ ៗ
ខ្ញុំអើយប្រុសធ្លាប់កប់អានខ្ញុំ មិនដែលវាយដំហេតុអាល័យ
បងចាំមើលផ្លូវកល់ទៃថ្លៃ ស្ដាយណាស់ប្រុសថ្លៃសង្ស័យមេ ៗ
តាមខ្ញុំប្រុសខ្ញុំមិនដាច់ចិត្ត ដល់បងជីវិតគេនាំយក
ទៅពេលក្នុងព្រៃថ្ងៃតម្លូក ខ្ញុំអើយអ្នកជ្រកដេកដោយដី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

៨៤០-ប្រុសយកប្រឹបតីជាពូកខ្នើយ ខ្ញុំអើយប្រុសយកពតកខ្ទី
ប៉ុំងជាពិដានស្មសានព្រៃ ត្រឈឹងត្រឈៃព្រលឹងប្អូន ៗ
ខ្ញុំអើយម្ល៉េះហើយទារមិនរស់ សូវស្លាប់តាមប្រុសឲ្យសោះសូន្យ
ម្តាយឥតមេត្តាករុណាកូន មិនដោយដំបូន្មានប្រដៅ ៗ
ម្ល៉េះហើយម៉ែអើយម៉ែនៅចុះ ខ្ញុំរស់គ្រាន់ម៉ែកប់គេហៅ
ឥឡូវម៉ែចិត្តដូចចិនចៅ កើតក្តៅព្រោះខ្ញុំមិនព្រមដ្លន ៗ
អើនងខ្លួនម៉ែការទឹងតាត ទទួលកំណត់រូបប្រពន្ធខ្លួន
បទអុយប្រជុំយត្រៀតជួបជួន ក្បៀរមកក្រាស់ក្រួចដ្ឋើនកម្ល៉េះៗ
ខ្ញុំសូមពកស្លាបថ្ងៃមេះដាក់ ដូចបាក់អកុសលផ្តល់ផ្តាច់សោះ
នោះហើយខ្ញុំផ្សែងទឹងផ្ចុកផ្ចុះ នោះកុំស្រះណាះណាំទោណា ៗ
៨៤១-ទារផ្ចប់ឈប់អង្គុយផ្អង់ចិត្តខ្ទី លើកហត្ថទាំងទ្វីដាក់សិរសា
ប្រណម្យហើយមានវាចា ខ្ញុំសូមនមស្ការដល់ព្រះពុទ្ធ ៗ
ព្រះធម៌ព្រះសង្ឃអង្គអរហន្ត នៅកង់បច្ចុប្បន្នសូមចំហុត
អង្គឥន្ទទេវិន្ទតាំងទេវបុត្ត សូមជួយផាប់ទុគដូចសប្បា ៗ
ខ្ញុំផ្សេងបំណងទឹងណាក់ខ្លួន ពឹងក្លួនឲ្យបាត់សូមទេវតា
ប៉ុំងខ្ញុំកុំឲ្យមានវេណា យង់យលដូចចាចិត្តាផ្សង ៗ

www.elibraryofcambodia.org

នោអើយសូមនោបងគណិត ទៅយកកាំបិតស្លាឲ្យផង
នោបានកាំបិតចេញតាំងសង បំណងចរចុះឆ្ពោះដើរទៅ ។
ដល់រលចូលព្រៃពៃទុំ ឃើញក្មេងជៀវជុំលេងនៅ
ឃ្វាលគោក្របីក្រេងស៊ីស្រូវ តាឈរស្រែកហៅមកប្រញាយ ។
៨៩០-តាសួរដោយគួរហើយសាស័ព្ទ ថាចូរប្អូនស្ដាប់បងពិព័យ
ប្អូនទៅដល់ផ្ទះអ្នកជាម្ដាយ ក្មេងកាយចូលដល់តាល់ផ្ទះការ ។
កំពុងតែស៊ីខ្ទះនេះផឹក រឹកចូរប្អូនអ្នកប្រៀនថា
អស់លោកចាស់ទុំស្ដាប់ខ្ញុំក៏ លោកតាខេរណាតាទៅក្ស័យ ។
មួលមួយទឹងគ្នាជាប័ប្រាណ ស្លាប់កន្សសានតាំងពីថ្ងៃ
ដែលលោកយកខ្ញុំទៅប្រល័យ ស្លាប់តែហោងហោមក្រោមដើមពោធិ ។
ចាំណាំក្មេងណាចងលាអ្នក យកចិត្តញៀនពាក់ដើរឃ្វាលគោ
តាដើរទៅដល់យល់ជ្រះជោ ខ្មោចខ្ញុំហៅនោយកកាំបិត ។
តាប្រះប្រុបប្ដីផ្ដែស្រក់ បានកាំបិតស្លាការទៀងធិត
ក្រវ៉ាប់បំពង់កក្ស័យពិត កៀកកិតកើយគង់ចំនងជុំ ។
៨៩៨-តាំងប៊ស្រីប្រុសស្រះខាងស្លាប់ ខ្មោចខ្ញុំគេកាប់គ្មានជំទុំ
ឯខ្មោចស្រី ៗ ស្លាប់ព្រោះខ្ញុំ ទៅជុំតាកកអន្ទះជាន ។

www.elibraryofcambodia.org

តាំងថ្ងៃពីក្មេងតែចាំចាក់ ពាក្យចាស់លក្ខណ៍ចាំមិនបាន
ក្មួយសោះចំពោះឡើងរុកកន ក៏ហ៊ានអន្តុយប្រថុយចាំ ។
ប្រៀងជ្រួចត្រលួចត្រៃលែងក្បាល នៅក្នុងកណ្ដាលវាំងក្មេងការ
ស្រែកឡើងកន្ទេងហៅមេបា ឲអស់លោកតាលោកយាយខ្ញុំ ។
ស្ដាប់ចុះប្រុសស្រីសេចក្ដីហឹង រំពាំពឹងគួរឈប់កុំ
លោកការនរណាចាវជ្រង ចាំខ្ញុំមកប្រាប់ស្ដាប់មូលគ្នា ។
មេបាខ្ញុះស្ដាប់មិនបានផាក់ ទំលាក់ចានពេលឈរក្រោត
ចាំវិយកុំមាត់ចាំស្ដាប់ ស្ទុះមកម៉្យាធ្វើក្រញូវ ។
៨៦០-ស្តួរចាគាំប្រៀងម្ដងទៀត សង្កិនសង្កៀតគាគួ
ឲ្យបព្វាសប៉ានបាយសុីឥឡូវ បើត្រូវមិនអីទេគានាង ។
ក្មេងប្រៀងម្ដងទៀតតៀតសំឡេង លាន់ឮប្រាផ្សេងធ្វើយក់សក់ង
លោកអើយចុំពាវស្ដាប់បង្គ្រាង ស្ដាប់ចាំងទួននាងនោះខ្ញុំស្រី ។
ខ្ញុំស្រែកស្រោបាយតាអើយយក សុំបាយមួយសក្ដមានចំណី
មានសាច់ជ្រូកក្ដានមានចាត្រី ក្មេងសុំចំណីលែងស្ដីសោះ ។
តាអ្នកចាំងឡាយប្រញាយទៅ មើលក្នុងលាំនៅឈ្លោកកៀនកោះ
រកចាវនឹងនោតគបន្ទោះ មិនអស់ចិត្តជឿក្មេងស្រដី ។

www.elibraryofcambodia.org

កញ្ចាស់ជាម្ដាយក្រហាយប្រាណ ក្ដៅដូចភ្លើងក្រានេះឆ្អួលស្រី
ម្ដាយតាវទេវញ៉ែរសិរស៊ី ស្ទើតស្លុកឥតបីឥតបានយល់ ៗ
៨៦៥-ជាទុក្ខមុខស្ងួតតែនឹងទឹង ក្រញ៉ាំក្រញឹងនឹងខ្វាយខ្វល់
ដេរគេឥតក្រែងជាដឹងស្គាល់ ដឹងទេនៅផ្ទាល់ផ្ទៀងមើលក់ ៗ
តាំងអស់មេឯងឥតគំនិត កំណើតទុកចិត្តរកល់គ្នា
មេហោរបើកបាប់កាប់តុះតោរ អាំបែងក្បាលជាប្រាំពីរភាគ ៗ
ហាងឯងហ៊ានឲ្យកូនអញបាត់ មិនមានប្រយ័ត្នបានតែពាក្យ
ជំហរតែកូនស៊ីបុះភក ងងឹកឃើញប្រុសស្ទុះបន្ទំ ៗ
មិនដឹងអីសោះកំឡោះពាល ឃើញហើយរោលរាលបើកគ្មានអន់
ហ៊ានមនុស្សប៉ុនគ្នាមើលមិនទាន់ ហាងហ៊ានថាកាន់ដូចមាន់ទា ៗ
មេដែងបានខ្ញុំផ្ទុំប៉ុន្មាន ឆ្ងើយថ្កានថាជំកុំខំពារ
យើងមនុស្សមិនខ្លាចទេកល់គ្នា តាវជាកូនគាត់ប្រាកដជា ៗ
៨៧០-តាឪបុះទៅនោះផុះទេតើ យើងខ្ញុំបានស្នើគ្រប់ប្រការ
ប៉ុន្តែប្រកែកថ្លៃយាយតា ធម្មតាមនុស្សខុសចិត្តគេ ៗ
ឯយាយហឹងទៀតឆ្ងៀតរៀបតារ ធម្មតាឈាមកាត់គ្មានបេះគេរ
ទឹងខ្លាំងទៅតាមខូចមិនមេ- បារដេរប្រមៅហៅតែស្ដី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

គ្មានបេះស្តាប់យកពាក្យនរណា យាយតាទៀតផែវដឹងសេចក្តី
ពៅនេះដាក់បណ្តាស់ជាមានប្តី ហ៊ានប្រាសប្រណីថ្មីមិនដឹង ។
ម្តាយពៅស្តាប់ដាក់ស្មើរគ្នាក់ថ្លើម ពៅអើយពីដើមកូនចិត្តផ្សឹង
កូនកាត់ពីម្តាយឆ្ងាយផ្លូវឆ្អឹង ម្តាយរឹងខឹងព្រោះបំពោះប្រាប់ ។
ម្តាយថាឲ្យកូនស្ងួនទៅគេ ម្ល៉េះហើយគេជេរគេវាយកាប់
គេបាញ់គេបោះគេគោះដាប់ សម្លាប់ទៀតទេគេផ្តាសា ។
៨៧៤-ម្តាយខឹងប្រុបប្រុយខុសអុយប៉ុះ ឲ្យតែកូនរស់បានរៀបការ
បំណាច់អរជូនបងបណ្ណា ចំពៀងខ្សែប្រាក់ប្រាថ្នាជូន ។
ឲ្យកូនពាក់ទ្រនិ៍អន្តកាយោ របស់គេថាជាជំនូន
ឥឡូវមោះថ្ងៃទៅក្ស័យស្ងួនឲ្យ ពៅកូនមានទុកតែគ្រឿងគ្រប់ ។
កាលនោះម្តាយពៅទុកម្នាក់ឯង ចាំបែងវិលវល់ខ្វល់មិនឈប់
ដើរផ្លូវខ្មា ភ្ញាក់ខ្វល់ចាំងថ្ងៃយប់ គិតសព្វដើរទៅហៅគេឯង ។
កាលនោះអស់មនុស្សការប៉ុន្មាន ពេលបានផលល្អិតប៉ុប្រេង
ពេលឆ្នាំងពេលខ្ទះគេតាតប៉ែង ខ្ទះឡៃងកាច់គោស្ពោរស្រស់ស្រាប់ ។
ក៏យំខ្លួនពួនជ្រកវត្តរកហៅ កូនពៅទៅផ្ទះហើសងាប់
ចូលព្រៃពៃម្នាចគេចាប់ សម្លាប់ដូចទុំជុំខ្នុំគ្នា ។

www.elibraryofcambodia.org

៨៨១-ឱកញ្ញាអរជូនដ៏នកូនគាត់ ខំនឹងណាស់ខំអត់ស្ទុះម៉ែមា
បរបេញទៅដល់ទើបស្គាល់ជា ខ្ញុំទាំងនោះមរណាពិត ។
ចូលទាញខ្មោចខ្ញុំដែលរុំនៅ គិតគ្នាយកទៅកប់ឲ្យជិត
ស្រាយយកផាហ៊ុមមើលពិនិត្យ យល់ជ្រះធ្លាក់ស្បៀតគិតសង្ស័យ ។
លូកហត្ថប្រញាប់ចាប់ណាគណា មើលដឹងស្គាល់ជាបន្ទូលថ្លៃ
អរជូនភ័យខ្ញុំនខ្លាចលើកដៃ សំពះនិស្ស័យដល់បេស្ត ។
កប់ខ្មោចវិលមកបានដល់ផ្ទះ បង់ឈ្មោះហៅម្ដាយទាំងប្រាប់ថា
កញ្ញាស់ហោរបើកបើកបង្កា ហាមិនពេកណាស់សាប្រាជ្ញាក់ ។
ឃើញអញមានទ្រព្យផ្គាប់តម្រូវ ជាដូចបង្ហូបពូជមាយា
មារយាទកញ្ញាស់ច្បាស់ជាក់ជា បញ្ហាលអ្នកអំរតាំងពីឯង ។
៨៨២-រឿងនេះបើថ្លៃរ៉ឺងរ៉ៃទៅ អង់ស្ទះឈប់នាំមិនសម្ដែង
យើងនឹងតាំងទៀតខ្មៀតហាវែង នឹងថ្លែងកញ្ញាពេជ្រលេបពួនព្រៃ ។
ពួនប្រេបខ្ញុំបខ្លាចបុណ្យអរជូន អាណ្ឌនជាកូនគិតបំភ្លៃ
បំផ្លាញជីវិតខ្ញុំគិតតែ គិតកើតមានភ័យដល់កល់ប្រាណ ។
ពេជ្រគិតឈ្មោះស្រេចត្រាប់ម្នាក់ឯង ក្នុងព្រៃព្រោកព្រៃងខ្សៀងជើងក្រាច
ឈើពាលឈើពាបកន្ទ្រស្នាន ចុះថាំនដល់ទូកប្រះស្ទូកស្ទឹង ។

www.elibraryofcambodia.org

ជាទុក្ខមួយសត្វតែវេរិត ភ័យភិតស្មើរបែកបាក់ព្រលឹង
ព្រលប់យប់យូរស្ងាត់ស្ងួនឈឹង ពេជ្រវង្សស្នេហ៍បែកបាក់ទុំ ៗ
ពេជ្រផ្អប់មិនបានប្រាណតៃក្ក ទឹកភ្នែកមិនលក់មុខក្រៀមក្រំ
លើកដៃផងថ្វាសស្រឡះយំ ទុំអើយៈពាបខ្ញុំក្រុំបំបែង ៗ
៨៩០-ស្រឡាញ់ប្រាកដក្រោតៈទៅ ទុំអើយៈពេជ្រនៅតែម្នាក់ឯង
ប្អូនដេកដោយដៃត្រៃត្រោកត្រែង សព្វសត្វក្អែកខ្វង់តែងជាគ្នា ៗ
ខ្ញុំនាំប្រុសថ្លៃទាំងថ្ងៃយប់ មិនឈប់ដើរលេងគ្រប់វេលា
តាំងតែពីយើងនៅវិហារ- ធំបិតជុំជាមិនដែលឃ្លាន ៗ
មិនដែលមានបែកបែកពាក់ប៉ាន លុះបានឃ្លាតទ្រង់ជ្រាបជាមួន
ទុំអើយៈយើងចូលគាល់ក្សត្រប្អូន ប្រឡន់ចំណោះបេះជាងគេ ៗ
ឃ្លាតទ្រង់សង្កាសព្រោសប្រណី ប្រទានតាវស្រីព្រះទ័យគ្មេរ
មេត្តាទុំពេជ្រគេចមិនថេរ នួនឯងបង់កេរ្តិ៍ចំណោះទៅ ៗ
ពញាពេជ្រគេចមុខទុក្ខញ្ញយំ លើកដៃបង្គំប្រណម្យនៅ
ជាទោចទុំអើយប្អូនឥឡូវ ថ្ងៃនេះខុសត្រូវខ្ញុំសូមលា ៗ
៨៩៤-ទុំអ្នកនៅចុះប្រុសថ្លៃខ្ញុំ ប្អូនទុំកុំបង់តៀវវេក
ទៀងទៅសោយសុខហ៊ានស្នួត យើងសូមជួបគ្នាជាតិក្រោយទៀតៗ

www.elibraryofcambodia.org

នេះនឹងស្រដីដំណើរពេជ្រ　　រិះរៀបធៀបគេចមានស្មើស្មៀត
ថ្លាថ្លៃនពេជ្រទុកតឹងចង្អៀត　　ទំនៀតឆ្លើយប្រាប់បង្គាប់គ្នា ៗ
ជាតួកងកឿនតឿនប្រញាប់　　ពេជ្រប្រាប់ថាស្រាយទុកម្ទា
ពាក់ថៃវបង្គោលដោលចេញជា　　កុំឲ្យយូរយាកចេញទៅ ៗ
កងពេជ្រស្រុះស្រេចស្រីបរញ្ញើ　　កាប់ថៃវផ្អើលត្រើតស្ងួតស្ងៅ
ខ្ទះម្ទុជខ្ទះហៃលចូលជ្រកស្ងៅ　　ថៃវកាត់សំពៅជ្រៅលន្ទង់ ៗ
សន្ធឹមលេចដល់ក្បាលកោះស្វាយ　　សុរិយេទញ្ញាយថៃរបៀតវង់
ចំទិសបច្ចិមជ្រេសំយុង　　សុរិយេបាត់អង្គក្នុងគិរី ៗ
៩០០-ទិតទំថៃវជឿនលឿនទៅបាន　　ឈប់ទូកសម្រាន្តក្នុងជលធី
អែបអបប្រែបប្រាំងតាំងគិតស៊ី　　ពេជ្រនឹកដើមពីទុំកំសត់ ៗ
ពេជ្រពុំស្រែកឃ្លានគ្មានស៊ីសោះ　　រងើរតស្រះណោះផ្អូសប្រាកដ
នឹកដើមដល់ទុំយំទំអត់　　ទុំអើយបងក្រោកបាត់ទៅណា ៗ
ពុំឃើញទុំពិតជីវិតថ្មើម　　ប្រុសឆ្មើមប្រាសផែនថែនបេក្ខា
ថៃករស់ជាមនុស្សប្រុសមិនថា　　ទុំប្រាសសង្ខារអស់សង្ស័យ ៗ
ហិនបង់ជីវិតមិនគិតគ្នា　　ផ្តាច់ប្តូរជាតាដល់ក្សិណក្ស័យ
គ្មានគិតគ្នាទ់គេរគេលកលៃ　　ព្រោះតាវចង្រ្គមាយផ្តាំ ៗ

www.elibraryofcambodia.org

មកផល់អកុសលផ្ដល់ទាំងគ្រប់ គេនៅប្រទប់ហេតុមិនចាំ
លោកគ្រូគួរលេខថាមានកម្ម ពាក្យត្រូវដាក់ដាំថ្នាំឱសថ ។
៩០៩-មួយទៀតដូចដែកដុលប្រហារ វាយលើនណាស្លាប់ផុនផុត
មិនគង់ជីវិតដូចកុលបុត្រ តាមធម៌ព្រះពុទ្ធទ្រង់សម្ដែង ។
លុះព្រឹកព្រាងព្រះរះស្បូវសាយ ពេជ្រក្ដៅក្រហាយតែម្នាក់ឯង
ប្រាប់គ្នាថាយើងទំស្ទះស្ទែង ស្រែតរូតគឹងតែងក្រែងគុំផល់ ។
អ្នកថែបុំន្មានមិនបានឈប់ លង់លុះព្រលប់ជិតស្រងិល
ស្រង៉ាក់ប៉ាំងបាត់បួលសកល ទៀបពាល់ក្បែរខាងស្ពានស្មើ ។
អើរៀបប្រដាប់ពាប់តែលើ បបួលម្ទីរំពេចខ្ញី
ខ្លះថែកទៅផ្ទះសំពះថ្លៃ ស៊ើបស្លូរគ្រុះបីបត់បែកគ្នា ។
ទើបមនុស្សទាំងឡាយពីឆាយជុំ កាលទៅស្បងឃុំបានសុខជា
ខ្លះប្រាប់ថាខ្ញុំគាត់មរណា រូបឃាតបបួលព្រះមហាក្សត្រ ។
៩១០-ទៀងផល់ដាក់គន្ធផ្ទង់ចាតា លើកលើសិរសាក្រាបប្រណិបតន៍
បន្តិខួលថាទ្រង់ត្រាស់ចាត់ បនួលបញ្ញាតិសត្វជាខ្ញុំ ។
ក្រោមល្អងធូលីទ័រគា អរដួនប្រហារជីវិតខ្ញុំ
តាមទ្រង់ប្រណីភ័យភ្លាម ក្រោមសុំជីវិតបិតតទៅ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទុំស្លាប់ព្រមគ្នាជាប់ប្រាណ ប្រុសស្មានជាទាវនោរស់នៅ
មិនដឹងកាលកម្មនាំមកត្រូវ ផ្លូវទាវនោះក៏ស្លាប់ដែរ ។
ស្ដេចទ្រង់សណ្ដាប់ពេជ្រថ្លាថ្លែង ទ្រង់ខ្ញាល់ស្ញប់ស្ញែងប្រាប់ថាខែ
ប្រាប់ក្រុមកាំភ្លើងគ្រឿងសំសែ មហាតលិកដង្ហែឲ្យស្រេចឆាប់ ។
ទៅហៅឧកញ៉ាអ៊ីងចក្រ ក្រឡាហោមក្ដីឲ្យប្រញាប់
ឲ្យរៀបទ័ពនាំងតាំងសម្រាប់ ប្រដាប់ជើងទឹកព្រឹកនេះហើយ ។
៩១៨-ប្រាប់គង់សេនាពួកទាហាន កុំមានបង្អង់ឲ្យលង់ឡើយ
ទៅចាប់តាចៅចិត្តឥតត្រើយ ហ៊ានហើយប្រឡូះជាផេះផង់ ។
រហ៊ានទទឹងទឹងឥតញញោះ ទោសកាប់សោរស្រុះសក់ដកបង់
ដីកបុកក្នុងដីក្សយរូបអង្គ កុំសង្ស័យសោះតាអរជូន ។
ហ៊ានរំលោភផុតពោលបន្ទូលអញ ទោសរាប់ចង់បាញ់កាន់ខ្លួនកូន
ធ្វើទុកធ្វើទោសឲ្យអស់សូន្យ សព្វានបងប្អូនបញ្ចូលគារ ។
គ្រានោះនាម៉ឺនរឿងហ្វូងស្ដាប់ បន្ទូលថ្លែងប្រាប់ខុនលួនការ
ថយទៅផលផ្ទះជួបជុំគ្នា ជាធាបម្មាមិនការ ។
រួសរាន់ឲ្យទាន់តាមបញ្ញត្តិ បន្ទូលស្ដេចពាក្យឲ្យប្រៀបប្រុង
ប្រៀបប្រាប់ប្រដាប់ទុកបំរុង សព្វសាប់ហានហ៊ុនការពារ ។

www.elibraryofcambodia.org

៩២០-ប្រកស្បៀងសៀងសំព្រមពួកពោយ ពួកបន់ព្រះស្ងោយគ្រឿងប៉ុន្មាន
រៀបរួចរាប់ចូលឡើងទូលថ្វាន ក្សត្រក្សាន្តទ្រង់ជ្រាបរៀបព្រះអង្គ ។
ទ្រង់អស់គ្រឿងគ្រប់សព្វសុទ្ធមាស មកុដកែវសោភាសស្រស់បញ្ចង់
ទ្រង់ព្រះខម្រង់ដើរផ្ទង់ ពាក់មាស ១០ ស្រង់ស្រប់គ្រា ។
ស្រាប់ស្រេចស្ដេចគង់ប្រថាប់នៅ ត្រាស់ហៅមហេសីស្រីគញ្ញា
ត្រាស់ទ្រង់ថាននគ្គួនដីក ដីវៃតកនិង្ហាបាបុត្រប្រូង ។
នៅចុះណាន្នួនសុនពន្ទក កុំភ្នកគិតទឹករពូកបង
ន្នួនអ្នកគ្រេក្សាពជ្សស្លាប់ស្នង កំសំរេខក្រុមកន្ធួកពលពន្ស ។
រលឹកដាស់តឿនរៀងក្នុងក្រៅ ចាត់ហៅប្រយ័ត្នប្រយោជន៍គង់
កេរ្តិ៍ឈ្មោះចំពោះលើនាមយស់ កប់រង់ចាំចាត់គ្នាត់រក្សា ។
៩២៥-អញ្ចេះទៅមិនយូរប៉ុន្មានទេ វិលវិញឆាប់ដែរកុំសង្កា
គ្មិតគញទ្រង់កជ្យផាក្សត្រា នៅចុះព្រះមហាអគ្គមហេសី ។
ផ្តាំស្រេចសម្ដេចព្រះរាមរាជ ទ្រង់មានអំណាចលើផែនដី
ផែនដិនទៅវនព្រះបក្រី យាន្តចាកចុះទីលីលាជល់ ។
យានយាសរាស់សវែក់កំនដុំបី អស់ពលសេនីយ៍តាំងតម្កល់
តម្កើងគ្រឿងហែក្បួនខានថ្នល់ ទៀបពាល់ទីនាំងតាំងក្តួមា ។

www.elibraryofcambodia.org

បីបទប្រោកដបាញ់កាំភ្លើង   ក្សត្រត្រើងយានឡើងគង់នាវ
ទីនាំងសម្រាប់ព្រះរាជា   ពលចុះជុំគ្នាចែវចេញ ។
ទន្ទេញទន្ទាំលលាំទៅ   ស្ទួនស្ទៅលឿនលយក្រោយប្រដេញ
ប្រជិតទីនាំងក៏ស្ទួនស្ទួញ   លលេញលលោលលាន់កង្ហឹ ។
៩៣០-គន្លងនាវព្រះមហាក្សត្រ   ពួកពលពិដាតក៏ប្រៀបប្រុង
ប្រលោមប្រលែងព្រះនោមយង់   ប្រាជ្ញប្រុងបើកបទប្រោកដជា ។
សកវាទ៍ទុំណាំព្រះបមកត   ជាមួយគ្រប់ផ្ទៃផែនទិសា
ព្រះចៅកមពដភិណាបក្សា   បេស្តាតានុភាតប្រៀបពុំបាន ។
សកវាទ៍ព្រះពាយផាយពពក   សាត់មកបាំងសែងព្រះសូរ្យធាន
គ្រដាក់ហាក់អួកបក់ផាត់ប្រាណ   ម្ចាស់ក្សាន្តព្រះទ័យឥតអ៊ីឡើយ ។
សកវាទ៍យើងខ្ញុំក្រមុំក្មេង   សម្ដេងមិនមានណាម្ចាស់អើយ
ត្បិតយប់ងុយងប់ល្ងប់ណាស់ហើយ   ប្រះកើយស្ដេចគងទំនងស្រួល ។
ទើបស្ដេចប្រែអង្គទន់ប្រះផ្ទុំ   សម្ងំពុំក្សាន្តវិតក្កខ្វល
វិតក្កគ្មានថ្លៃអនតាក់តួល   ប្រែប្រួលក្រោកក្រេសរវៀសវៃ ។
៩៣៥-រវល់ខ្វល់គិតដល់ម៉ឺនឯក   ស្ដាប់បាត់ខ្លាត់បែកព្រះជៀសជ័យ
បៀកបាតពាលក្សត្រស្ងាត់ព្រះទ័យ   មមៃមមាញឹកទឹកដល់ទុំ ។

www.elibraryofcambodia.org

ដល់ទៀបហៀបហាក់ត្រដាក់ទន់ សុរិយេបៀតមណ្ឌលប្រជុំ
ប្រែជិតនឹងតព្វកព្វាយក្តុំ បន្តិលើកហត្ថទាត់ហុចគ្នា ។
ថ្វាត់ថ្វាយព្រះស្នោះ ស្តេចសោយក្សត្ត ក្រុមការប៉ុន្មានប្រជុំគ្នា
មេផែនក្មេនស្រីប្រាំបីជា តែសព្វគ្រប់ពារគ្រប់ពេលផ្ទំ ។
ចូលដល់គាល់អង្គព្រះបមបក្រ ចមរៅរឹទ្ធិសក្តិអង្គបរមេ
គាល់ជិតបៀតអង្គករផ្ទន់ផង សម្ងន់ក្រមុំត្រសុំសាយ ។
សកវាទរយើនខ្ញុំបន្តិគាល់ បន្តិជិតផ្ទាល់ព្រះនោមនាយ
ព្រះនោមនេតបាត់ហាក់បែកធ្លាយ បែកបាត់អង្គកាយទ្រង់ស្តាយខ្ញុំ ។
៩៤០-ស្តេចស្តាយធ្លាយប្រាណពុំបានសុខ ប្រះផ្ទុំមិនលក់ត្រកៀមក្រំ
ផ្ញើរលើកស្មើរលំ មិនសមបីបែកចន្ទអសារ ។
អស់សាបខ្មោចខ្មាំងគាំងមួន ១ ក្សត្រប្ញន់ទ្រង់ថ្លបទំកម្លា
ពួកពលប៉ុន្មានដែលត្រូវការ ប្រឹងព្រួយត្បិតការកេដការស្តេច ។
បែរព្រះទ័ទនតាំងតែសាយ តែហើយមិនធ្លាយលឿនដាច់
វែផតាមក្រោយរដេយត្រាច់ រហិចរហលបានដល់កោះ ។
រៀបរៀនឲ្យទៀនចូលចមកត ជាមួយផែនដែនសែនស្រណោះ
សេនាតាំងឡាយកកប់អស់ ចេញស្តោះតិតស្លាប្រមាណតាំ ។

www.elibraryofcambodia.org

ទ្រង់សួរកោះនេះតើឈ្មោះអ្វី   សូមទានតុំបេរតាមចំណាំ
ព្រែកពោធិ៍តាឯកព្រែកតាអាំ   កោះទាតាមទៅរកគ្នា ។
៩៦៨-ស្តេចសួរដោយគួរថាអ្វីទៀត   នាយព្រៃបរទៀតទូលម្ចា
ក្រាបទូលក្រើយខាងដើមទិសយារ   ជ្រះគងក្លាក់ផ្ការដោយរៃ ។
សួរស៊ើបទើបអ្នកមាសគង់ឆ្លើយ   អ្នកអើយជ្រះត្រង់ណាគឺអ្នកថៃ
ក្រាបទូលគេយកពាក្យឧបមេយ្យ   ប្រស្រ័យឲ្យឈ្មោះចំពោះត្រង់ៗ
អ្នកទូលស្រួលទៅតាមប្រថុយ   ប្រោសហ៊ឺនព្រែកកុយទូលព្រះអង្គ
ទៅមុខនោះទៀតមិនបែកបង់   តម្រង់តម្រៃផ្លូវដល់ ។
ឈ្មោះស្រុកថ្កុកជ្រៅត្រៃជាមួន   ព្រែកពាមជីកងទូលគ្មានសល់
កប៉ាន់ទៅលើឥតទើសទាល់   សកលទៀតទេវដីហែហើយៗ
ទៅទៀតដល់ក្លាមពាមផាយម្រេច   ទើបស្តេចតើនពាកបន្ទំស្បៀយ
ស្រឡះស្រប់ស្រង់ពុំលង់ឡើយ   ទ្រង់សួរគេជ្រះឆ្លើយទូលសាសង់ៗ
៩៧០-គេជ្រៃប្រែឆ្ពោះកំព្រូហាក់ខ្វាល់ខ្វៅ   រាប់ប៉ូលសួងសៀវក្រាបទូលថ្លង
ថាទានស្លាក់ស្ពឺរប្រោសក្រោមល្អង   ល្បាចណាស់ពិភ្នកឃាងពុំបាន ។
ទើបអស់ពួកពលក្រុមព្រះស្នាយ   ពួកហោយរៀបភាជន៍ស្ងោចទាត់ទាន
ខាតកែប្រដាប់ទាំងប៉ុន្មាន   ពាក់គ្រឿងពេលស្អាតកំសាកន្តសោយ។

www.elibraryofcambodia.org

ចាត់ហៅក្រុមក្មេងក្មេងពិសាត រើសរករូបស្អាតចូលមកឲ្យ

ជួបជុំគ្រប់គ្នាប៉ុន្មានដោយ អង្គុយលេងលយលេចពួណាន់ៗ

សកក់ទំព្រះមហាពមរពដ៏ទ្វៃ លើគ្រួងជំរិតព្រះទ័យគ្មាន

ប្រទានឲ្យយល់ឲ្យយើងទាន់ សោកំណាសុភាពកបរៀងទៅៗ

សកក់ទំនុផ្កាក្រវាន់ព្រៃ រសៀលឱទ័យក្រសួបនៅ

ក្រសួបក្ដិនក្របផលយប់ជ្រៅ ឥឡូវបិទ្ធាប្រាថ្នាយាន ៗ

៩៥៥-ម្ចាស់អើយមានបុណ្យធ្ងនអេក ស្រះដំណើរឡើងស្អែកគុំបព្រាន

ព្រះសួរសាយសព្វប្រាក់ក្លាន ទ្រង់កងរៀរគួបស្រស់ប្រទៀន ៗ

ប្រទ្បំទេវបុត្តបុត្រយក ពិសូត្រមកទើបជួបឌី

ទើបត្រាស់ថ្កានថាបេយើងទទី រំពឹងរំពៃប្រញាប់ ៗ

ឡើងទៅផ្ទូវណាពជការខេះ នាម៉ឺនឈប់រៈឡូលសាស័ព្ទ

ថាទានក្រោបទូលកុំសំឆាប់ ស្ដេចយាន់ប្រថាប់គង់ពន្លា ៗ

ទ្រង់គង់ចាំចាត់ព្រះបន្ទូល វង្កវរៈង្កេរបេរចាត់គ្នា(១)

ពជទូតឲ្យស្រូតរូតលើលា ដលនាអរជូនខុនរាំស្រាប់ ៗ

កែនគង់ប្រជាជនតាំងឡាយ ទូលទាយធ្វើបល់ផ្លូវប្រញាប់

បើរង់ចាំងយកគ្នាចាប់ សម្ទាប់កុំទុកមខរាំងង ៗ

១ ច្បាប់ខ្ទះថា ៖ អនុកូលវិស្សកើ្ដបេរចាត់គ្នា ៗ

www.elibraryofcambodia.org

៩២០-ស្ដេចទ្រង់សណ្ដាប់អស់យោធា ក្រាបទូលកថាទើបត្រាស់ថ្លែង
ថាអាហាត់ឆាប់កុំគិតក្រែង ហាត់វែងស្រែកទាត់ឥឡូវ ៗ
នាម៉ឺនពួកក្រុមផ្គុំលើកហត្ថ បង្គំស្ដេចថ្វាត់សរះសរទៅ
រួចបោះសង្ហារហាត់នាំទៅ សំដៅរួសឆាប់ច្បាប់កជការ ៗ
ចម្រើននាំព្រះបន្ទូលដល់ ឡើងផ្ដាល់លើផ្ទះប្រាប់ទៅថា
អរជូនរៀបរួចគស់ចណ្ណា ទទួលសង្ហារបន្ទូលថ្លៃ ៗ
ឱកញ្ញាអរជូនកូនប្រពន្ធ ឮហើយស្ទើរគ្រុចញ័រជើងដៃ
រន្ធត់ញ័រមាត់ហាត់ហៀបក្បួយ វិស័យមុខខ្មៅចខ្មោចខ្មៅជាំ ៗ
ខំស្ទុះប្រញាប់ចូលកង្ហ៊ាន យកបាតតុគោកមកប្រចាំ
តម្រួតក្ពល់ត្រង់រង់ចាំងប្រាំ ចំណាំដោយខ្លាចព្រះចេស្ដា ៗ

៩២១-លើកហត្ថប្រណម្យផ្គុំចាំងសង ក្រាបកបជាម្ដងផ្គងហត្ថា
ដាក់ជលតម្កល់លើសិរសា សក្ដាទទួលផ្ដលក្រាបនៅ ៗ
ប្រុងស្មៀងចាំស្ដាប់សព្ទបន្ទូល ថ្លែងប្រាប់តាមស្រួលឲ្យធ្វើរ
ធ្វើថ្នល់តម្កល់ឲ្យត្រឹមត្រូវ ស្ដេចយាងឡើងទៅទតភូមិឋាន ៗ
ចម្រើនានាំបន្ទូលស្ដេច ឲ្យអរជូនស្រេចវិលវិញបាន
យើងឈប់បង្អង់រង់ស្ទះខាន ថ្លែងអរជូនបានដឹងសេចក្ដី ៗ

www.elibraryofcambodia.org

វិតក្កថាយខ្វល់វល់ក្នុងប្រាណ　　ប្រមាណជាស្តេចពុំប្រណី
ជាទុក្ខយំសោកបាត់ស្មារតី　　អញអើយសមបីក្ស័យជន្មា ។
និយាយនឹងកូនប្រពន្ធថា　　កូនអើយបិតាមានវេរ
សមនឹងស្លាប់ខ្លួនទាំងអស់គ្នា　　វេទនាដល់ប្រាណត្រមជាម្តង ។
៩៧០-សមជាព្រះមហាក្សត្រថ្លៃ　　យកទោសដល់ក្ស័យត្បិតក្សត្រច្បង
ឲ្យព្រះបន្ទូលមកទុំផង　　ជាឯងមិនបងចិត្តទុកដាក់ ។
ខ្ចបខ្ចាបអំណាចព្រះបេស្កា　　ស្តេចធ្វើទោសាមិនតែម្នាក់
ស្អូរសាច់សន្តានស្មានជាក់លាក់　　ទឹងព្រះបមបក្រេតកំប៉ាំង ។
អះដួនជាទុក្ខខ្វាចស្លាប់ខ្លួន　　ណាព្រួយប្រផ្នូនទ្រង់ឲ្យតាំង
ធ្វើផ្ទះធ្វើថ្នល់ដល់កម្លាំង　　កែនកងពួកបាំងជម្រះផ្កាវ ។
ស្រេចហើយអរដួននាំកូនដើរ　　កែនកងចាត់ប្រើគ្មានខរណា
ហាននពាស់ទទឹងនឹងកជការ　　ខ្ចបខ្ចាបព្រះមហាក្សត្រធិបតី ។
សឹងកាន់ពូថៅខ្វែរកាំបិត　　កាប់គាស់ល្អោចល្អិតឈើឫស្សី
នរណាគ្មានប្រុសគោះយកស្រី　　លើកដីទូលលីបាវរែកសែង ។
៩៧៤-ខ្ចបខ្ចាបអំណាចបុណ្យបារមី　　ធ្ងុះហើយកិតភ័យព្រឺស្បប់សែង
អរដួនវិលដល់ផ្ទះសំបែង　　គាក់តែងរៀងខ្លួនចុះទៅថ្វាយ ៕

www.elibraryofcambodia.org

បណ្ដាំទៀបគាល់ផល់មហាក្សត្រ ប្រយ័ត្នរៀបរកក៏ស្តុតាំងឡាយ
គោតដូងស្លាបេកម្នាស់ខ្នុរស្វាយ ខ្ទល់ខ្ទាយគេសព្វសត្វក ៗ
ក្អោកលលកព្រាបប្រើសព្រៃ សាច់ក់សៃរសៃគ្រឿងសម្ល
សម្លាប់យកស្ងួនក្ងុកក្ដុយថ្ង ត្រូវព្រេញប្រាណពុំមានឈប់ៗ
គេបានក៏ស្តុផលផ្ទល់តុតាំង សាច់ឆ្អើសាច់អាំងមាំនខប់
រៀបដាក់ដោយខ្សែកចែកសព្វគ្រប់ ចាត់ហោផ្ទប់ផ្ទាធំ ៗ
មូលមកស្រីប្រុសគរជូនចាត់ ហាមឲ្យប្រយ័ត្នប្រយោជន៍កុំ
យកកូនសេាចៅក្រែងក្រយំ ជួនស្ដេចទ្រង់ផ្ទុំប្រណី ៗ
៩៨០-រៀបរួចសព្វគ្រប់មិនឈប់ឈរ ទូលល័ឈ្មួនតាំងប្រុសស្រី
វែកសែនផាល ប្រែនថាសត្វសេ្ព រះទេះក្របីដឹកត្រាប់បេង ៗ
ថ្វាយក្រមគសន្ទកអគ្គមហេសី ជុះលាបមូបាស្រីក្រេង ៗ
បញ្ចើផង់ធ្វើលព្រើលខានល្បែង គិតព្រេងឈ្មួនអរចែកគ្នា ៗ
បរបេញពីហ៊ានបានដល់ទៅ ព្រះចៅស្ដេចគង់ព្រះពន្លា
នាម៉ឺនគ្មួតជុំក្រុមភាគងារ គាលព្រះកមារជាបមក្រែ ៗ
បក្រិនមហិទ្ធមហោធរ បវរចមក្រឯកឥតក្នែណ
ទ្រង់ឥទ្ធិទ្ធិពិផ្ទៃ ត្រេនក្រុនជាញ្ញ័យលើបតុវត្តៗ

www.elibraryofcambodia.org

ឧកញ៉ាអរជួននាំមហាជន តាំងក្បួនប្រពន្ធទៅរៀបប្រុង
ជិតទៀបយល់អង្គព្រះនាមយស់ ស្ដេចគង់ជួបជុំក្រុមបរិពារ(១) ។
៩៨៥-នាម៉ឺនចតុស្តម្ភក្រុមកុង្ស៊ីយ៍ មាត្យមុខមន្ត្រីគាល់គៀបគ្រា
អរជួននាំគ្រឿងបណ្ណាការ ស្មានថាក្សត្រាប្រោសប្រណី ។
ស្រេចលើកគ្រប់គ្រឿងរៀងរង្គាប លើកហត្ថថ្វាត់ថ្វាយលើសិរសី
តម្កល់ដាក់ត្រឹមប្រជុំថី ស្ដេចទានមេត្រីទ្រង់សាទរ ។
សម្ដេចកាបកអំណាចបុណ្យ គ្រួមហាជនជាជំហរ
គ្រប់ដែនដែនភូមិព្រមចូលមក ពុទ្ធរ មីនីខាត់ទេចជាមង្គ ។
ក្រពេញគងគជាក់ហាក់ពុំស្រួល អន់ផលអស្បផលពាកហាន
មួយហ៊ើត្រៀកូលរំដួលថង ព្រះទ័យបំរាណ៍បំនួនទៅ ។
ខ្ញាញ់ខូលកុំស្រួលពុំស្រប់ស្រង់ ពុំចង់ឲ្យអរជួនវិលទៅ
មិនល្ហែមិនល្ហើយមិនស្បើយក្ដៅ ត្រាស់ហៅយកកដអំណាចខ្ទាំង ។
៩៩០-ចូរអស់នាម៉ឺនជំនំទោស ឃើញកុំសង្គ្រោសការពារខាំង
ការពារទោចចូលប្រមូលអាំង កាន់គ្រាំងកត់ត្រាឃាត់ខា ឃុំ ។
ស្ដេចមានបន្ទូលប្រាប់កុង្ស៊ីយ៍ សេនាបតីឲ្យជំនុំ
នាម៉ឺនប៉ុនានចូលមកជុំ បង្គំទៀបតាល់គាល់ថ្វាល់ក័ក្រ ។

១- ច្បាប់ខ្វះថា . . . ក្រុមសេនា ។

ស្ដេចទ្រង់ត្រាស់ថាអស់កុង្ស៊ីយ៍ បតីដំនុំគេដោយថ្នាក់
អាណាមានទោសទោះប្រពក់ ត្រូវដាក់គុកដឹតគិតតាមទោស ។
កុំមានប្រណីស្រីប្រុសប្រើ ដំណើរឡើងទៅត្រូវកាប់ក្បួស
ឬស្សីឈើក្ដាំងចូកបោស លើងកើបកោសឲ្យអស់ធេង ។
ជាទីទុកដាក់ជាឥទ្ធ រណ្ដៅធំធុងទូលាយវែង
រយពក់ចន្ទាត់ចត់ខ្ទាត់ខ្វែង ដំណែងដំទៀៗរៀបឲ្យហើយ ។

៩៩៤-ចតុស្សម្បាទស្ដាប់សព្វព្រះប- ខ្ញុលខ្ញាល់ចន្ទទុំលង់ឡើយ
សេនាបតីមន្ត្រីឆ្លើយ ស្ដេចពុំក្រន្តស្បើយល្ហើយពីទុក្ខ ។
កុង្ស៊ីយ៍មួយមានប្រាជ្ញាវាងវៃ ឈ្លាសយល់សេចក្ដីក្រមគ្រប់មុខ
ក្រមនគរបាលបែកបែងលុក ត្រូវទោះប្ដឹងគុកមេស្រុកក្រម ។
បតីមួយឆ្លើយធ្ងន់ឡើងថា អាជ្ញាអជ្ញូនមិនគួរសម
អានេះពេះគិតសម្ដី ពហ៊ានរៀបចំគិតការគួច ។
សេនាបតីមួយទៀតឆ្លើយ ថាខុសកហើយកុំអគប្អូន
ថានោះត្រូវដែរព្រោះមិនស្លូន ទំនៀមពីដូនទួតលួតលា ។
ចាំមានដឹងក្រោយដោយដឹងមុខ ទោសទិំងត្រូវទុកពួកគខព
អរជូនឆ្ងាយទៅប្ដឹកយមា សន្ដានពង្សញាតិកាស្ងួន ។

www.elibraryofcambodia.org

១០០០.មន្ត្រីជំនុំតាមដោយថ្នាក់ កាត់ដាក់ដោយយល់ស្គាល់មុខពិត
ទៀតតាមក្រម កុំឈប់ពិនិត្យ ឲ្យដល់ល្អរល្អិតពិតទៀងត្រូវ ។
គ្រប់ក្រុមជំនុំមិនទាន់ព្រម មួយម្ដងជាប្ដូរយើងវិញឡូវ
អស់លោកកុំកាត់បើមិនមូល ព្រមឆ្លាតម្រូវខុសទោសប្រាណ ។
សេនាបតីនៃក្រុងកត ជាយើងថ្ងៃស្អែកកុំទើបបាន
ស្រេចចូលជុំពេទស្ដូសេងសាន លោកកុំប្រមាណដោយយោបល់ ។
កុំភ្លេចគិតបក្ខមិនថប់សោះ ជាទោសបាំងអស់លោកកុំខ្វល់
ឯមនុស្សដែលមកជួយកន្លិះ ត្រូវតាមកលតាមគេឯង ។
ទិនទានមិនបានទុកបុណ្យគេ គេហ៊យៈនៅដែនគាំហែង
ទោសអស់មនុស្សនោះខ្ញុំថាថ្មី ពាក់ចិនបញ្ចូលជាអ្នកការ ។
១០០៥.ឯទោសអវជ្ជូនកូនប្រពន្ធ ទិនអស់ទ្រព្យធនគ្រប់ពន្ធ្យា[1]
សន្ដានបងប្អូនជីដូនទាំ ម្ដាយតាព្រមជាតិទិតមួយ ។
ទោសត្រូវកាប់តាសក់បង្ហួរ បោះសោភគន្ធទុះឲ្យស្លុយ
លោកលេតផុតគេជួយ កូឈួយកាត់នាប់ប្រាប់បាម្ដង ។

១- ច្បាប់ទូះប៉ាះ . . . គង្វា ។

www.elibraryofcambodia.org

កត់ត្រាបញ្ជាក់ពេលថ្ងៃខែ ប្រាប់គ្នាហូរហែឲ្យដឹងផង
ទើបហៅប្រជុំគ្នាមូលម៉ង ចូលទូលក្សត្រឲ្យឯសងសុត្រថា ៗ
លើកហត្ថាចាប់ច្បាប់ដំទុំ ដាក់ជើងពានផ្តុំលើសិរសា
ថ្វាត់ថ្វាយបំពោះឈ្មោះបណ្ហា យើងខ្ញុំករុណាទាត់សេចក្តី ៗ
ព្រះបមបក្រពន្ស្យទ្រង់ទតសព្ទ ត្រាស់វិញត្រឡប់កំពបទី
ថាតើត្រូវហើយមែនកុន្សើយ ប្រាកដផតបីបែរបែកបង់ ៗ
១០១០-ទ្រង់ត្រាស់ប្រាមប្រាប់ប្រញាប់ភ្លាម ថ្ងៃស្អែកព្រហាមកុំបង្អង់
រៀបគេទីនាំណាស្ងួតត្រង់ ដង្ហែគេផង់ស្រួចដំហៅអញទៅ ៗ
ខុកញ្ជាក់ផ្កុលយល់សេចក្តី បក្រើចក្រើនទេវិទូទៅ
បមបក្រពន្ស្យមិនគន់នៅ ក្រើនហៅពួកក្រុមប្រជុំចូល ៗ
មូលគ្នាជួបជុំប្រាមប្រាប់ថ្វាត់ ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រជាតិវង្ស
ស្តេចយានឥន្ទ្រទ្រង់ត្រូវប្រមូល ទាត់បង់ជំចូលកូបកើយកល់ ៗ
ប្រដាប់ប្រោមក្ដុកមុខគរញោង កញ្ចោញ្ចៀនគន់ក្រពាត់ខ្នល់
ខ្នបទើយពួកព្រាំហ៊ុមប៉ាន់ខ្សល់ ប្រុនប្រៀបថ្កប់ថ្កល់អគ្គព្រះពុទ្ធ ៗ
កេរៀបទីទាំងតាំងប្រដាប់ សម្រាប់គ្រឿងក្ដីវិសុទ្ធ
ទីនាំងដាក់ព្រះមុនបំផុត តែងតាមដោយបទពីព្រេងមក ៗ

www.elibraryofcambodia.org

១០១៩-កាលណើយកាលនោះឯអង្គព្រះ កម្មរាជតេជះតបះពន្លក

ពន្លឺគស្ងប់ស្ងែនស្តេចយាត្រាក្រោក ពួកពលចុះស្រោកគរកាន់គ្រឿង ។

មហាតលិកលៀវលយោជាចលំដាប់ មុខក្រោយស្រៀបស្រាប់ទ្វិវុន្ធរឿង

ស្តេចគង់ហត្ថីស៊ើគ្រឿង ភ្លឺផ្លេកព្រាតព្រឿងភ្លឺស្ងប់ស្ងែន ។

អស់ពួកនារីស្រីក្សត្រ ជិះហត្ថីមង្គលទីតែង

បរក្រោយស្តេចគង់ទ្រង់ចិញ្ចែង បញ្ចើតតែនអែនក្រែនទរណា ។

នាម៉ឺនចតុស្តម្ភក្រុមសេនីយ៍ សឹងជិះហត្ថីហែក្សត្រា

ខ្លះជិះសេះរបរក្បៀវក្លា កាន់គ្រឿងថ្ងៃថ្លា ហ្វាកាំភ្លើង ។

ហែហមអមប្រាំងក្ងស់អភិរម្យ ត្រែសាយត្រសុំសព្វាយឆ្កើង

ពលហាននកនុកមុខចរើន ហែហៀងតាមថ្នល់ផ្លូវពន្លា ។

១០២០-ដល់ហើយត្រៀមត្រៀបរៀបហែស្តេច តម្រេកយាត្រាចាប់ចរលីលា

ទ្រង់ទតភ្នំ ហ្វានកស្រ្តប្រជា យាត្រាសង្ឡប់កប្រជាប់តង់

ពួកគង់សេនាបណ្ឌាស័ក្ដិ ជំតួបជោយថ្នាក់ពួករៀបរង់

រៀបរៀងខុនណាន៍ក្មេងដំទង់ ប្រៀបប្រុងព្រាមព្រាបក្រេបទទួល ។

បើកបទព្រែគជតាមដំណើរ សរសើរឲ្យត្រូវតាមទំនួល

ឆ្លាស់ឆ្លើយស្រែកឡើងតាំងទទួល សម្រួលតាមភ្លេងសម្ពង្សស្រី ។

www.elibraryofcambodia.org

សក្កទ៏ទុណ្ណាអនិច្ចាចិត្ត មុខគួរករុណាតផ្សែតប្រណី
ម្ចាស់យើងយាងមកក្នុងព្រះទ័យ ដោយក្តីស្នេហាចិន្តាគិត ។
ទៀងទតសកលផល់ត្រូវនឹងឃ្មុំ បាត់ទុំកំបត់ប្រាកដពិត
ធ្លាប់សព្វព្រះទ័យព្រះទ្រង់រិទ្ធិ គួរស្តាយជីវិតឥតបានយប់ ។

១០២៩- សក្កទ៏ទុណ្ណាផ្កាកំកុំនៃព្រៃ ស្ងប់ស្ងួនព្រះទ័យព្រះទសពល
ទសពិធមានរិទ្ធិឥតទប់ទល់ ទ្រង់ខ្វល់ខ្វល់ផ្លាយស្តាយអនេក ។
សក្កទ៏ទុណ្ណាផ្កាចំប៉ី ចំពប់ដោយក្តីទ្រង់សង្វេគ
សង្វាតយាងផល់កម្មពីបែក សង្វេគពល់ខ្លួនបំនួនទៅ ។
អនិច្ចាទ្រង់ប្រោសសន្តោសខ្ញុំ បត្តិអម្ចាស់លាគណាទៅ
រកថ្វបលំហើយព្រោះស្នុះក្តៅ រួចហៅគ្គាលីលាលេង ។
ព្រះបមបក្រពង្សទ្រង់កំសាន្ត ត្រាស់ប្តានព្រះអគ្គបញ្ជប់ក្មេង
នូវក្រុមកុមារស្រីក្មេង ១ ស្តេចថ្លែងត្រាស់ថាឲ្យចេញទៅ ។
ទ្រង់ត្រាស់កំហែងថ្លែងទុក្ការ ត្រាស់ថាយមរាជអាចតម្រូវ
ដំទុំកាត់ទោសឲ្យត្រឹមត្រូវ ហើយហៅនគរបាល(១)ទាប់ថ្នាត់ ។

១០៣០- នគរបាលបង្គំព្រះចក្រី ត្រាស់ខ្ញុំស្នុះក្តាមទៅបែងពាត់

១- សព្វព្រឹត្តស្ទើរតែជា “អគ្គបាន” ក្លាយតាមសម្តីអ្នកស្រុកពីបុរាណ ។

www.elibraryofcambodia.org

ធ្វើតាមសោធុទោសសត្វ ត្រូវពាក់ផាត់មួលចូលរណ្ដៅ ៗ
ជីកលុងក្នុងដីជ្រៅប្រហ ប្រមាណត្រឹមករូបពាត់ហៅ
ប្រាំពីរសន្តានប្រានកូនចៅ សាច់ផៅកពុំក្នុងនេះនា ៗ
ទើបយកគ្រូពីទីមរនាស់ ដែកដឹករួចក់សំទោសមួយឃ្នា
នគរបាលបែងមិនក្រែងរ៉ា កម្មះតៀរតើកស្នាលោះហើយ ៗ
បែងពាក់អ្នកទោសដែលតាំង ប្រជុំចូលដល់ពុំលង់ទៀយ
ត្រូវស្មោះតឲ្យទោសអ្នកអើយ ឥតមានចម្លើយចំលើប្រាណ ៗ
ដុតភ្លើងដាំទឹកពន្លឹកពុះ ដាក់ឱ្យសបង្គំខ្ពស់ប្រមាណ
នេះលេចអណ្ដាតដុតដើងក្រាន ពោះប្រាណផ្សព្វចលិចលួយ ៗ
៣៨-រលត់ដុតខ្យល់ដល់សង្ខារ អនិច្ចំទុក្ខំ នរណាជួយ
រលាយជាតែខ្លួនមួយៗ ទុក្ខព្រួយព្រោះកម្មនាំវេង្វង ៗ
វិលវល់អំពល់ក្នុងសង្សារ ភល់រូបបណ្ដាក់ពាលេង
គួរយកទុក្ខតាំងរំលេង អនិច្ចំនោះឯងពុំទៀងទៅ ៗ
ព្រោះអនត្តាជាសូន្យសារ ពុំជំងឺក្រោយកោះទីនស្លាប់ទៅ
នរណាធ្វើបាបដកបត្រូវ ចុះជ្រៅលិចលង់ក្នុងអវិចី ៗ
ចូរអស់មហាជនជាតិស្រីប្រុស កើតមកជាមនុស្សក្នុងលោកិយ

បានមើលស្តាប់ដឹងគុណច្បាប់ថ្មី　ឲ្យមានស្មារតីគិតឲ្យយល់ ។
ដើមបានប្រមាណតាមបញ្ញា　ព្រោះទ័យសត្តាបន្ទំបានផល
បានកត្តប្រសព្វសឹងមិនធ្លល់　គ្មានទីទើសតាល់សល់សេចក្តី(១) ។
១០២០- ថ្វាថ្ងៃសម្តែងរឿងបទបាប　សង្ខាះកើតកបគុណជាតិ
ជាតំណាំងនាលោកិយ　ទោះបីសិស្សសប្បុរស្គ សាមណេរ ។
សំណាក់គុណតូចសាសនា　គាថាប្រែស្ទើបាលីប្រែ
រឿគ្គច្បាស់ជាក់រឿងហូរហែ　បេះតែអធិប្បាយស្រាយស្រង់ស្រួល ។
ដំណើរតាវទុំផុំចងជា　និទានយូរយារអេនកាត់ផល
មិនត្រង់មិនត្រូវតាមទំនួល　ប្រែប្រួលត្បិតពាក្យង៉ាកវៃរវល់ ។
ឲ្យផងយកកាយខ្ញុំកំពា　រាប់ចិត្តកុំជាប្រមាណយល់
ប្រមើលឃើញស្រាប់ច្បាស់កុំធ្លល់　តម្កល់ទុកគតិតំណះទៅ ។
គិតជាលោកគ្រូបាទុមត្តេរ　ព្រះសង្ឃវរវង្សគង់ទីងទៅ
ទីហាំងតាកមរត្តកំព្រៅ　ដោយខ្ញៅខ្ចីឃ្លៀងល្អៀងពេហារ ។

១- ចាប់ពីនេះទៅដល់ចប់ យើងបានផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងច្បាប់ដើមឡើងវិញ ព្រោះបោះលើកមុនមានកាត់ចោលខ្លះ ។

www.elibraryofcambodia.org

១០៤៩-សន្ធតថាបប់សព្វសេចក្តី ថ្វាថ្ងៃនំពីកាលក្សត្រា
ស្តេចយាងចុះពាកគ្រឡាប់សា ឧកញ៉ាគ្រប់ក្រុមផ្ទុំមិត្តមូល ។
ទើបស្តេចយាសយានគង់ទីតាំង ពួកពលខ្វះខ្វាំងចៃបេញខ្ពល
ទ្វីឃ្លាតសង្ក្លាតស្រុះស្រើបស្រួល ជ្រះជ្រោងជង្គុលទំនួលផល់ ។
ស្តេចយាងទៀងគង់វង្សវរ: ចមចក្រពង្សស្តេចគង់ស្កល់
ពួកក្រុមនិកាយមិនធ្លាយធ្លល់ ចូលផែនសកលរបល់ជុំ ។
ក្រោបលាក្រស័ត្រគាត់រគង្វះ កូនចៅរហ័សថានុអំ
អញ្ជើញទៅដល់ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ជំនុំពោសស្រេចស្តេចវិលផល់ ។
គង់កង្វុកភជពង់តាំងទសពិធ អំណាចរីងប្ញទ្ធិទ្រង់ស្អាងផល
ផាភវៀតអន្តផ្ទង់តម្កល់ អកុសលកាយកម្មបាំបង់ផល់ ។
រលាយរលត់ផុកសន្ធារ មិនទៀងបាំនណាត្បិតមិនយល់
១០៥០.បន្ទួលមិនមានមិនបានផ្តល់ តាមផលសំណាងសានមកស្រោប ។
ឯចាំ ផែនតាំងតាមរាំបារ យើងសន្ធតថាទុកជាច្បាប់
ស្រេចទូរប្រការជាអណ្តាប់ សាសត្វចែងចប់ម្ល៉េះឯងហោង ។

—ចប់—

www.elibraryofcambodia.org

ដើម្បីឧទ្ទិសកុសលដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធ ឧបាសក ខ្ញៅ ពាញ និង ឧបាសិកា ឈរ យឿន

(ឃុំ កំពង់ឃ្លាំង ស្រុក ជីក្រែង ខេត្ត សៀមរាប)

បាន scanned បញ្ចូលជា eBook ដោយ ខ្ញៅ សំរ៉ង

នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣

ការផ្សាយសៀវភៅនេះជា eBook បង្កើតឡើងដោយ **ករុណាខ្មែរ**

www.elibraryofcambodia.org